

هفتة نامه

فردوسي امروز

U.S. Price \$4.50

Wednesday, September 1, 2010 Issue No: 14

FERDOSI EMROOZ

سال اول، شماره ۱۴، چهارشنبه ۱۰ شهریور ماه ۱۳۸۹

فاجعه آفرینشی سپک علی شر خرا!

صاحب‌لان شناسند آواز آشنا را

بوای خالی نبودن

عریضه...!

۴-پ

اشاره گذرايی هم بکنم به تشویق‌ها و توجه‌ها از سختی و دشواری‌های راهمان بسیار کم می‌کند یا سنگینی آن را قابل تحمل تر می‌سازد. از همه این عزیزان و بزرگواران اهل قلم و اندیشمندان نامی نمی‌برم تا مباداً به ناموری اشان ناخنکی زده باشم. پیداست که خیلی خیلی ممنونم!

این بندۀ از فعالیت چندین ساله مطبوعاتی در لس آنجلس، تاراضی نیست. تجربه‌ای گرانبهای بود نه فقط در کار قلمزنی روزانه و کارمبارزاتی — که در بسیاری از زمینه‌های دیگر — از جمله روابط رفاقتی و انسانی و روابط روزمره که باید همه آن را به حساب «عمردو» باید که در این روزگار «فردوسی امروز» که با این شماره چهاردهمین شماره — به قول «خاله جانمان» به نیت ۱۴ معصوم به دستتان می‌رسد. از جنس و قواره دیگری است در واقع خستگی راست و ریست‌کردن مجله فردوسی در تهران و مشقات جنبی ۱۴ سال سردبیری آن را از تنمان دور کرد. (با تمام شیرینی آن گونه دوستی با مدیر و اصحاب قلم و تلخی و گسی سروکله زدن با «قلم‌بُر»ها) که همه آن یادگارهای دورانی است که باید به آن بالید!

ولی انتشار «فردوسی امروز» برایم حال و هوای دیگری دارد. از خیلی جهات و بابت، ابراز محبت‌های دانشجویان آن زمان‌ها که حالا در غربت دکتر و مهندس و یا در کار و کسب دیگری هستند. افراد سپاهی دانش و سپاه بهداشت سابق و سایرین در سراسر آمریکا و اروپا و کانادا و حتی ایران (که از طریق معجزه ماهواره‌های تلویزیونی) از انتشار دوباره «فردوسی» اطلاع پیدا کرده‌اند که همه آن‌ها، محبت‌شان، نوع مهربانی‌شان، حرف و گفتارشان و نوشته‌هایی که «فاکس» می‌کنند. (مهم‌این است که با فسوس از روزگار سپری شده، همراه است و جاذیت‌های ناییدا و یا بی توجهی شده آن زمان که لحظه‌های حسرت آمیز این سینین شان است) — ولی پیداست که احساساتشان از نوع تازه‌ای است یا لااقل شاید مناسب برای دیدار کوتاهی از دخترم به کالیفرنیا آمده بودم که مجله‌ی فردوسی امروز را دیدم و رفتم به سال هایی که جوان بودم و شعرهایم را برای شما می‌فرستادم و هر هفته، منتظر دیدار مجله‌ی فردوسی را شناسد آواز آشنا را.

سوغات از آب گذشته

داشتمن که در آن شعرو خبر از ما چاپ می‌شد. به هر حال روزهای خوبی بود، یادش‌گرامی، چند روز دیگر به ایران برمی‌گردم و لازم دانستم در مجله‌ی آخرین مجموعه شعرهای خودم را که نوجوان آن روز پیر امروز هستم برایتان ارسال کنم و در فرصت‌های دیگر از مجله‌ی فردوسی امروز جافتاده تر بهره ببرم. با مهر، فرهاد عابدینی

معمول‌اً عرضه این بندۀ آخرین مطلبی است که برای «تایپ» به همکارمان سپرده می‌شود واما در حین نوشتمن، پست بسته‌ای را آورد. انگار یک سوغاتی از راه دور و تحفه. بازکردیم که هردو بایک نام آشنا. بادو جلد از کتاب اشعارش: فرهاد عابدینی. که حالا وقتی به عکس پشت مجموعه اشعارش نگاه می‌کنم، فقط چشمانش برایم آشناست که از آن همه جوانی و شورو شوق آن زمان‌ها یک چهره‌کنگاورا می‌بینی و ضمن این که در دفتر شعرهای تازه‌اش «رد آبی» می‌بینی که تاکنون هفت، هشت مجموعه شعر از اثارات راه‌مان سال‌های اوائل دهه ۴۰ که شعرهایش در مجله فردوسی چاپ می‌شد، انتشار داده است.

— خیلی دلم می‌خواست جوان آن‌روزه‌ها، امروزه، روزه‌می دیدم که لابد محدودتی در پیش بوده است. چه غم که روزها و روزها به دو مجموعه تازه‌اش حال می‌کنیم و دست به نقد با این شعر از دفتر «رد آبی»:

می‌آیم
وبه‌اندازه هفتاد روز
نه.

هفتاد سال
با تو حرف دارم / بنم /
سر بر شانه ات بگذارم

دلتنگی هفتاد ساله ام را
زمزمه کنم.
ودوستی را، با تو
تجربه‌ای دیگر
داشته باشم
می‌دانم / دانم
که به انتظار / نشسته‌ای.

جناب آقای پهلوان عزیز
باسلام فراوان و درود
برای دیدار کوتاهی از دخترم به
کالیفرنیا آمده بودم که مجله‌ی
فردوسی امروز را دیدم و رفتم به سال
هایی که جوان بودم و شعرهایم را
برای شما می‌فرستادم و هر هفته،

انتظار دیدار مجله‌ی فردوسی را

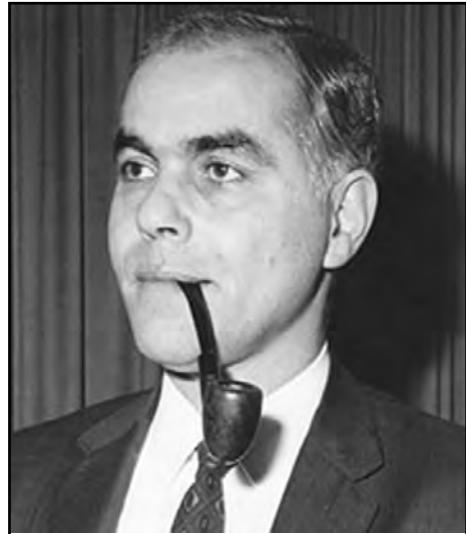
طفیان، آخرین کلام در مقابله با رژیم ضد بشری حاکم بر ایران است.

دهه اول شهریور ماه نقطه پایان کشتارهای جمعی است که از اوخر تیر ماه ۱۳۶۷ شروع شد. درست از هنگامی که روح الله خمینی به عنوان فرمانده کل قوای نیروی مسلح «آتش بس» جنگ ۸ ساله با برادران مسلمان (سنی و شیعه) — که امام آنها را «قوای کفر» نامیده بود — پذیرفت و از آن زمان تا ماه مرداد و هفته اول شهریور چندین هزار نفر را بیشتر در زندان‌های تهران در این سال قتل عام کردند و اجساد آنان را در بیابان‌های جنوب شرقی تهران (خاوران) در گودال‌های وسیعی زیر خاک مخفی ساختند. چون بزعم رژیم آنان ضد خدا و بی دین بودند و گفن و دفن برای آنها واجب نبود و هم چنین دفن در قبرستان مسلمان‌ها.

اینها زندانیانی بودند که به عنوانین مختلف اغلب (تبیغ مرام مارکسیستی و کمونیستی) دوران زندانی تحمیلی خود را به امید آزادی، تحمل می‌کردند. من خودم چون زندانی این رژیم بوده‌ام — این تجربه را دارم که هر روز را که بان و چای شیرین شروع می‌کردیم تا شب با خودن خوارک جیوه زندانی‌ها می‌خواهیدیم، و همه به امید این بودیم که بالاخره «خلاصی» و «تیر خلاص» به ما هم می‌رسد و آزادمی‌شویم. این آن زندانی‌ها هم تصور نمی‌کردند که یک روز سه آخوندکه فرمان حضرت امام را در دست دارند، بیانند و تشکچه قضا را

نازنین مردی به روزگار

خبر درگذشت «مسعود برزین» نه فقط یک آه بر لبانم آورد که قلبم را فشرد و بعض گلویم را گرفت. مرد نازنینی بود. نیک نفس، خیراندیش، پاک نهاد، دلسوز دوستان و مشکل گشای هر که زنگ خانه او را می‌زد و تلفنش را به صدا در می‌آورد و استمداد می‌طلبید و با این همه انسانیت تحسین برانگیز او باید خلق خوش و انساندوستی و اخلاق تعامل و مدارا و رفتار آرام و تسکین بخش اورا هم افزود سوای این که دست به قلم بود و روزنامه نگاری بنام و چنین خلق و خوب خصوصیاتی را یکجا، کمتر می‌توان در میان اهالی مطبوعات و نویسندها یافت.

به همت او بود که سندیکای نویسندها و خبرنگاران مطبوعات علیرغم تمام مشکلات تشکیل شد و خود به عنوان دبیر یا عضوهیئت مدیره و مشاور، همیشه دلواپس این بود که مبادا به آنچه او و دوستانش ساخته و پرداخته بودند، گزندی رسد. شاید این اخلاق خوش و نرم و روحیه سازگار او بواسطه دوستی و پذیرفتن مسئولیت فرهنگی و روابط عمومی سفارت هند در ایران وابستگی به فرهنگ سیاسی و تمدن آن کشور و آشنایی با آرمان‌های مهاتما گاندی و دوچهره معتبر هند جواهر لعل نهرو و دخترش (ایندیرا گاندی) و مردم مسالمت جو و صلح طلب و دوست داشتنی هند بود که بر او تأثیری مثبت گذاشت اما او همچنان عشق بزرگش روزنامه نگاری و مسائل مطبوعاتی و کسب حیثیت و اعتبار برای روزنامه نگاران ایران بود، درباره آن تاریخ نوشت، تجزیه و تحلیل کرد. شناسنامه مطبوعات را تدوین نمود و بیشتر تألیفات او در زمینه مطبوعات است. آخرین افتخارش در کار اداری و خدمت به ایران، (پس از تدریس دانشگاهی و روابط عمومی و مشاغل دیگر) پذیرفتن مدیریت سازمان رادیو و تلویزیون ملی ایران در دوران پرتش و توفانی نخست وزیری دکتر شاپور بختیار بود و پس از غلبه فتنه گران در ۲۲ بهمن با وجودی که جانش در خطربود در ایران ماند. به زندان رفت. مصادره و محرومیت از تمام حقوق سالیان خدمتش و بیکاری و ازدواج را تحمل کرد تا بتواند بالاخره ثابت کند آن که را حساب پاک است از محاسبه چه باک است! پاک زندگی کرد، در کوران حوات سیاسی چند دهه خدمات اداری و اجتماعی، پاک ماند و در سن ۹۰ سالگی پاک از دنیا رفت. روحش شاد. «سردبیر»

در زندان‌های ایران قتل عام‌ها هفت‌های شده است و زندانیان را در دسته‌های ۷۰ نفری به دار می‌آورند.

توى دفتر زندان اوین پهنه کرده که «زندان‌ها راتر و تمیز» کنند! حتی از تصویر بدین ترتیب زندانی‌ها هم نمی‌گذشت. چون به آخوندها آن زمان مثل چند سال اخیر یاد نداده بودند کسی حتی کلمه امام را «بی وضو» به زبان بیاورد می‌تواند اتهام او «محاربه» باشد و مجازاتش اعدام. چه برسد به توهین و فحش و ناسزا و عملیات ضد رژیم وابن جور چیزهای که دیدیم در اعتراضات پس از انتخابات ۲۲ خرداد ۸۸ تا یوم الحاضر دیگر «اشتباه کشtar زندانیان» و یا قتل عام زندانیان سیاسی را تکرار نکرده‌اند. می‌گفت یک داغ برای قبیله‌ای بس است. همان ننگ تاحلا بیخ ریششان مانده است و در این یک سال و نیم اخیر، مرتباً هر هفته ۵ نفر اعدامی داشته‌اند و همه آنان هم به عنوان «فچاقچی مواد مخدر»؟!

در حالی که در بیشتر سال‌های این سه دهه به این اتهام اغلب فروشنده‌گان یک لاقبا و فرودست فروشنده «مواد مخدر» آن هم تک و توکی را، به دار می‌آویختند و مابقی قاچاقچیان با پرداخت (حق القاچاق) کلان معاف بودند و تا این که از دوران هاشمی رفسنجانی (برای خودکفایی سپاه پاسداران احاجزه و روودت‌ریاک از افغانستان و ترانزیت آن را از ایران و صدور به کشورهای خارجی با کمک نیروهای سه‌گانه سپاه به عهده بخش مطمئن فرماندهان سپاه سپردهند) و فقط در این دو سه سال اخیر است که زندانیان سیاسی را به عنوان قاچاقچی مواد مخدر به دار می‌آویزند، تا هم‌دهان مردم داخل و هم‌مجتمع خارجی ذیریط و طرفداران حقوق بشر را بینندند. به ظاهر نیاز از رقم‌های درشت کشف چند صد تن و خروار تریاک قاچاق و سایر مواد مخدر می‌آورند و هم چنین اخیراً قرص و سایر مواد لایراتواری و دارویی دگرگون کننده را هم به آن اضافه کرده‌اند که جای هیچ‌شک و شباهه‌ای برای مدعیان اعدام‌ها جمعی روزمره در زندان‌های ایران، نگذارند. گفته می‌شود که عده‌ای از زندانیان گمنام سیاسی را که در تظاهرات بعد از ۲۲ خرداد (بخصوص در روز عاشورای پارسال دستگیر شده‌اند) به زندان مشهد منتقل کرده‌اند که به گزارش یکی از فعالان حقوق بشر هم اکنون ۲۱۰۰ نفر در زندان وکیل آبد حکم اعدام دارند و در لیست اجرای حکم اعدام سریع، پنهانی و دسته جمعی هستند و طی هفت‌های اخیر ۳۰۰ نفریه طور پنهانی اعدام شده‌اند.

تنها در هفت‌های اخیر هر چهارشنبه بین ۶۰ تا ۷۰ نفر را به صورت پنهانی به دار آویخته‌اند. همین وضع اعدام‌ها به صورت کمتر در زندان اصفهان اجرامی شود.

در تهران نیز هر بار دو سه قاتل و مت加وزان ناموسی را هم قاطی زندانیان سیاسی می‌زنند و جزئیات جرم آن محکومان را به حساب زندانی سیاسی هم می‌گذارند اما در همه موارد این زندانی‌ها را از بندهایی به پای دار می‌آورند که متعلق به وزارت اطلاعات است یعنی متهمان سیاسی.

این اعدام‌ها سوای آن تعداد زندانیانی است که بر اثر شکنجه شدید در سلول‌های معروف به «سگدونی» و یا با تزریق آمپول‌های مشکوک (به عنوان مداوا) کشته می‌شوند.

از جمله شکنجه‌هایی که به ظاهر هیچ‌کدام از بازجویی‌های سفاک در آن «نقشی» ندارند. به یک نمونه آن اشاره می‌کنیم: سلول زندانی سیاسی رضا جوشن در مجاورت اجاق خانه‌ی بند قرار دارد که درجه حرارت سلول او به طور

مستمر نزدیک به ۵۰ درجه سانتیگراد می‌ماند این سلول فاقد پنجره و تهویه و وسایل خنک کننده است. هدف از انتقال زندانی سیاسی به این سلول تحت فشار قرار دادن غیر انسانی است. یعنی مرگ تدیری. وبعد لابد اعلام می‌کنند که در اثر بیماری فوت شده است. عده‌ای از زندانیان سیاسی را نیز به بخش معتادان زندانی می‌فرستند که در آنجا مسمومشان می‌کنند و اعلام می‌شود بر اثر افراط در مصرف مواد مخدر فوت شدند.

حکومت اسلامی حرامزاده است، رژیم آخوندی آلوده است، کثیف است، دستش به خون بیگناهان رنگین است، آخوند سفاک است، پلید استوناپاک است.

زنپاک زاده مدارید امید

که زنگی به شستن نگردد سپید

طغیان، آخرین کلام در مقابله با چنین جنایتکاران ضد بشریت است.

(ع-پ)

المثل های شیرینی که در مورد آدمهای فضول در زبان فارسی است. بخصوص سفارش «سفر اردبیل» به آنها . دومندش اصراری هم در «مطروح» کردن خودمان نداریم و بابت همان است که حضرت عالی دارد از غیض و غضب پستان به تنور می چسبانید! ۴- شما زاچهرهای مبارزی مثل جهان پهلوان تختی به قول امروزی ها «استفاده ابزاری» کردید در حالی که می توانستید به طور علیحده از «علی کریمی» حمایت کنید و از مردم کمک بطلبید.

- می بايستی انگیزه ای هم برای این کار داشته باشیم و مردم را ترغیب کنیم و هم ذکر خیری از آن دوست عزیز جهان پهلوان داشته باشیم. بخصوص که مصادف با هشتادمین سالگرد تولد او هم می شد.

خارج از محدوده!

منافع ملی و تمامیت ارضی
● «شما به خاطر عقاید ناسیونالیستی افراطی، حساسیت غیر طبیعی به حزب توده ایران دارید؟»

- احساسات وطن پرستانه ما نوعی جبهه گیری علیه حکومتی است که مملکت ما را اشغال کرده و صد البته در آینده برای حفظ منافع ملی و تمامیت ارضی آن، یعنی آن چه حزب توده در تاریخچه قبلی و یا کنونی اش (که نیست) چه در فعالیت علی و چه مخفیانه، درجهت عکس آن بوده است و در خدمت یک حکومت خارجی و توان گزافی از این بابت داده است.

نوعی زنگ خطر!

● «در آمریکا یک گروه وابسته به جمهوری اسلامی و با همکاری عده ای از فلسطینی ها سعی دارند که آمریکایی های ایرانی تبار، بخصوص جوان ها را بفریبند و تشویق کنند که به لبنان یا غزه بروند و به صفت خرابکاران ضد اسراییلی بیوینند. مثل این که دوباره برای لبنان خواهی دیده اند.»

- در این که دم و دستگاه جاسوسی و «آدم خری» رژیم در آمریکا فعال است شکی نداریم ولی بعید می دانیم که جوانان آمریکایی شده ایرانی تبار چنین انگیزه هایی داشته باشند. البته ممکن است در مورد فلسطینی ها و اعراب موفق شوند که عده ای از آنها را بفریبند!

آنچه در تماس تلفنی، ارسال فکس، گفتگوهای فضوصی و دوستانه برای شما یادداشت گرده ایم؟

با اهالی گله و گله گذاری!

همان مناقشات رسانه ای مبتدل دهه های اول و دوم حضور در لس آنجلس هستند، آن هم در مورد چهره هایی که کارنامه ای پاک در زندگی و مبارزه دارند؟

● شما ضمن گله از چنین آدم هایی، بخوبی ماهیت آنها را روشن کرده اید که هنوز «مبتدل» تشریف دارند در حالی که اکثر رسانه های ما روش معقول و دور از وضعیت خاله زنکی دارند و بقول شما کارنامه همه رسانه ها در دسترس همه قرار دارد.

گپ و گفت:

۱- به یکی از صاحبان مشاغل گفتم چرا به «فردوسی» آگهی نمی دهید جوابداد: دنیالش نیامده اند، لاید احتیاج ندارند و یادوست ندارند آگهی تجاری با مشاغل را چاپ کنند. آن کسی نام بردید، بعضی نشریات هفتگی و روزانه این جور آدمها را بد عادت کرده اند و خیال می کنند که با سفارش آگهی «صدقه» می دهند و پول به گذاشند!

۲- سعی کنید که نشریه شما به توى خانواده هانفوذ کن و نسل جدید ایرانی آن را بخرد و بخواند و با آن همکاری کنند.

- متأسفانه نسل اولی آنها (پدران و مادران) سعی نکرده اند که فرهنگ و زبان فارسی خود را به فرزندان خویش منتقل کنند و به این امر بی اعتمنا تاریخی خود را حفظ کنند.

بدگویی های مبتدلانه!
ما نشریه خانوادگی نیستیم!

۳- وقتی می بینید خردباری ندارید. در دکه اتان را بینید و بروید چه اصراری دارید که الکی مطرح باشید؟ اولندش رجوعتان می دهیم به ضرب آیا هنوز آن هم بعد از سی سال، دنیال

چقدر است؟

- بابت بی عرضگی سردمداران انقلاب و فریب مردم، انقدر ملت ایران را خجالت ندهید!

آمال!

موسی قربانی عضو کمیسیون حقوقی مجلس اسلامی گفت: زنان کارمند سبب بیکاری در کشورند. من در مکه، دیدم که حتی در تمام عربستان یک نفر کارمند زن ندارند. همین کار امکنیم.

.

بسیاری از مشکلات حل می شود.

- سر همین خط را بگیرید و بباید تا برسید به ۱۴۰۰ سال پیش ... که یعنی وضعیت عربستان آرزوست!

مفتخرها

آیت الله احمد حاتمی امام جمعه وقت تهران گفت: نظام جمهوری اسلامی چندین برابر حکومت سیاه پهلوی خدمت کرده است.

- برای این که چندین برابر توکه در آن نظام آخوند شدید حالا مفتخر و تنه لش پروار بندی شده اند!

خلفت

آیت الله احمد صباح یزدی گفت: هدف اصلی خلقت ۱۴ معصوم و ائمه اطهار بود.

- بقیه خلائق خدا، بروند کشکشان را بسایند!

نوعی مبارزه

جهان نیوز خبرداد: گسترش کشف حجاب در ماههای اخیر روزه خواری با هدف توهین به اسلام همراه شده است.

- بالاخره مردم باید به نوعی نشان بدند که از این رژیم و اسلام نابشان متنفرند؟!

غضب الهی

آیت الله سید کرامت الله ملک حسینی نماینده ولی فقیه در کهکیلویه و بویر احمد گفت: گرانی در کشور بواسطه زیاد شدن مواد مخدوش و فحشا، از غصب های الهی است.

- ناسلامتی مردم ایران مسلمانند، چرا چوب آخوندهای ضد دین خدا را آنها باید بخورند؟

بیکاری

هفتنه نامه امید جوان نوشت: سالیانه در حدود ۳۰۰ الی ۶۰۰ هزار جوان بیکار داوطلب کاروارد بازار می شوند.

- آنها به لشکر چند میلیونی بیکاران ایرانی می پیوینند و از حکومت اسلامی حتی سماق رایگان هم دریافت نمی کنند.

تک مضراب

کند و کاوی در روزنامه های تهران

حکومت!

مهدی کروبی گفت: مردم باید برای حکومت دینی تصمیم بگیرند و می توانند هرگونه حکومتی را برای خود تعیین کنند.

- این شد حرف حساب! الحمد لله که زبانان باز شد، لطفاً به آن دوست کت و شلوار پوش و هم قدم خودتان هم سفارش کنید بابت «قانون اساسی اسلامی» هم کوتاه بباید!

عدل علی وار!

خبرگزار «هرانا» خبر داد که مدیر کل زندان های خوزستان گفت: به علت تراکم زندانیان در خوزستان برخی زندان ها تا چهار برابر ظرفیت جمعیت خود زندانی دارند.

- بهر کجا ایران که بروید، آسمان همین رنگ است!

واسطه گری!

معاون فرهنگی دانشگاه علامه طباطبائی گفت: دختران دانشجویی که در حجاب سهل انگارند آنان را به استادان معرفی شوند که دختران را، راهنمایی کنند.

- پس دخترها یک نمره خوب هم در پایان سال دارند؟!

کهریزکی

«صادقت» ریس زندان اوین، زندانیان سیاسی را به «کهریزکی شدن» تهدید کرد و گفت: ما آمریکا را سرجایش نشانده ایم. برخورد با شما که کاری ندارد!

- فکر می کنیم آمریکایی ها اینها را «کهریزکی» کرند و بالاجبار دمو سرجایشان می نشینند!

صادرات؟

احمدی نژاد گفت: به جای زن محکوم به سنگسار به بزریل فناوری می فرستیم.

- بخصوص تجربه و سابقه صادرات و اسم بدنامی دخترها وزن ها به «دبی» را هم دارید!

سرکوفت!

مشایی ریس دفتر ریس جمهور گفت: باید به این سوال پاسخ داد که مردم چرا انقلاب کرند آیا جنس گران شده بود که قیام کرند آن زمان که بیکان ۱۸ هزار تومان بود. الان قفل فرمان

گروه‌ها را به خرج حکومت به ایران دعوت کرده تا دریک نمایش سیاسی شرکت داده شوند.

آقایان رفته‌اند تا هرگدام به ظن خود از این «سوراخ همایش» صیدی به چنگ آورند - و حالا که گویا گزیده شده‌اند - چند نفری از این حضرات نامه‌ای را روی اینترنت گذاشته و گله و شکایت کرده‌اند:

- قرار بود که در دوره همایش با دانشگاه‌ها ارتباط برقرار کنیم و به هیچ وجه همایش جنبه‌ی سیاسی نداشته باشد!

- با ما قرار گذاشته بودند که محمود احمدی نژاد سخنرانی نکند!

اما آقایان زیر همه‌ی این قول‌های خود زدند! خمینی رهبر حکومت اسلامی صدها قول داد و بعد خیلی ساده آنرا «خدعه» خواند! به دهها ایرانی ساده «لوح امان نامه» دادند و به محض رسیدن به ایران، آنها را اعدام کردند.

این حکومت تا حالا چه قولی داده که به آن عمل کرده باشد!

حکومت احمدی نژاد میلیاردها خرج این سفر و همایش نمی‌کند که جنابعالی و دوستان با کسی رابطه برقرار کنید؟! آنها این خرج را می‌کنند که اگر برای شما نفعی ندارد، نانی برای آنها داشته باشد و از این همایش خیمه شب بازی» سود سیاسی ببرند و تا شاید بتوانند وصله‌ای برقبای بی آبرویی رژیم بدوزند. کسی که بخواهد به هر صورتی با این حکومت بدهد و بستان کند، حق گله و شکایت ندارد: یا مکن با پیلبانان دوستی / یا بناکن خانه‌ای در خورد پیل / . این نامه‌های «پشیمانی» بیشتر حالت عذر بعد از خطأ را دارد، اگر ما در این همایش شرکت کردیم بخاطر ملت و مردم بوده است که این حکومت در مقابل مردم قرار دارد و هر حرکتی و هر کمکی به آن، نه تنها کمک به مردم نیست بلکه به عکس به زیان و ضرر مردم است.

خداوندا یا درایت و عقلی به ما بدهد که دست در هر «سوراخی» نکنیم و یا هیچ سوراخی در راه ما قرار ندهد!

س - نایینی - سوئیس

می‌گویند، آدم عاقل از یک سوراخ دobar گزیده نمی‌شود. گفته‌اند که آدم مارگزیده از ریسمان سیاه و سفید می‌ترسد.

اما نمی‌دانم در زبانی که ضرب المثل هایش این همه احتیاط و حزم وجود دارد چرا ما مردم از یک سوراخ دobar - که هیچ - بلکه صدبار گزیده می‌شویم و باز هم دستمن را در همان سوراخ می‌کنیم؟

«مار» را می‌بنیم و به «نیت ریسمان» آنرا می‌گیریم. سال ۵۷ دستمن را در سوراخی کردیم که «آزادی» را بگیریم ولی مار استبداد نیشمان زد. در سال ۷۶ - بدون آنکه به محتویات سوراخ بیندیشیم - چشم بسته دستمن را در سوراخ «اصلاحات» کردیم که کبوتر آزادی را بگیریم اما این بار همان ماری که خود را به صورت کبوتر آراسته بود نیشمان زد.

عجب اینکه (با این همه نیش زدگی و درد و رنج) باز هم اگر سوراخی ببینیم بدون اندکی تأمل دستمن را تا آرنج در آن فرمی‌کنیم تا گمشده‌ی صدساله‌ی خود - آزادی را - بگیریم.

از همه بدتر آنکه این «بی‌فکری» از مردمانی سر می‌زند که خود را «روشنفکر» و «تحصیل کرده» و «دنیا دیده» می‌دانند. در همان سال ۵۷ در بدوبلو و فتنه، این مردم کوچه و بازار نبودند که به دنبال «آقا» دویدند تا بیاید و دمار از روزگارشان درآورد که دیدیم این به اصطلاح «روشنفکران» و «تحصیل کرده‌ها» بودند که «علم آقا! آقا!» را بلند کردند و زیر آن علم سینه زدند و توده مردم را فریبکارانه به هیجان آوردند و مملکتی را به باد دادند.

اگر خمینی می‌گفت، هر چه می‌کشیم از دانشگاه است، ما باید بگوییم هرچه می‌کشیم از این روشنفکران تاریک ذهن و نزدیک بینی است که در لباس چپ و راست و ملی و ملی/ مذهبی و... سی و یک سال است که مملکت را به روز سیاه نشانده‌اند.

اخیراً «مشایی» رئیس دفتر احمدی نژاد و راهبر و بلدو، سوراخی درست کرده به اسم سوراخ «همایش ایرانیان خارج از کشور» و عده‌ای از پزشکان و مهندسان و سایر

خیمه شب بازی «همایش»

۹
۳
۲
۱
۰
۷
۶
۵
۴
۳
۲
۱
۰

رژیم تهران کماکان به «شرخ‌ری» خود ادامه می‌دهد و «آسد علی شرخ» و پامنیری خوان هایش در تلاش برای «انقلاب شکوهمند و پویسیده و قدرت بر باد رفته خود زنجموره گرفته و مدام بر طبل جنگ می‌کوبند. در همین حال در بوق‌های تبلیغاتی خود، دهان‌های گشادشان روزی یک سلاح متعارف جهانی را دوباره کشف و اختراع می‌کنند! هوای پیماهای جنگنده‌ای را بداعکرد می‌سازند! قایق‌های جهنده روی آب می‌اندازند! بمب افکن‌های بی‌خلبان به آسمان می‌فرستند! تانک‌های کوبنده تزویه‌ولایی از صنایع به اصطلاح دفاعی خود بیرون می‌دهند! باروت بیشتر به ته موشک‌های خریداری شده (از کره شمالی و چین) می‌چیانند که دورتر پیزند، و همه آها را هم به حساب نوغ خود و تشعشعات امام زمانشان می‌گذارند. در همین حال از رهبر گرفته تا رئیس جمهور و فرماندهان ارتش و سپاه پاسداران تا درجه داران و سرپاسداران دست صدم – برای آمریکا و اسرائیل و سایر دشمنان همدست آنها در سراسر پنج قاره جهان، رجز خوانی می‌کنند.

به قول خودشان پشتیبان به کوه احد است و مترصدند که بهانه‌ای را در مقابل به آسمان تنوره کشیده و تمام کره ارض را به آتش بکشند. در حالی که همه این تظاهرات آبدوغ خیاری و پزدادن به «قدرت نظامی پیشرفت» و تکیه بر «توان رزمی» پوشالی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی، در واقع استقبال جنون آمیز از یک فاجعه، حادثه آفرینی و درنتیجه زمین‌های سوخته در سرزمین کشورمان است.

براستی چه کسی ۳۱ سال پیش که آخوندها به سرکردگی روح الله خمینی قدرت را قبضه کردند یک در هزار به خاطرش خطور می‌کرد که نه نظامیان و فرماندهان ارتشی بلکه یک مشت لباده به تن، عمامه به سر عبا به دوش و

نهادهای تو خالی با ساز و برگ پوشالی نظامی، زیان هنگفتی را روی دست مردم ایران می‌گذارد!

این «قدر قدرت‌ها» عاجزی که کمرشان در جنگ با صدام شکست و امامشان کاسه زهر را سرکشید، محاسبه نمی‌کنند که در ادامه جنگ تحملی امام – علاوه بر دو سال تجاوز صدام – چگونه بیش از ۸۰۰ هزار جوان ایرانی کشته شدند. بیش از ۵ میلیون معلول و ددها شهر و بسیاری از تأسیسات کشورمان ویران، حدود ۱۰۰۰ میلیارد دلار ضایعات جنگی روی دست مردم مگذاشت. آن زمان – در دو سال اول انقلاب – این فجایع در حالی بود که دکانداران دین با ریا و تزویر از ذخیره «شور و شوق انقلابی مردم»، هزینه می‌کردند! مردم سردرگمی که آن زمان هنوز در خیالات خوش و عده‌های امام و سایر هوچی‌های اطراف او بودند اما حالا در صورت هر حادثه آفرینی تازه‌ای، حتی تره هم برای آنها خرد نمی‌کنند.

اگر رژیم دوباره دچار همان جنون ادواری گذشته اش شود، بار هزینه این «شرخ‌ری» گزاف تر، لطمات آن فراوان تر و خدمات شدیدتری را روی دست مردم ما و آن هم در روی ویرانه‌ها و زمین‌های سوخته ایران می‌گذارد.

«آسد علی شرخ» رهبر رژیم – که خود را نماینده خدا در روی زمین، وصل به ائمه اطهار و امامان شیعه می‌داند که هیچ اشتباہی مرتکب نمی‌شود – و شعبه‌ای از پیغمبر اسلام و متصل به پایگاه وحی‌الهی است – از مردم خواسته که دعا کنند که رژیم در جنگ با دنیا ایستکبار پیروز شوند! باید گفت: خدا ایا جان حاکمان ظالم ایران را بستان! که این دعای خیر است ایشان را و جمیع ایرانیان را...!

«برنا»

نعلین به پا تا این حد خلق و خوی جنگ طلبی، خونزی داشته باشد؟! این همه دست به اسلحه ببرند و دنبال خربد و تهیه و ساخت و ساز تجهیزات نظامی و فکر و ذکر شان ریخت و پاش هنگفت برای تأسیسات اتمی و تولید بمب هسته‌ای باشد؟!

مردم ما در آسمان تصورات خود هم نمی‌دیدند که یک مشت آخوندی که مشتبه به «مردان خدا» بودند از حال و هوای «روحانیت» چنان بیرون بیایند که مدرسه نظام نرفته و دانشگاه جنگ ندیده، بی قمقمه مشق کنند و چنان تیر و ترقه‌ای راه بیندازند که حتی روی نظامیان به قدرت رسیده‌ای مثل «پیونشه» در شیلی و «صدام حسین» در عراق و سایر نظامیان قدرت طلب در آفریقا و آمریکای جنوبی را سفید کنند و چیزی نمانده خود را به حد و اندازه چهره‌های جنگی معروف و منفور، نظیر هیتلر و استالین برسانند؟! آخوندهای حاکم در حالی تظاهر می‌کنند که به سرنیزه تکیه دارند که در واقع روی نوک سرنیزه نشسته‌اند.

آنها متأسفانه چنان در نشئه شاخ و شانه کشی‌های نظامی خود، برای قدرتمندان نظامی جهان فرورفتند که از خود نمی‌پرسند، تهاجمات گذشته آنان مانند تسخیر سفارت آمریکا در تهران و گروگانگیری ۴۴ روزه دیبلمات‌های آمریکایی و کارکنان سفارت، چه ضرر و زیان هنگفتی برای مردم ایران داشت و بابت تحویل گروگان‌ها، چه میزان کلانی از ذخیره ارزی ایران بر باد رفت.

چند کنم؟

علیرضا میبدی

همچو فرزند جدا از مادر
در هوای تو پریشانم من
چکنم عاشق ایرانم من
اگرم نیست بجز تحفه جان
شرمسار از همه یارانم من
چکنم عاشق ایرانم من
گریه‌ام دست خوردم نیست
از اوست!
پس مُپرسید چه گریانم من
دلکی دارم و انسانم من
چکنم عاشق ایرانم من

با تو
روینده و رویانم من
بی تو
سوزنده و سوزانم من
چکنم عاشق ایرانم من
وه! چه گمگشته سری دارم من
یوسف رفته ز کنعنام من
چکنم عاشق ایرانم من
گاه گاهی که تو غمناک شوی
گریه ابر بهارانم من
چکنم عاشق ایرانم من

ناچار به غربت نشینی شد. در آن سالها در نیمه شعبان شهرها چراغان می‌شد امانه به دستور حکومت و یاز سراجبار بلکه کسبه شهر از جان و دل می‌لاد مهدی موعود را جشن می‌گرفتند و حلال سراسر ایران مسجد است و همه سو حسینیه! در جمکران پاسخ‌های امام زمان به تفاوت بین ۲۰ تا ۵۰ هزار تoman به فروش می‌رسد و سید علی پائین خیابانی (آیت الله خامنه‌ای رهبر رژیم) آن حضرت را پشت قبای ولایت خود کرده است. در تمام آن سالها حتی ما یک جوک در باب آخونده‌هانشینیه بودیم گواینکه آزاداندیشانی از نوع «بیژن مفید» در شهر قصه و ایرج پژوهشکرد در «دائی جان نایلئون» که ناصر تقواei به زیباترین وجهی به تصویرش کشید و پیش از این دو- ایرج میرزا در اشعارش و صادق هدایت در «البعشه الاسلامیه...»- حقیقت روحانیت مژورو شارلاتان را به ما عرضه کرده بودند.

حالا اما صدھا جوک و لطیفه در احوالات اهالی حوزه آنهم از نوع خسرو جان خوبیان و البته شخص بنیانگذار این ولایت جو رو جانشینش ساخته شده است و فقط مرحوم پرویز خطیبی بیش از هزار لطیفه در باب علمای عصر ظهور نایب مهدی موعود ساخته و پرداخته بود. در تمام دوران آن پدر و پسر مجاز نبود که به آخوندی بگویند بالای چشمتش ابرو است.

خداراشکرکه بعضی از اسناد ساواک درآمد که مطلع شویم «یکشنبه (مامور ساواک) در گزارش خود به دو شنبه (مامور دیگر) وقتی از آخوند مخالفی مثل آیت الله صادق روحانی صحبت می‌کند با احترام از او یاد کرده و توصیه می‌کند حتیماً یک بخاری درست حسابی در محلی که تحت نظر بود بگذارند چون بخاری موجود آقاراً گرم نمی‌کند». و اما امروز- بعد از سی سال تحت نظر بودن آیت الله روحانی در خانه تنگ و تاریک- با عنوان... سید صادق روحانی از روحانی نماهای مخالف مقام عظمای ولایت اخیرا- که در فتوای صیغه بین پسaran و خترانی را که از طریق چت اینترنتی با هم آشنا می‌شوند توصیه کرده و باعث وهن به مذهب شده است دستور دهدی...- با مراجعه

جعفریان معاون سیاسی صدا و سیمای طاغوت حساسیت خاصی روی برنامه‌های دینی داشت و در ماه رمضان که خود روزه می‌داشت فضای رمضانی را در جام جم و میدان ارگ نیز برقرار می‌کرد. گاهی صدایم می‌زد که سید بیا بهم افطار کنیم و من بعد از برنامه عصرانه با رادیو ۲ به دفترش می‌رفتم. ربنای ذبیحی که آغاز می‌شد من بارها اشک او را دیده بودم. او را اعدام کردند چون مسلمان ترین رجل عصر شاه بود. دکتر محسن بهبهانی را کشتن چون با دعای صحیفه سجادیه اش ملیونها انسان به سوی خدارفت بودند.

ذبیحی که ذبح اسلامی شد و دکتر عباس مهاجرانی که با کلامش سعه صدر دین و فرهنگ تساهل و تسامح را ترویج می‌کرد، من اینرا قبل از نوشته ام که مرحوم محمود

ماه می‌در خلوت می‌خورد و در جلوت سینه می‌زد و علم و کتل بر می‌داشت. روز عاشورا دسته‌های عزاداری که از طرف سر کردی لاته‌های تهران مثل ناصر حسنخانی ملقب به «ناصر جگرکی»، «حسین رمضانی یخی» طیب و حاج اسماعیل رضائی تا قبل از اعدامشان، «آقا مرتضی تکیه» و... راهاندازی می‌شدند و به خانه عمومی مادرم مرحوم «حاج میرزا باقر چیتگر» که بازاری سرشناسی بود می‌آمدند تابعه از یک روز عزاداری جانانه به جان دوریهای قیمه بیفتند از کسانی تشکیل می‌شد که اغلب در دیگر ایام سال به سلامتی «نشمه» هاشان پنج سیری‌های میکده ۵۵ را بالامی انداختند.

از ربان ذبیحی تا ...

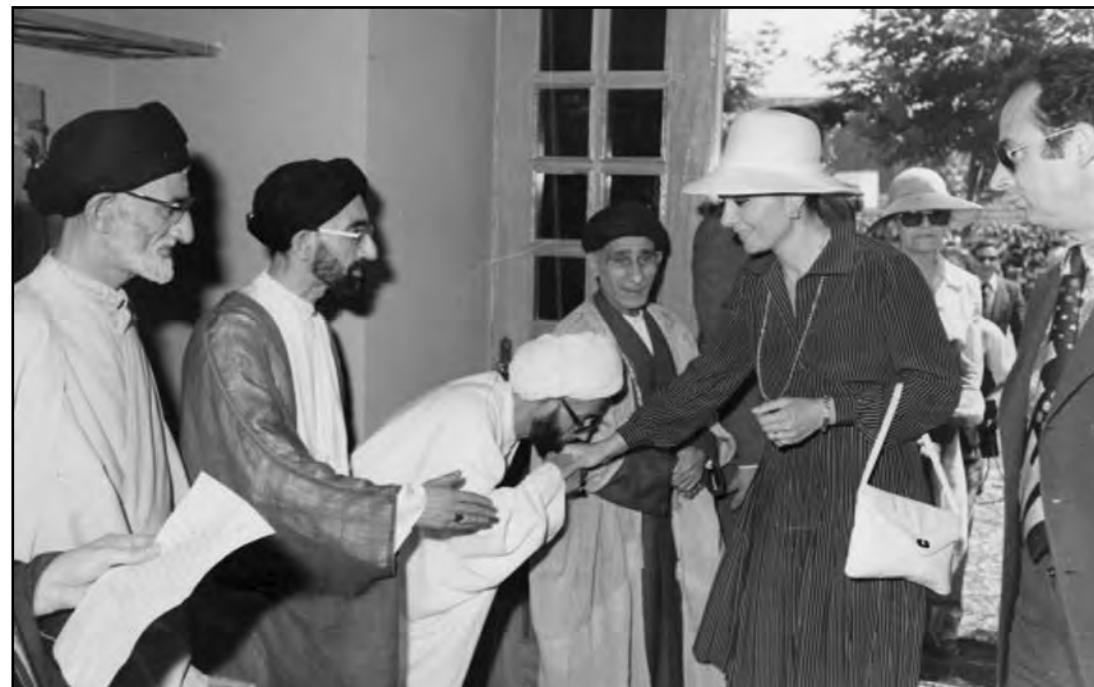
دکتر علیرضا نوری‌زاده

یاد آن روزگاران

هر سال ماه رمضان که می‌آید بار دیگر همه لحظاتی در دلم زنده می‌شود که رژیم جهل و جور و فساد به امحای آن همت گماشته است.

در طول سی سال گذشته اهل ولایت فقیه مدام گفته‌اند «مردم در دین داشتند برای همین هم انقلاب کردند...» حالا من امایه این حقیقت رسیده‌ام که درد ما از نوع دیگری بود. هم نسلان من و نسل پیش و پس از من اگر لحظه‌ای چشم بر هم گذارند و به روزگار خوش استبداد! آنکه طاغوت‌ش خوانده بودیم! بیندیشند آیا جز این می‌بینند که من می‌بینم؟: به‌اندازه امروز مسجد نداشتیم، تعداد حسینیه‌ها حتیماً یک‌صدم تعداد امروز بود، در کل کشور تعداد آخوند (مطابق گزارش سازمان تبلیغات اسلامی) امروز حداقل ۵ برابر آن روز است اما در آن روزها آخوند را که از دور می‌دیدیم حالت نیم خبردار می‌گرفتیم و سر فرو می‌آوردیم حالا فیلم «مارمولک» را که می‌بینیم از ته دل شاد می‌شویم و از اینکه به نیش و نوش نفاق و فسادشان آشکار می‌شود از صمیم جان شادیم.

در عصر آنکه «نظر کرده حضرت عباس» بود- و خود این را بازه‌گفته بود- اگر اهل دین و مذهب هم نبودیم ماه محرم و رمضان ملاحظه می‌کردیم. لات عرق خورمان سه چهار شب بکلی بساط را بر می‌چید و بقیه شباهی این دو

در روزگار خوش «استبداد» آن چه نداشتیم در دین بود!

با این همه مسجد، این همه حسینیه، این همه آخوند اما همه باورهای دینی مردم طی سی سال پایمال شده است و بسیاری از «روحانیون» به فساد اخلاقی دچارند و فساد مالی!

با این همه بعد از بلائی که بر سر وطن و بالمال صداوسیما و روزنامه اطلاعات آمده بود، انگار محمد دست و دل نوشتن نداشت. برای های من می گفت: «آقازندگی کن، تاکی می خواهی با محروم کردن زن و بچه و دوستانت از حضور خود قلم بزنی؟ برو آقازندگی کن!» دار الترجمه پارس که در لندن نخستین بود محمد را مشغول می کرد اما زندگی را از او نمی گرفت.

یک روز سحرگاه زنگ زد با صدای اشک آلود... علیرضا، عزیزم رفت. بهت زده بخانه اش رفتم. زنی را که عاشقانه دوست داشت در فاصله چند ساعت بر اثر یک حمله قلبی از دستداده بود.

از جان زار می زد که جان و جهانش رفته بود. همه نگران محمد بودیم که سخت بیتایی می کرد... چند سالی طول کشید تا محمد دل به عشق همسر ایرلندی خود داد که خود می گفت: «بار دیگر احساس عشق و زندگی» را در او بیدار کرده است.

سه فرزند حاصل این پیوند بود و وقتی دخترش را در بیمارستان دیدم و آرزوهای محمد را برای او در نگاهش خواندم می فهمیدم که رفیق دیرود روم اینبار نیز با تمام توان قصد به زمین زدن مرگ را دارد. به پرسش نیز وعده داده بود...

حُمید اوجی از آمریکا آمده بود و همه خانه محمد بودیم. امیر طاهری، نصیر امینی، صفا حائری. محمد که میزبان بود و نشست مابرازی تشکیل خبرگزاری ایرانی برای انتشار اخبار دقیق و بیطری فانه از ایران بود. محمد سخت به این پروژه دلست بود. خیلی هم جلو فتیم اما باز هم نبودن منبع مالی مستقل کارمان را به سامان نرساند...

علیرضا، زندگی کن! نگذار کار از زیبائی های زندگی محروم نکن! حتی در بیمارستان هم این را می گفت. حالا من دارم مرثیه می نویسم برای رفیق محمد پورداد، که زندگی را در زیباترین شکل آن، دوست داشت و تا آخرین لحظه ای که دستهایش در دست همسر محبوش سرد شد فقط نفس نمی کشید، مثل خیلی از ما. نه، او با بند بند وجودش زندگی می کرد.

عنوان این مطلب مصروعی از شعری که در رثای دکتر بختیار سرودم و اینجا نیز می توانم تکرارش کنم که محمد حقا یک لحظه بود اما چه بسیاری.

می فرستاد و وقتی مرا دید و فهمید در دو هفته ای که در لندن هستم می خواهم روزی یکی دو گزارش برای «صبح به خیر ایران» و «عصرانه با رادیو ۲» بفرستم، فوری اتفاقش را نشان داد که هروقت آمدی یکراست می روی توی اتفاق من و اینجا دفتر خود تست و...»

شش ماه بعد از انقلاب، بعد از تعطیل امید ایران و مصادره اطلاعات بادل پر در دباردیگر به لندن آمده بودم. در زیر زمینی در «چرچ استقلالش» (این را بگوییم که آقای دعائی همه همه بودند، امیر طاهری و نصیر امینی و صفا حائری و... که می دانم چه روزهای سختی در خاموشی شمع وجود رفیق رفیقانشان دارند هم بودند.

می خواستیم روزنامه در سطح جهانی منتشر کنیم و... محمد با نوعی ناباوری همراه ما بود، انگار می دانست اهالی کرم وقتی پای عمل پیش آید جا می زند و حاضر نخواهند شد سرمایه گذاری برای روزنامه ای کنند که مطمئناً قهر رژیم را به دنبال خواهد داشت آنهم رژیمی که اول کارش بود و توده ای و فدائی و مجاهد و

اما صبح چهارشنبه که عازم سفر بود، گفت: دیدار به قیامتی! در دل گفته ام. یعنی به همین راحتی انسانی که سرشار زندگی بود و بسیار ده ساله اش قول داده بود تا مراسم فارغ التحصیلی اش بماند می رود؟ محمد پورداد از همان روزنامه اطلاعاتی برخاسته بود که من

بخت نفس کشیدن در آن را داشتم و در مکتبی اموخته بود که مسعودی بزرگ پایه گذارش بود و فرهاد خان نگاهبانش تا آخرین روزهای استقلالش (این را بگوییم که آقای دعائی همه این سالها حرمت مسعودی ها را داشته و به روایات مختلف، متولی امینی در مکتب شادروان سناتور عباس مسعودی بوده

به نامبرده اخطار می شود اگر روحیه خود را ادامه دهد در رسانه ها گذشته اش بر ملا خواهد شد... (از یک سند معاونت سیاسی استانداری قم که در کتاب تازه ام آن را آوردہ ام).

وصل دین به آخرت

در روزگار طاغوتی که سالی یکی دوباره زیارت امام رضا می رفت اما مثل سید علی آقا ادای جاروکشی ضریح را در نمی آورد و به نذورات نقدي داخل حرم هم دست نمی زد و شیخ عباس واعظ طبسی هم نداشت که از روضه خوانی ۵ تومانی منزل مرحوم آیت الله قمی به قارون روزگار ولایت تبدیل شود.

بله در آن روزگار اگر دلت گرفته بود حتی اگر سست اعتقاد بودی و یا اصلاً الله را در هیأت رحملن و رحیمش هم قبول نداشتی باز سری به حرمی می زدی، مشهدی می رفتی و زیارت شاه عبدالعظیم و دیدن یار را به هم می آمیختی و دنیا را به آخرت وصل می کردی...

حالا به برکت سلطه اسلام ناب انقلابی محمدی و مصادره خدای بخشندۀ مهریان و به عرش نشستن «خدای قاصم جبار مکار منتقی قهار» و مصادرت سید علی آقا باقائم آل محمد، هر سو بنگری همه تزویر می کند. مفتی و محتسب، دزد و منافق و فاسد و جائزند.

آیت الله ها از نوع حضرت تمساح محمد تقی مصباح یزدی علیه اللعنه به فساد اخلاقی دچارند و یا چون ناصر ابوالملکام شکر فروش شیرازی مشغول رتق و فتق تجلی خانه اند.

ایمان و امان به سرعت برق از دست شده است و حضرت یزید در چهارراه آذر بایجان بر شهادت حسین می گردید. دروغ فضیلت و صدق و پاکدامنی رذالت تلقی می شود. در چنین روزگاری آیا رمضان می تواند همان باشد که ابروج گرگین با صدای جادویش هر روز آن مارابه سوی خدمای برد؟ راستی را اگرفته نه ۵۷ نبود آیا می شد این چنین احوالات ارباب عمامه را دریافت؟ خدای بخشندۀ مهریان آن روزها که در پستوی خانه نهانش کرده ایم اگر اینها نیامده بودند آیا هنوز هم اعتبار داشت؟

مرثیه برای دوست

اگر خود هم نمی توانستم هر روز به دیدنش بروم مسعود بهنود (که پیوندش با صله ارحام زبانزد همه دوستان است) خبرش را می داد: امروز بلند شد...! کمی بهتر بود...! در بیهوشی بود! و بعد فردایش می گفت: امروز نشست پای کامپیوتر!

یادی از روزنامه نگاری یگانه که با بند وجودش زندگی می کرد و ناگهان از میان مارفت.

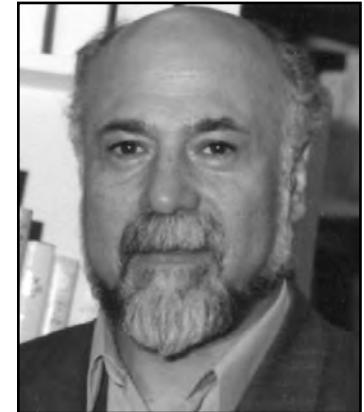
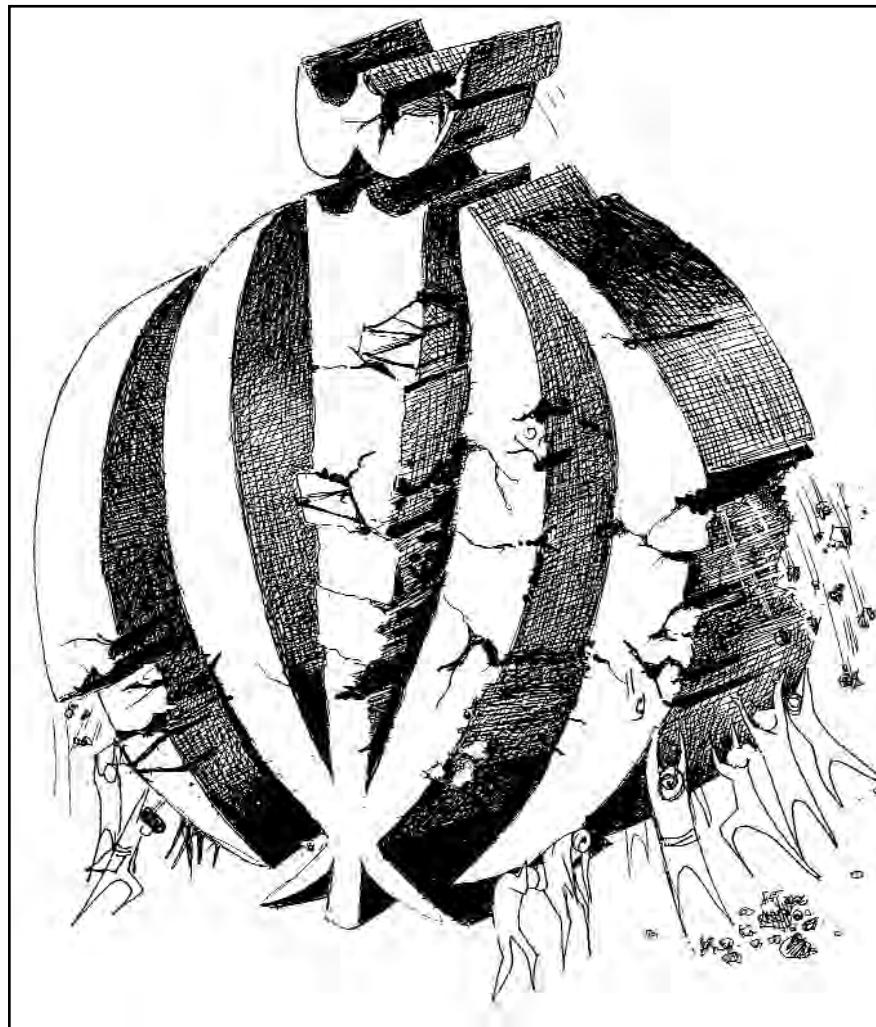
منذهبی ها و حتی بعضی ملی نمایان حامی اش بوondند...

نوشتن در باره همکاری که دوستش هم داشته ای و در سالهای غربت یاری صدیق و همکاری امین بوده است خیلی سخت است. ناچار به بازگشت شدم. یکسال و نیم بعد که با حال نزار آمدم، محمد نصیحتم کرد که خود را آلوده همه خاطرات مشترکتان را بنویسی و فهمید در روزنامه ها و مجلات عربی کارگرفته ام ترسات از آن است که اشک پرده در شود و خیلی خوشحال شد.

از تهران که آمدم تا همراه همسرم باشم که سومین فرزندم نیما را به دنیا می آورد به دیدنش رفتم. او به یک نسل پیش از من تعلق داشت و نادر صدیقی که همنسل من بود و در دفتر صدا و سیما همکار محمد، پیش از او از همکار از راه آمده استقبال کرد. محمد گزارش

در «بن بست» تشکیل یک اپوزیسیون فعال و مبارز!

«حرم در پیش است و حرامی در پس، اگر رفتی بُردی و گر خفته مُردی»

اسماعیل نوری علا

اپوزیسیون کو؟

بحث ضرورت آفرینش یک آلترا ناتیو، یابدیل، در برابر «حکومت اسلامی»، هیچ تازه نیست. با خاطر دارم که بیست سال پیش، هنگام زندگی در لندن، عصری را میهمان هادی خرسندی بودیم و او، به رسم معمول اینگونه میهمانی ها، یکی از آخرین کارهایش را برای میهمانان خواند که با این مصراج آغاز می شد: «چیست این آلترا ناتیو، مالترا ناتیو؟» او، با ذوق خاص خود در آفرینش اینگونه قافیه های غافلگیر کننده، غزلی آفریده بود که، در عین طنزایی، از دردی عمیق ما آوارگان زمین حکایت می کرد: فقدان جانشینی مطلوب برای حکومت اسلامی، آن هم با وجود صدها گروه و فرقه سیاسی.

واقعیت هم آن است که، بی شک، در سراسر سه دهه اخیر، یکی از گره های کور عالم سیاست ما به فقدان «آلترا ناتیو» بر می گردد؛ موجودی که همیشه از آن سخن می گوئیم اما نه نشانی اش را می دانیم و نه مشخصاتش را.

مثل آدمی که به پلیس مراجعه کند و شرح گم شدن عزیزی را بددهد اما، در برابر پرسش های مأمور مربوطه، نه نشانی از قیافه و شمایل گمشده اش داشته باشد و نه بداند که لیلی اش مرد بوده یازن.

اما، این روزها، پس از گذشت یک سال از پیدایش جنبش امیدوار کننده سبز، و نیز خاموشی تدریجی آن به مدد بی کفایت رهبران داخل کشور و سرکوب بی رحمانه حکومت که نتایج آن بی کفایتی را صد چندان کرده - بازار «آلترا ناتیو سازی» از همیشه داغ تر شده است. هر کجا سرکمی کشی سخنی از لزوم گردهم آمدن و همبستگی و اتحاد و اتفاق می شنوی و اینکه باید «هر چه زودتر» دست بکارشد و برای حکومت اسلامی شاخی و بدیلی در هیئت «آلترا ناتیو» تراشید.

در باره ای امکانات تحقق اش هم حرف و سخن بسیار است: از استغنای تمام در برابر «کمک بیگانه» گرفته تا حساب باز کردن تمام

وامانده از همه جا، منتظر همین بدلیل است که آخرین ضربه را به او بزند و به درگ واصلش کند؛ اما حرفی قدر از راه نمی رسد و دشمنانش اوراره اکرده و به اختلاف بین خود مشغولند. در واقع، در بی پیدایش جنبش سبز - با نشانه های روشن سکولارش، و خاموشی در دنک و سریع شهاب ثاقب گونه اش - حکومت اسلامی شده است همان اندام سلیمان نبی است، که مدت ها - (ایستاده و تکیه داده به عصا) - مرده بود اما کسی پیدا نمی شد که جلو ببرود و نفس اش را متحان کند، نبضش را بگیرد و خبر مرگش را اعلام کند. تا اینکه موریانه ها به خوردن عصایش مشغول شدند و چون عصا از درونه تهی شد فرو شکست و

«هیکل» اونیز همراه آن نقش زمین شد.

ایا هیچ فکر کرده اید که معنای نمادین این داستان، وبخصوص عصا و موریانه؛ چیست؟ تا موریانه بیاید و ستون های حکومتی را از درون تهی کند ممکن است سی سال دیگر هم بگذرد و ستونی هم که خالی می شود ممکن است حیات و ممات کشور و ملت ماباشد. پس از درود دیوار اسباب نگرانی فراهم است.

توى یک جوال!

موضوع های «حاشیه ای» هم داریم، امامن در این مقاله چندان

بر روی همین گزینه. آن سان که (اگرچه من راهروهای وزارت خارجه ای امریکا یا انگلیس راندیده ام) امام مطمئنم که اگر اجازه رخصت دیدار از آنجاها را داشته باشید، حتماً برخی از «چلبی» های ایرانی را خواهید دید که در آنجا نیز مشغول «تفهیم» این «واقعیت» به مأموران دست سوم «بیگانه» اند که آلترا ناتیوی جز آنها وجود ندارد که بتواند - در صورت تزریق آمپول های تقویتی، البته - حکومت اسلامی را فروپاشد و خود جانشین آن شود.

عصا و موریانه!

باری، شوخي و جدي، گريزي از اين واقعيت نیست که حکومت اسلامی را قدان يك بدلیل امروزی و متمدن و آراسته به احترام حقوق بشر تاکنون سرپانگه داشته است؛ بدیلی که دنبال جاه و مقام و سلطنت و ریاست جمهوری و نخست وزیری برای اعضاء خود و پست های دیگر برای ياران آنها باشد و سوخت موقور فکر و ذکر و حرف و عمل اش را از احساس تعلق و وظيفه نسبت به وطنش بگيرد.

منظورم از این «بدلیل» آدمی معین و اسم و رسم دار نیست؛ اما به این واقعيت نظر دارم که حکومت اسلامی، در افلas کامل و

بنشینند. اعتقاد بلا تردید آنها به «ضرورت آفرینش یک آلتربناتیو سکولار و ملتزم به حقوق بشر» برای حکومت فعلی است. که از یکسو بعنوان وسیله‌ای برای شناسائی هم‌دلان و از سوی دیگر، بعنوان غربال درشت روزنی برای حساب بازنگردن روی مخالفان، عمل می‌کند.

یعنی، هر کس فکر کنند این بدیل هم اکنون وجود دارد، و هر کس که آفرینش این بدیل را (در شرایط کنونی به «مصلحت» نداند، و...، خود به خود، از شرکت در این همایش معاف خواهد بود، چراکه، اگر فکرش را بکنید، چنین کسی بیشتر به جبهه‌ی مخالف تعلق دارد و نه به جبهه‌ی «ما»، و انصاف هم نیست که از اوتوق پیوستن به این «گردهمایی بدیل آفرین» را داشته باشیم، مگر بخواهیم که زیر مکان گردهمایی بمب ساعت شمار کار بگذاریم!!

پذیرش «ضرورت آفرینش یک آلتربناتیو سکولار و ملتزم به حقوق بشر» می‌تواند بلا فاصله به «همایش نیروهای موافق با آن» راستا و جهت و هدف هم دهد. چراکه، برای یک نیروی سکولار، داشتن هیچ شعار دیگری نمی‌تواند زیر سقف همایشی راه‌گشا جمع باشد. بعنوان مثال، طرفداران مشروطه پادشاهی، باورمند به سکولار بودن به همان میزان در این همایش سهم دارند که دینداوان معتقد به سکولاریسم و ضرورت انحلال حکومت اسلامی. ابوالحسن بنی صدر، که مدعی است منظورش از «انقلاب اسلامی» عبارت بوده از «انقلاب در اسلام» - آن هم برای جدا کردن اراده، معطوف به قدرت از ساحت دین - همانقدر می‌تواند در این همایش شرکت کند که آن سوسیالیست موافق اعلامیه جهانی حقوق بشر، که به بند ۱۷ آن (مبنی بر پذیرش مالکیت خصوصی) گیر نمی‌دهد، لذا، قصد مصادرهء اموال و املاک، و براندازی دین و مذهب مردم را ندارند.

هم چنین می‌دانیم که مدت‌ها است جمعی از نیروهای سیاسی سکولار در خارج کشور به این نتیجه رسیده‌اند که مهمترین شعار برنامه، برای گرد هم آوردن نیروهای سیاسی مخالف حکومت اسلامی، خواستاری انجام «انتخابات آزاد» است.

می‌پنداشند که همه‌ی نیرو شان باید صرف و ادار کردن حکومت به انجام چنین انتخاباتی باشد. من هم در مخالفت با این فکر چند مقاله نوشته ام. اما آشکار است که، به محض نشستن در زیر چنان سقفی، اینگونه اختلاف نظرها از یک سطح گفتمنانی - ایدئولوژیک، و حتی استراتژیک، به یک سطح برنامه‌ای / تاکتیکی / - تقلیل پیدامی کنند. بهر حال، مگرنه این است که خواستاران انجام انتخابات آزاد (از مشروطه طلب گرفته تا جمهوری خواه) باید در آن «روز تصویری» - که این انتخابات در آن انجام می‌شود دارای تشكیلی برای شرکت در میدان رقابت باشند؟ - در این صورت «آلتربناتیو» ی که ودق بزنید

این نتیجه رسیده‌ام که اگر این حداقل‌ها معین شوند - آن گونه که هر آدم و تشکل مدعی سکولار / دموکرات بودن را - (اعم از مذهبی ها و دگراندیشان) - در بر بگیرند، و اگر نوک پیکان این حداقل‌ها بسوی ایجاد بدیل سیاسی در برابر حکومت مذهبی - ایدئولوژیک مسلط بر کشورمان نشانه رفته باشد، آنگاه همه‌ی شعارها و گفتمان‌های حداکثری ما می‌توانند مبدل به «برنامه‌های کار» شوند و در راستای رساندن پیکان به هدف مورد استفاده قرار گیرند.

یعنی، اگرچه نمی‌توان کوه خاک را بی سر نداز نخاله‌ی کرداما می‌توان سوراخ‌های سرند را آنقدر تنگ نگرفت که هیچ مشت خاکی از آن رد نشود و آنچه هم که بدست می‌آید صرف اگر دهای باشد بی‌رق می‌باشد.

زیر یک سقف

در مورد مشکل اول، که «پیدا کردن مشترکات حداقل» نکاتی به نظر می‌رسد که مختصراً در اینجا مطرح شان می‌کنم.

پیشنهاد یک «کمیته تدارکات» بدون حق دخالت در مباحث سیاسی فقط برای دیدار و آشنازی و ایجاد تفاهم و تواتق احتمالی برای اپوزیسیون مطلوب همگان!

کاری با آنها ندارم و فکر می‌کنم که بهر حال روزی خواهد رسید که آنها هم - اگر ذره‌ای حسن نیت و دلسوزی برای میهن شان داشته باشند - به همین چهار راهی خواهند رسید که من و شما در آن معطل قدم بعدی مانده‌ایم.

خوش خیالی است؟ باشد. مالیات که ندارد! بگذارید، عطف به این حقیقت مسلم که اکثربت مردم به جان آمدی ایران (حتی برای نجات دین خود از چنگال حکومت دینی) خواستار حکومتی غیر مذهبی شده‌اند، ما هم در این خیال غوطه بزنیم که تصلب سیاسی در داخل کشور زمینه‌های ایجاد یک بدیل «غیر مذهبی» (سکولار) و دموکرات را در ایران مابکلی از بین برده و این «وظیفه» کلابه خارج کشور مهاجرت کرده است.

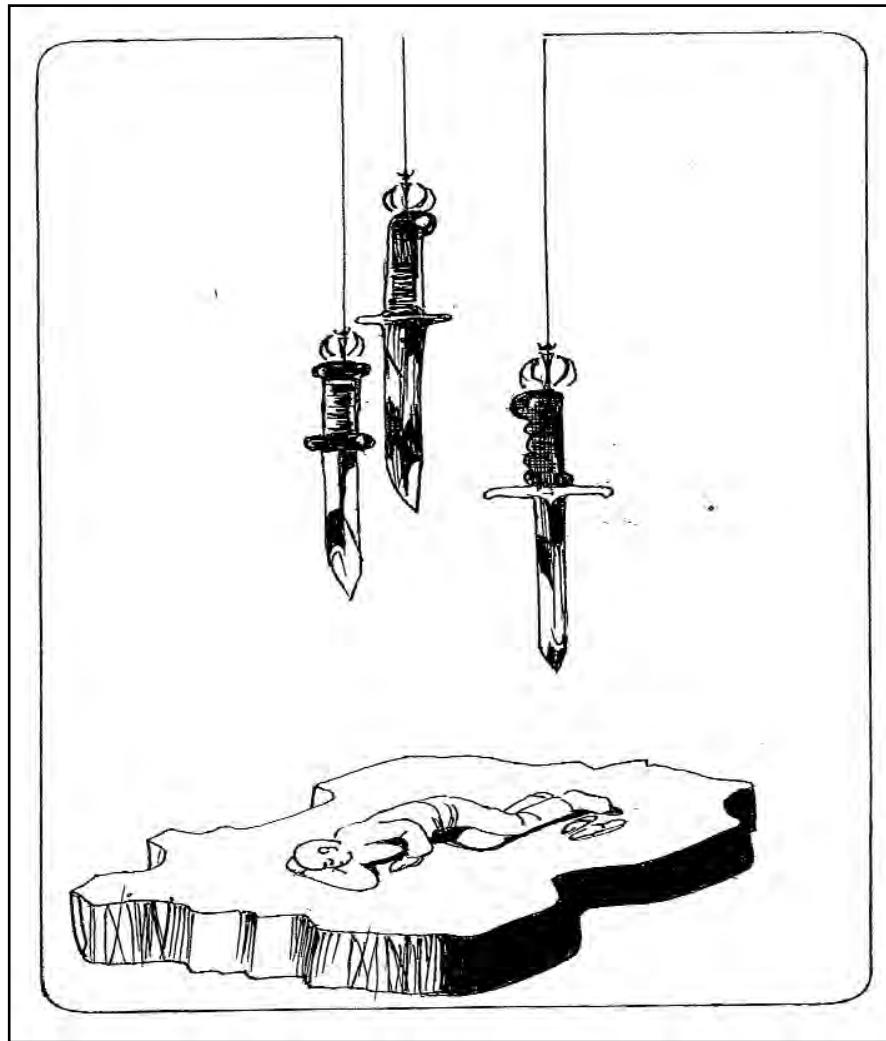
می‌بینید که، «اصلاح طلبان» خود را از ایران شتابان به «خارج کشور» رسانده‌اند و پس این، آیا پرسشی مجاز و موجه نیست که «وقتی سیزهای مذهبی و سیدی» بساط آلتربناتیو سازی خود را به خارج کشور منتقل کرده‌اند، ما خارج کشوری‌های «اصیل» (به معنی آنچه خواجه حافظ فرموده باید «در کوزه بماند اربعینی») چرا نباید بفکر وطن از دست رفته مان باشیم و نخواهیم که، با جدا کردن حساب هامان از آن دسته از شرکای سابق حکومت اسلامی، که اکنون آزادی خواه و حق طلب (البته در حد شرعی آزادی و حق!) شده‌اند (اما برای گفتن واژه‌ی «سکولاریسم» ده بار دهان شان را آب می‌کشنند)، در یک جوال نرווیم و بکوشیم تا شاید، با یک آزمون و تلاش دیگر، به همدلی لازم برای ایجاد یک «بدیل سکولار - دموکرات» در خارج کشور برسیم؟

تعصبات کودکانه

من این روزها به شرکت در جلسات گوناگونی دعوت شده‌ام که گردانندگان شان همگی در پی یافتن راهکارهای برای ایجاد چتری فراگیر اند؛ به قصد گردد آوری بیشترین تعداد آدم‌های سیاسی که بتوانند نوعی تشکل کلی را سامان داده و زمینه را برای برقراری یک (مثل) «کنگره‌ی ملی» فراهم کنند و از دل آن یک آلتربناتیو کار او زند و فعال بیرون کشند.

اما حاصلی که من به دست آورده‌ام آن است که می‌بینم هر کس در «حجره‌ای کوچک خود چنان نشسته که حجره‌اش، همچون میخ ملانصرالدین، همان مرکز زمین (و شاید زمان) است و همه باید خود را به زیر سقف آن برسانند تا از قافله عقب نمانند. و در این «سودای پوچ» چه نیروهای انحرافی ها و توانمندی ها که به هر زمی رو د. یعنی، مشکل ما تعصبات کودکانه‌مان نسبت به حجره‌های است که داریم، بی آنکه به یاد آوریم که از قدیم الایام از کنار هم قرار گرفتن حجره‌ها بوده که بازارهایی پدید می‌آمده که رونق داشته‌اند. و اکنون هم چرانکوشیم تا راه حلی برای حفظ حجره‌ها و ایجاد بازار پر رونق پیدا کنیم؟

یکی از مفقوده‌های بحث را بر شمردن «حداقل‌های اشتراک و همفکری» یافته ام و به

در دوستی امروز

تبغیض‌های جنسیتی و قومی و فرهنگی بکوشد؟ براستی چاره چیست، اگر این همه نیرو نمی‌توانند خودروهای خود را در یک مسیر برانند و زعیم و بزرگ تری هم ندارند که در محله شان میهمانی بدهد و همه را به صرف چای و شیرینی دعوت کند؟

تشکیل کمیته غیرسیاسی

در این میانه من – لابد به شیوه‌ی آن «گنگ خواب دیده»‌ی مولانا به این نتیجه رسیده‌ام که چاره‌ی کار چیزی نیست جز در این میان کلاه مان را که قاضی می‌کنیم می‌بینیم که حق با این

ایجاد یک «کمیته غیرسیاسی تدارکات»، متشکل از نمایندگانی آمده از همه‌ی گروه‌ها و دستجات و شخصیت‌های سیاسی، که کارش باید فقط انجام تدارکات لازم برای برگزاری یک همایش گسترده بوده و حق دخالت در بحث‌های سیاسی را هم نداشته باشد!

من فکر می‌کنم که چنین کمیته‌ی بی طرفی می‌تواند آن دعوت کننده‌ی مفقودی باشد که زیر چتر آن جمع شدن برای هیچ کس کوچکی و سرشکستگی نداشته باشد؟ البته اگر اهداف این کمیته هیچ نباشد جز فراهم آوردن امکانات یک‌گردهمائی بزرگ، یک همایش ملی، نخست برای رایزنی و ایجاد تفاهم، و سپس برای توافق بر سر تشکلی که می‌تواند همان آلتنتاتیوم مطلوب همگان باشد.

البته ممکن است که این همایش هم بجائی نرسد و جز تفرقه حاصلی ببار نیاورد. اما، با تشکیل آن، همه‌ی مالاز بن بست فعلی خارج می‌شویم و، برای چند روزی لاقل، زیر یک سقف دور هم نشسته ایم.

سقفی که سقف حجره‌ی هیچ کس نیست و به همگان تعلق دارد و پرهیز از نشستن در زیر آن (از یک‌سوشانه‌ای جزی تکلیفی و وظیفه‌گریزی نیست و، از سوی دیگر) حتماً، به بسته شدن پرونده‌ی «شخص ممتنع» خواهد انجامید و خیال همگان را باز آسوده خواهد کرد که: «فلانی یا این کاره نیست و یا خود را بازنشسته کرده است!»

می‌دانم که می‌پرسید بانی چنین کمیته‌ی تدارکاتی چه کس می‌تواند باشد؟ و من می‌گوییم که، اگر «خود این فکر دو جانبه» پذیرفته شود، پیدا کردن «آدم‌های انجام دهنده‌ی» این کار مشکل نیست، چرا که عضویت در آن نمی‌تواند واحد هیچ‌گونه وابستگی و انگی باشد. حد اکثرش داشتن دستک و دفتری است، وتلفن و فکسی، و کامپیوتروای میلی، برای تماس گرفتن با شخص‌ها و گروه‌ها و پیشنهاد و تقاضای اعزام نماینده‌ی یک‌سو و تهیه امکانات مالی و اجرائی کار، از سوی دیگر.

باری، یاد سعدی شیراز شاد بادا که در گلستان اش نوشت: «شبی، در بیابان مکه، از بی خوابی، پای رفتنم نماند؛ سربن‌هادم و شتریان را گفتم: "دست از من بدار!" گفت: "ای براذر، حرم در پیش است و حرامی در پس، اگر رفتی بُردی و گرختی مردی".

سکولار خیلی خوب و پسندیده است. شما هم بروید انجمنی در آمریکای شمالی تشکیل دهید و فرم تقاضای عضویت مارا پر کنید تا جواب تان را بدهیم!».

اما، این وسط، حتماً یکی هم پیدا می‌شود که به ما بگوئید: «حضرات! شما خودتان کی هستید که از همه انتظاردارید به شما بپیوندند؟ شما هم که توی حجره‌ی خودتان تپیده و هل من مبارز می‌طبلید!»

آفریده‌ی همه‌ی ما است در آن روز می‌تواند بعنوان یک بدیل سکولار-دموکرات در خدمت اهداف آنان نیز قرار گیرد. بدینسان، اختلاف نظرهای فعلی که مانع گرد هم آمدن نیروها شده‌اند، با کاهش یابی به سطح تاکتیک‌ها و برنامه‌هایی که «آلترناتیو آفریده شده» مجری و تعقیب کننده‌ی آنان است، بحای پنجره‌کردن چرخ‌ماشین اتحاد، به توع و تضارب مناظر در چشم انداز سفری که (به سوی مقصدی معین در پیش داریم) تغییر ماهیت می‌دهد.

سراغ این و آن

اما مشکل دوم، گفتم، به خواستاری برافراشته شدن خیمه و خرگاه اپوزیسیون در حیاط خلوت حجره‌ی هریک از «ما» مربوط می‌شود.

اجازه‌ی دهید صورت مسئله را اینگونه تعریف کنم که من (گیریم بعنوان یک صاحب حجره)، می‌خواهد به سراغ، مثلًا، ابوالحسن بنی صدر و بگوید: که دوستان شما معتقد‌که ملت ایران، علیرغم گذشت سی سال، هنوز چشم برای بازگشت شما است و اگر شما هم تشریف بیاورید و در حجره‌ی ما نزول اجلال کنید به قول معروف، «ما جملگی صدمی شویم!».

آیا طبیعی نخواهد بود که ایشان به من بگویند که «تو کیستی که می‌خواهی مرا به حجره‌ی خودت ببری، در حالی که حجره‌ی من کاخ اولین رئیس جمهور ایران است؟»

یا، نه، فکر کنید که بخواهیم سراغ اعضاء جبهه‌ی ملی برویم و دعوت کنیم که به «ما» بپیوندند. آیا به تریج

قبای آنها بر نخواهد خورد که «ما نیمقرن سابقه را - همراه با استورهی مصدق و شهدای ۳۰ تیر دارای «سنده ملی شدن صنعت نفت» - بگذاریم و به شما بپیوندیم؟»

می‌بینید که این هم نمی‌شود. پس چطور است برویم سراغ رضا پهلوی تا شاید ایشان بخواهد برای «نجالات ایران» به مابپیوندد؟ اما شما اگر جای ایشان بودید جواب نمی‌دادید که: آقا جان، من سال‌ها است اعلام کرده‌ام که حاضر رهبری اپوزیسیون را بر عهده بگیرم، حالا شما از من می‌خواهید بیایم سرمیز مذاکره‌ای که شما ترتیب می‌دهید بنشینم؟

می‌بینید که مجبوریم ایشان را هم رها کنیم و با امیدواری، سراغ

تشکلهای جوان و جدید الایسیس برویم. مگر همین دو هفته پیش (سکولارهای دموکرات آمریکای

شمالی) در نیویورک دور هم جمع نشده و اعلام موجودیت نکرده‌اند؟ برویم و بگوئیم که «خانم‌ها، آقایان! شما سکولار هستید و مانیز، مانند شما دموکرات هستید و مانیز، مثل شما خود را به اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر معتقد و ملتزم میدانیم! پس چرا دو تشکیلات جدا داشته باشیم و دیوار بین حجره‌هایمان را برداریم و فضای آگل و گشادتر نکیم؟» فکر می‌کنید پاسخ ما چه خواهد بود؟ «اتحاد بین نیروهای

حل مسئله‌ی کشور ما در ایجاد یک آلترناتیو غیرمذهبی و ملتزم به اعلامیه‌ی حقوق بشر است که هم آزادی را تأمین کند، هم انتخابات آزاد را سامان دهد، هم زندان سیاسی را از میان بردارد!

سلول‌های خفته و بی‌دار جمهوری اسلامی!

می‌شود؟! تازه این تابلوی کوچکی بود از آنچه ممکن است رخداد و آن را به شناسان دادیم! در این مرحله ایرانیان مقیم آمریکا و کشورهای اروپایی بایستی هوش و حواسشان باشد که فرزندان و خودشان طعمه‌ای برای عوامل رژیم نشوند. رفت‌وآمدۀای شما در دفاتر به اصطلاح فرهنگی و هنری و مراکز مذهبی جمهوری اسلامی که سراپا اهداف رژیم بنیادگرا و تروریست را دنبال می‌کنند، می‌توانند شما را به گردابی بکشانند که بیرون آمدن از آن کار دشواری است.

پاسداران علناً از گروگان گرفتن سربازان آمریکایی نام می‌برند، خبر از طرحی می‌دهد که به همهٔ سلول‌های جمهوری اسلامی در آمریکا و اروپا بخصوص در «عراق» و «افغانستان» ابلاغ شده است و به محض رسیدن دستور به آنها، مزدورانشان بلاfaciale دست به گروگانگیری‌های وسیع در اروپا و آمریکا خواهند زد و موجب وضعی فلوج کننده خواهند شد.

حالا شما مقامات امنیتی آمریکا و اروپا، دائم بگویید، ما هیچ نمی‌گوییم ببینیم چه

سلول‌های خفته است که در خود آمریکا به ظاهر مشغول برگزاری «فراپیش دینی» هستند و پشت سر آنها دستهای خون‌آلود جمهوری اسلامی قرار دارد. سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی آمریکا هم می‌گویند، فعلًا به آنها چیزی نمی‌گوییم ببینیم چه می‌شود؟ در اینجا پرسش ما از مسئولان امنیتی کشور بزرگی چون آمریکاست که شما بارها و بارها چه در زمینه‌های داخلی و چه خارجی – هیچ نگفتد و هیچ عملی انجام پیشگیرانه انجام ندادید و دیدید که چه بلافای به سر مردم و کشور شما آوردند.

شما آنقدر در همین مسئله ۱۱ سپتامبر (بنابر اظهارات خود شما) دست بهم مالیدید و این پا و آن پا کردید تا فاجعه رخ داد. در حالیکه رد پای آنها که به این کار کثیف دست زندرا (باز هم به گفته خودتان) در اختیار داشتید، حالا هم در بسیاری از موارد کارتان شده است لایوشانی و سرهم بندی کردن! فی المثل در مورد بنیاد علوی و پول هایی که به این و آن شرکتها و انجمن‌های به اصطلاح «فرهنگی و مذهبی» می‌دادند در بسیاری از موارد چشم هایتان را بستید، اما آنها هم چنان آن لانه‌های مرگ را دارند و بکارهای خود سر و صورت هم می‌دهند.

مغزشویی جوانان از یک سو و خریدن آنان با دلارهای خونین طرف دیگر که، اکنون به صورت خطرناکی درآمده‌اند. همین‌ها هستند که رهبر رژیم از آنان به عنوان «سلول»‌های خود نام می‌برد که در موقع ضرورت رژیم، می‌توانند وارد عمل شوند!

садه‌ترین کار این است که آنان فرزندان «آمریکایی‌های ایرانی تبار» و یا خارجی‌ها را به گروگان بگیرند و باج پشت باج، طلب کنند. در این صورت همهٔ دستگاه‌های پلیسی شما با مشکلاتی روبرو می‌شود که حدی بر آن متصور نیست، اینکه رژیم جمهوری اسلامی چه از زبان رهبرش و چه از زبان فرماندهان سپاه

ایرج فاطمی-پاریس

سید علی خامنه‌ای بار دیگر به میدان آمد تا هم خط بطلان بر شایعاتی بکشد که گفته می‌شد او دیگر پشم و پیلی اش ریخته و قدرتی ندارد، قدرت در دست سپاه پاسداران و احمدی نژاد است! به غیر از این (او که در حضور کارگزاران درجه اول رژیم سخن می‌گفت) خط مشی‌های سیاسی و نظامی را هم تعیین کرد: از یک سو بر «ناممکن بودن مذاکره» در مورد مسائل هسته‌ای سخن گفت و از سوی دیگر «چهره جنگ طلب» خود را به نمایش گذاشت و حتی تا آنجا پیش رفت که گفت: اگر آمریکا به ما حمله کند جنگ از منطقه فراتر می‌رود و نیروهای ما «منافع» آمریکا را در همهٔ جهان به خطر خواهد انداخت.

آیا این نوع سخن گفتن به رهبریک کشور تعلق دارد یا به یک رهبریک سازمان تروریستی؟! بار دیگر سندی غیرقابل انکار پیرامون اینکه جمهوری اسلامی «یک رژیم جنگ طلب و آشوبگر» در جهان است ثبت و ضبط کرد. وقتی سید علی خامنه‌ای از «به خطر انداختن منافع آمریکا» در جهان صحبت می‌کند، منظورش استفاده از اهرمهای تروریستی و خرابکاری است که در اختیار رژیم است. اهرم هایی چون حزب الله لبنان، دار و دسته خالد مشعل و اسماعیل هنیه و جهاد اسلامی در غزه و دستجات دیگری که در جوار و یا داخل تمام سفارتخانه‌های رژیم در همه کشورهای جهان دارد و عده‌ای جانور را در این سوراخ‌ها و لانه‌ها پرواربندی می‌کند. پول و سلاح به آنها داده و آماده نگه اشان داشته تا بر حسب ضرورت بکارشان گیرد!

خامنه‌ای وقتی «از همهٔ جهان» می‌گوید منظورش دسته‌های تروریستی است که حتی در ونزوئلا و چند کشور آمریکای لاتین هم حضور دارند هم چنین خامنه‌ای منظورش،

شکوه میرزادگی

«و حشیگری مقدس» با اجرای حکم سنگسار!

یا بهتر است بگوییم که نتایج جنایی شان بلا فاصله آشکار نبوده است. نمونه اش کودکان نه ساله و ده ساله‌ای هستند که به دلیل تجاوز «شوهر» شان کشته شده‌اند و بیمارستان‌ها نیز این نوع مرگها را قتل اعلام نکرده‌اند.

یا خودسوزی هایی که زنان به دلیل قوانین مردسالارانه‌ی ناشی از قوانین مذهبی موجود داشته‌اند، و یا ختنه‌ی زنان که در برخی از شهرهای ایران در خفا انجام می‌شود و مرگ و میر بسیار بهمراه دارد، یا دست بریدن برای دزدی و شلاق زدن برای نوشیدنی مشروبات الکلی و ازین قبیل. اما برخی از موارد این قانون آنقدر روش و برملا بوده‌اند که نتایج شان واکنشی نه تنها در ایران بلکه در سراسر جهان داشته است. یکی از این «مواد قانونی» به مجازات سنگسار است.

حکم هراسناک

این روزها، بیش از همه‌ی سی سال گذشته، سخن از سنگسار و خواستاری حذف آن به گوش می‌خورد. البته در همه‌ی این سال‌ها مردم انساندوست (و به خصوص جنبش زنان ایران) در ارتباط با حذف سنگسار تلاش کرده‌اند اما همیشه این تلاش‌ها در محدوده‌ی سازمان‌های حقوق بشر، و یا برخی از سازمان‌های جهانی زنان مطرح می‌شده است. در حالی که اکنون کار دولتها و به رسانه‌های بین‌المللی هم‌کشیده و خبر این داغ ننگ-که در قرن بیست و یکم بر پیشانی حکومت

**۳۰ سال پیش حدود ۳۵ میلیون و اکنون
۷۰ میلیون انسان زیر پوشش مقرراتی بسر
می‌برند که در ۱۴۰۰ سال پیش طرح شده است**

قانون اساسی جمهوری اسلامی تاکید دارد که کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق با عموم همه‌ی اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است...

فقط موازین اسلامی اگر چه، در لحظه‌ی تصویب قانون اساسی حکومت اسلامی (بانام مستعار "جمهوری") تنها یک ماده‌ی آن کافی بود تا کلیه‌ی حقوق انسانی مردم ایران- که صراحتاً در اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر مندرج است- به نابودی کشانده شود اما مدت‌ها طول کشید تا مردم متوجهی این فاجعه‌ی بشری شوند.

ماده‌ی ۴ قانون اساسی رژیم به روشنی تاکید می‌کند: «کلیه‌ی قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق با عموم همه‌ی اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است...

به این سان، سی سال پیش، سی و پنج میلیون مردم یک سرزمین وادر شدند که زیر پوشش مقرراتی زندگی کنند که در ۱۴۰۰ سال پیش، طرح شده بود. و این مقررات همچنان و تاکنون، یعنی پس از سی سال، همچنان بر این مردم که تعدادشان به ۷۰ میلیون تن رسیده حاکم است.

برخی از مواد این قانون اگر چه ماهیتی غیرانسانی دارند اما، بر عکس برخی دیگر، چندان سر و صدایی جهانی نداشته‌اند. زیرا اگر چه از نظر روانی لطمه‌هایی اساسی بر جامعه‌ی ایران وارد کرده‌اند اما از نظر جانی نتایج مرگ آسان‌داشته‌اند.

حسن حبیبی، محمدی ری شهری، عسگر اولادی، جنتی، علی لاریجانی، محسن رضایی، غلامعلی حداد عادل و... که برخی از آن ها تا همین یک سال پیش، و عده ای شان هم همچنان برصندی هایی نشسته اند که مجاز شان می دارد تا زیر قانون سنجسوار امضامی کنند.

این ها برخی از مجرمان طراز اول اند. از نظر قوانین بین المللی و حقوق بشری، در زمانه‌ی جنگ سربازان، یاد رزمانه‌ی صلح مجریان قانون، کمترین گناه را دارند زیرا ناچار فرمان کسانی را جرمی کنند که قانون را نوشتند یا زیر آن را مضاکرده‌اند. در واقع، این قانون گذار یاکسی که این قانون را تصویب می‌کند است که مسئول صد درصدی هر آن چه هایی شناخته می‌شود که در یک کشور می‌گذرد.

فراموش نکنیم که این آقایان هر کدام، بر اساس ماده ۴

داری باید عوض شود می‌گویند: «اما در اسلام توصیه به مهربانی با برداشتن شده است!» درست همانگونه که گفته می‌شود «در اسلام سنجسوار هست اما راههای سنجسوار کردن خیلی سخت است!» اینها هیچ کدام بهانه‌ی درستی برای توجیه وجود حکم سنجسار نیست.

و، در عین حال، توجه کنیم که، برخلاف پیش بینی های مربوط به احکام مجازات اسلامی، و برخلاف حتی مبانی فقه امامیه، در قانون اساسی حکومت اسلامی ماده‌ای دیگری هم گنجانده‌اند (ماده ۱۰۵) که می‌گوید: «حاکم شرع می‌تواند هم در حق الله و هم در حق الناس به علم خودش استناد کند!» یعنی آقای حاکم شرع، با آن علم عقب افتاده و ناقص خویش، می‌تواند فرمان به سنجسار زن یا مردی دهد که با نام حرم خوابیده است و در این مورد آن اماها و چراها و «شرطی» را هم نادیده بگیرد.

نیز هرگز نمی‌توان زشتی و غیر انسانی بودن یک حکم یا قانون را صرفاً تعداد فجایعی که بوجود آورده سنجید و گفت که چون در سرزمین ما، یاد رزمانه‌ی ما، همه مهربان و انسان دوست اند و کسی حاضر نمی‌شود برداشتن را خرید و فروش کند، پس قانون برده داری اشکالی ندارد! یا چون سنجسار سالی یک بار بیشتر در ایران انجام نمی‌گیرد مشکل بزرگی شناخته نمی‌شود.

اگر قانونی در سرزمینی باشد که بگوید می‌شود به زندانیان تجاوز کرد، در همان حال، مردمان و حکومت، از آنچه که پیش فته هستند، به یک نفر هم تجاوز نکنند باز آن قانون، نویسنده‌گان آن قانون، و تصویب‌کنندگانش متتجاوز شناخته می‌شوند و بر اساس قوانین بین المللی حقوق بشر مجرم هستند. در دنیای امروز، در دنیای سالاری حقوق بشر، جرم فقط با قوانین موضوعه‌ی بشری اندازه‌گیری می‌شود.

مجرمان طراز اول!

بررسی کنیم که در طول سی سال گذشته چه کسانی به طور مرتب و هر چند سال یکبار حکم به ماندگاری قانون سنجسار و دیگر قوانین ضد انسانی داده‌اند:

مجازات سنجسار برای عمل زنا در سال ۱۳۷۰ توسط

سنجسار به عنوان یکی از هراس اندکیزترین مجازات‌های تاریخ شناخته شده است

قانون اساسی، که «تشخیص امر را بر عهده‌ی شورای نگهبان» گذاشته می‌توانستند حداقل اعتراضی کنند یا از شورا کناره بگیرند تا فرمان به سنجسار و شلاق و دست بریدن‌ها نداده باشند.

حداقل جای شکرشن باقی است که زن‌هادر شورای نگهبان نبوده‌اند، با این که باور دارم خیلی از زن‌های نام آور این حکومت اگر راهشان به شورای مصلحت یا شورای نگهبان می‌رسید بهتر از آقایان عمل نمی‌کردند!!

کمیسیون امور قضایی مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در همان سال به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسید و قابل الاجرا شد. شخصیت‌های مهم و سرشناس حکومت اسلامی که در طی سال‌های عمر مجمع تشخیص مصلحت چندین بار پای اینگونه قوانین را مضاکرده‌اند عبارتند از: علی خامنه‌ای، مهدی هاشمی رفسنجانی، موسوی اردبیلی، محمد رضا باهنر، موسوی خوئینی‌ها، میر حسین موسوی، مهدوی کنی، سید احمد خمینی،

سلط بر ایران نشسته - در همه دنیا شنیده می‌شود. نماد این داغ ننگ اکنون سکینه محمدی آشتیانی است؛ زنی که به جرم همبسترشن بامرده و اتهام همدستی برای کشتن همسرش پنج سال است که در زندان بسر می‌برد.

اتهام همدستی برای کشتن (که هنوز ثابت هم نشده است) به کفار، او برای انجام «زن» تا به حال نود و نه ضربه شلاق خورد، و اکنون هم منتظر اجرای حکم سنجسار خویش است، چراکه خود به جرم زنا قرار گرفته است. و احتمال اینکه بزودی این «جنایت مقدس» صورت بگیرد چهره‌ی اورابه نماد قربانی این حکم ماقبل تاریخی تبدیل کرده است.

توجه کنیم که اصلاً مساله‌ی اصلی این نیست که او گناهکار است و یا بار اتهامی بی مورد را بردوش می‌کشد. مساله این است که آیا می‌توان انسانی را به جرم همبسترشن با مردی یا زنی، سنجسار کرد؟ این آن چیزی است که در حال حاضر جهان را علیه این حکم هراسناک شورانده است.

توجیه غیر منطقی

سنجسار، به عنوان یکی از هراس اندکیزترین مجازات‌های تاریخ شناخته شده است. گفته می‌شود که این مجازات از دوران باستان وجود داشته و در قوانین سه مذهب یهودی، مسیحی و اسلام نیز ادامه پیدا کرده است.

این مجازات اکنون در کشورهایی که طی دو سه قرن گذشته مذهب خود را از حکومت شان جدا کرده و از چنگال این حکم نیز رها شده‌اند، غیر قانونی شده است و، به این سان، اکنون در دنیا تنها چند کشوری که با احکام اسلامی اداره می‌شوند این حکم را جرمی کنند. و یکی از این کشورها ایران ماست.

متأسفانه هنوز می‌بینیم که مردمانی وجود دارند که می‌نشینند و، با گفتن اینکه قانون سنجسار چندان جدی نیست چراکه «در اصل در این قانون راه بندان هایی گذاشته‌اند که آن را غیر قابل اجرا کنند»، به بحث‌های انحرافی می‌پردازند. البته، این نکته درست است که در بحث اثبات وقوع زنا (همبسترشن زن با مرد با نام حرم) در فقه شرایط بسیار سختی در نظر گرفته شده است. - مثل اینکه «چهار شاهد، با شرایط خاصی، باید شهادت دهند» یا اینکه «وقتی شخص زن‌کار چهار بار، در چهار مجلس اقرار به زنا کند مجازات اورجم (سنجسار) خواهد بود»، و تازه اگرکه «بعد این اقرار از کارکند این مجازات به مجازات جلد (شلاق)، تبدیل می‌شود». اما همه‌ی این استدلال‌ها و اشاره‌ها چیزی راحل نمی‌کنند و دلیلی برای نیست که نگوییم حکم سنجسار هم، مثل برخی از دیگر احکام اسلامی، مثل برده داری، یا تصاحب زن یا مرد اسیرش تجاوز ش عملی زشت، کثیف و ضد انسانی است.

جرم و قوانین انسانی

نگاه کنیم که - مثلاً - آقای کدیور، در حالی که در میانه‌ی آمریکا نشسته و از آزادی و حقوق بشر سخن می‌گویند، در یکی از سخنرانی‌های خود می‌فرمایند که: «بله، در اسلام برده داری هست» اما بجایی که اظهار نظر کنند که این حکم کثیف برده

مدعیان آزادی و دموکراسی با

ذهبیتی استبدادزد و مستبدپرور!

دکتر پریسا ساعد

از آن داده‌اند؟

فتوای شکست خورده سیاست گام به گام، در ریزش تدریجی حکومت استبداد، مگر منجر به استبدادی فraigیرتر نشد...؟ حافظه تاریخی دوستان اگر به هر دلیلی دچار اختلال و فراموشیست، حافظه ملتی ستم دیده (که ۳۱ سال

غیر قابل اغماض. در مخالفت با ساختارشکن حکومت ترور را تادر خارج از مرزاها، رادیکال، تکراری و باطل مینامند. و مدعی ارائه اسکولار، یعنی، انکار حق بر باطل، راهکارهای نو و حرفهای تازه هستند. امروز چه راهکار تازه ابرای برون رفت از بن بست ولایت فقیه، آزموده را چند نسل باید آزمود تا خطا استدلالهای تکراری صبر و انتظار)

اشارة: یادآوری می‌شود این مقالات همکار ما خانم دکتر پریسا ساعد. گرچه هر کدام مستقل بوده است. ولی به هم پیوسته و در جهت جنبش آزادیخواهانه مردم ایران پس از انتخابات ۲۲ خرداد ۱۳۸۸ است که از سوی میرحسین موسوی و هوادارانش به «جنبش سبز» معرفی شد ولی سپس در جهتی پیش رفت که بکلی مستقل از رهنمودهای موسوی و کروبی- و توصیه به چارچوب قانون اساسی رژیم- قرار گرفت و تمام کلیت رژیم را در زیر ضربات خود قرار داد و نه فقط تحولاتی در جهت تغییر بعضی از مواد قانون اساسی رژیم جمهوری اسلامی. این مقاله در واقع قسمت پایانی آن مقالات چاپ شده در شماره‌های گذشته است.

بسیاری از دوستان «اصلاح طلب» هنوز هم نمی‌خواهند بپذیرند که مبارزات آزادی خواهانه جنبش اعتراضی ایران، علیه ساختار ضد انسانی و خشونت بار جمهوری اسلامیست. آنها نمی‌خواهند بپذیرند که اعتراض رویارویی «جنبش اعتراضی ایران» با کلیت رژیمی است- که در تمام ابعاد اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی- درمانده و ناتوان است. آنها نمی‌خواهند بپذیرند که تئوری عدم کارکرد اصلاحات در رژیم کنونی، انکار پیامدهای خونین و خشونت بار سیاست‌های سازش گرانه، انکار و تحریف اهداف آزادی خواهانه جنبشی فraigیر و بعدت‌گذار است، که از مرزهای عقیدتی، جنسیتی، سنی، و طبقاتی عبور کرده- و باز جان گذشتگی و ایثار می‌خواهد که دیوار آهنین استبداد مذهبی را درهم بشکند. آنها نمی‌خواهند بپذیرند که فقر اندیشگی و ناتوانی آنها در نقدی شفاف و روشن گرانه از تغییرات و

آنها نمی‌خواهند بپذیرند که از هجوم موریانه رو به ویرانیست را، نمی‌توان با رنگ و رونگ جلا بخشید. آنها نمی‌خواهند بپذیرند که اندکیست آگاهانه، نفس پرستانه و

چکه ! چکه !

خرید جوانی!

معجزه جراحی زیبایی به علاوه قرص قوت باء (وایگرا) ثابت کرده که با پول می‌شود خیلی کارهای دارای جمله اینکه «جوانی» راهنم خرید!؟

دوسنی و دشمنی
ممولاً جماعت نصایح پذیر نیستند، ولی در هر حال خوشناس پر بدک نیست:
هر کس که دچار بدگمانی است بسی / آسوده ز تشویش نمانده نفسی /.

آن کو، همه را دشمن خود پنداشد / سودش نده دوستی هیچ کسی /.

بدبختی و خوشبختی
یکی گفته (بد هم نگفته) که: بزرگترین خوشبختی های دنیا را آنانی دارند که به بدبختی دیگران نمی خندند!

پدران و پسران
هر چه فکر کردیم یادمان نیامد که این گفته نغز از کیست: من از جنگ خوش نمی آید زیرا هنگام صلح، پسران، پدران خود را به حاک می سپارند ولی هنگام جنگ، پدران بالشک و حرسرت بسیار جنازه خونین پسران خود را دفن می کنند.

نوعی حال دادن!
این اصطلاح «حال تپل» در یکی از داستان های چاپ شده در تهران خواندیم: «وقتی حرف هایم را با سر تأیید کرده موقع خود یک حال تپل به مامی داد».

سیر تماشا کردن!

دوستی به نیما یوشیج پدر شعر امروز ایران گفت: من شعرهای شما را برای دوستانم خواندم اما آنان گفتند: ما چیزی نفهمیدیم! (نیما) سری تکان داد و گفت: شما چه دوستان عاقل!؟

تهران: به تاق ابروی جانان به خط عشوه و ناز، نوشته: سیر بینید ولی میخ مانشود!
دیوژن و سعدی
معروف است حضرت اجل سعدی می خواست به مسجد برو و نماز بگزارد دید که کفش ندارد و بالاخره پابرهنه به مسجد رفت و دید در آنجا مردی پاندارد!
واما، دیوژن یک طرف سفالی برای نوشیدن آب داشت که به شدت از آن مراقبت می کرد که نشکند او روزی دید که کسی بادست آب می نوشد و آن کاسه را شکست و دورانداخت.

کاشف درجه حرارت
در همه کشورهای دنیا به درجه حرارت اهمیت می دهند و این کشف مقیاس درجه حرارت بنام فیزیکدان و ستاره شناس سوئدی آندرس سلیوس «سوئدی ثبت شده است. این مقیاس درجه حرارت که درجه سانتیگراد هم خوانده می شود و در همه دنیا مورد استفاده است.

نرگس شهلا
کسی که پلکش کمی پایین می افتد، این حالت نشانه بیماری و تب هم هست و چشم زیبارویان را با حال تر می کند، امام خمینی هم در غزلی برای عروس اش «فاطی» خانم گفته بود: من به حال لبت ای دوست گرفتار شدم / چشم بیمار تورا دیدم و بیمار شدم!.

دوستان عاقل!؟
دوستی به نیما یوشیج پدر شعر دیدید که بعضی مردها وقتی زن و دختری به چشمانشان می نشینند، لحظات و دقایقی به طرف زل می زند این هم اصطلاحی در این ردیف است و باز از لابلای نشریات دوستان عاقلی دارید!؟

اغلب با همگرایی با گروهی خاص احساس تعادل و اعتبار می کنند، پس، حفظ امنیتی کاذب از یک سو و ترس بیرون افتادن از حلقه «خودی»ها و به حساب نیامدن از دیگرسو- بستر ساز «منطق گریزی» و خود باختگی این افراد می شود، تا آن جایی که آگاه و نا آگاهانه به ستایشگری حقیقت در مشت و توجیه گرت دیل می شوند- تا حقیقت را پشت آن چیزی که باید حقیقت جلوه داده شود- حاشا کنند.

برای اینان شکست اندیشه های اعتقادی گروه، یعنی حذف هویت فردی، لذا گروه شیدای اینان نیز نه از پایگاه اعتقادی که بیشتر در جهت پر کردن نیازهای کاذب فردی است. از اینرو انکار شکست، و ایستایی در مواضع شکست خود را، مکانیسم دیگریست در جهت حفظ تعادل روانی.

در وطن خود اسیر بوده، صدها هزار کشته و زخمی داده، در شکنجه گاهای مخفوف این رژیم مغزهای جوان و آینده ساز خود را از دست داده، در انتظار عمومی کنک خورد، تحریر شده- «بزغاله» و «خار و خاشاک» یا «ارا ذل و او باش» خوانده شده و کرامت و حقوق انسانی اش پایمال شده- حافظه ای آگاه و شفاف است.

پافشاری در جهت سازش و مصالحه با رژیمی ترسیده و ستمگر (که حتا به دولت مردان وفادار خود پشت می کند و آنان را مزدور و خائن مینامد)، رژیمی ویرانگر که برای تحکیم قوانین پوسیده و ضد بشری هر صدای متفاوتی را با ضرب گلوله، تهدید و شکنجه در گلو خفه می کند- نه تنها معرض جوامع استبداد زده، همین روشن فکر نمایان استبداد پرورند.

نسل آگاه و هوشمند جنبش آزادی خواهانه ایران، خردمندتر از آن است که سرنوشت خود و نسل آینده را با دیگر به دست رهبران راه گم کرده بسپارد!

اینان با اینکه «مدعی آزادی و دمکراسی خواهی» هستند ولی ذهنیتی استبداد زده و سیاه و سپید بین دارند، همواره در میدان «خودی و غیر خودی» پدیده های سیاسی اجتماعی را مورد ارزیابی قرار می دهند، اعتراف به ناکارایی انقلاب سبز انقلابی است هوشمند، برآمده از عصر این فرماتیو، با ویژگی هایی متفاوت و نسلی متفاوت است که خوش بختانه در عصر ارتباطات و اطلاعات، آن نیز کارآمدی ندارد. اینها هنر این افراد، وارونه جلوه دادن حقایق، بازگری با کلمات و تعاریف ضدونقیض و در هم پیچده از آزادی این دارند، همواره در میدان «خودی و غیر خودی» پدیده های سیاسی اجتماعی را مورد ارزیابی قرار می دهند، اعتراف به ناکارایی اندیشه های اعتقادی- برای این دسته از گروه مدارن سر سپرده و ویژگی هایی متفاوت و نسلی متفاوت که تمام فرمول های کهنه و معیارهای هرمی پیشین را در هم شکسته و هوشمندی نسلی پیشرو، قائم به ذات و خلاق را در در هیئت روانی این افراد پذیرش اشتباه و یا انتقاد، به معنای «حقارت» خود کم انگاری و بی اعتباری» تلقی می شود، پس مکانیزم انکار، توجیه مدارتر از آنست که سرنوشت خود و فرزندان خود را بار دیگر بدست رهبران راه گم کرده بسپارد. ذهن خوانی اهداف جمعی- بی آنکه عموم مردم در یک رفراندوم آزاد (ونه در فضای ترور و خشونت) مطالبات حقوقی خود را اعلام کرده باشند- در جهت تضعیف اراده جمعی و دعوت به عقب نشینی و تسلیم است

سلط شوند، این خود مستلزم ایجاد ترس و حشت در کل جامعه بود و دیدیم که با اعدام‌های دسته جمعی و حتی آویختن جوانان به جرثیم و نمایش آن در کوجه و بازار به این هدف رسیدند.

اما آنجلی که هر پدیده‌ای تضاد خود را در دل می‌پروراند این ها هم مرگ خود را خود زایدند و شاید به دلیل اینکه نمی‌توانستند برای جوانان به اندازه‌ی کافی کار ایجاد کنند دست به تأسیس دانشگاه‌های متعدد زند و چون در نظر داشتند خودی‌ها را در کارها شرکت دهند دسته‌گروههای حزب الهی را با هر تقلیبی بود روانی دانشگاه‌ها کردند. در این کار آنچنان مبالغه کردند که هم اکنون پرداشجوترین دانشگاه دنیا به نام دانشگاه آزاد در ایران وجود

اساسی‌ترین پرسش‌های مربوط به اقتصاد و سیاست پاسخ قطعی داده باشد. بنا بر این سردمداران انقلاب اسلامی با اهرمی موریانه خورده می‌خواستند جهان را زیر و روکنده ممکن نبود و نیست.

و سیله‌ی دوم نهادها و موسسات خود از همان ساعت اول حکومت چاره‌ای نداشتند جز فریب مردم اینجا بود که ناچار شدن از توهه‌های فریب خورده به عنوان پشتونهای حکومت استفاده کنند که متأسفانه در سی سال پیش این گروه مردم‌کم نبودند آمارهای انسان می‌دهند که در آغاز کار جمهوری اسلامی بیش از هفتاد درصد مردم بی سواد بودند و به دلیل شرائط قبلی برای رسیدن به خواسته‌ای خود راهی جز توسل به دیانت نمی‌شناختند. بنابراین

ناصر شاهین پر

در آغاز، پایان دیکتاتوری، از تحولات فردا غافل نباشیم در ریشه از درون رژیم، حتی «خود» یهایشان هم به صفت مردم معرض پیوسته‌اند.

می‌پاید.

حالا پرسش من این است: چه جریان یا چهره‌ای یا حرکتی جانشین این عوام فریبی سی ساله خواهد شد. هم اکنون در داخل کشور (بنا به محدودیت‌های جاری) همه‌ی احزاب به اصطلاح «اسلامی» هستند:

ایثارگران پیروان خط امام، آبادگران جامعه‌ی روحانیت مبارز، مجتمع روحانیون، جامعه‌ی مدرسین، مجاهدین انقلاب ووووو!

در خارج هم تا دلتان بخواهد حزب داریم هر کدام با ده دوازده تا انشعاب؟!

ایا این احزاب برنامه‌ی تدوین شده برای اداره‌ی کشور دارند؟ آیا هنوز بدون گرفتن درس عربی باید بگوییم این‌ها بروند هر کسی که بیاید قدمش روی چشم؟ به راستی وقت کار و عمل فرانزیسیده است؟

کدام یک از احزاب خارج از کشور برنامه‌ای برای آینده زیر بغل داردند؟ کدام یک برای زیر ساخت اقتصادی برای فرهنگ (که این همه چوبش را خورده ایم) برای بهداشت و صدها امر دیگر برنامه‌ای نوشته و تنظیم کرده‌اند؟

ظاهر امر این است که بسیار بسیار احزاب روزنامه‌ها تلویزیون‌ها رادیوها و فعالین سیاسی به قصد براندازی می‌نویسند و می‌گویند و به همدیگر فحش می‌دهند و از آزادی با تعریف خودشان حرف می‌زنند ولی غافل از تحولات احتمالی فردا هستند.

دارد با یک میلیون و پانصد هزار دانشجو. اما این دانشگاه‌ها به کارخانه‌ی مخالف سازی تبدیل شدند. تعداد کثیری از همان افراد حزب الهی و یا شهیدان زنده (معلولین) موافق دستگاه وارد دانشگاه شدند و مخالف بیرون آمدند که نیازی به شاهد و مثال ندارد.

البته سناریو هنوز تمام نشده است. از آنجلی که دیکتاتور باید در «گور اشتباہ» خود دفن شود انحصار طلبی جناب رهبر باعث شد که در تقلب هم تقلب کند یعنی کسانی که از صافی شورای نگهبان گذر کرده بودند (که خود وسیله‌ای بود برای انحصار قدرت و راه ندادن غیر خودی به دستگاه حکومت) انتخاب کسی را که احتمال میداد قدری اسباب زحمت رژیم شود را، بر تافت و دستور داد شمارش آراء را به نفع غلام بچه‌ی خود بخوانند.

اما این مردم دیگر مردم‌سی سال پیش نبودند. کشتار و شکنجه و تجاوز جنسی در زندان‌ها هم کار را بدتر و سخت تر کرد و از آنجلی که فرد منتخب از «خودی» ها بود در دستگاه حکومتی دو دستگی ایجاد شد «انفاق و اتحاد محکم حکومت گران» از هم گسیخت. حربه‌های اسلامی به کار افتاد، دروغ مکارانه و افتراء، دستگاه حکومت اسلامی را مضحکه‌ی جهانیان ساخت و در آخر کار با حمله به خانه آیت‌الله‌ها «معدن اعتبار اسلامی» به ته رسید و فروریزی از داخل شروع شد در حالی که مقاومت مردم روز به روز استحکام بیشتری

این دستگاه حاکمه که از آغاز در مقابل پرسش‌ها و خواسته‌های مدنی مردم هیچ پاسخی نداشت متولّ به حقه بازی و فریب مردم شد.

در مقابل قانون اساسی – و به اسم حفظ قانون اساسی دست به ابتکار عمل آخوندی زد و شورای نگهبان تأسیس کرد.

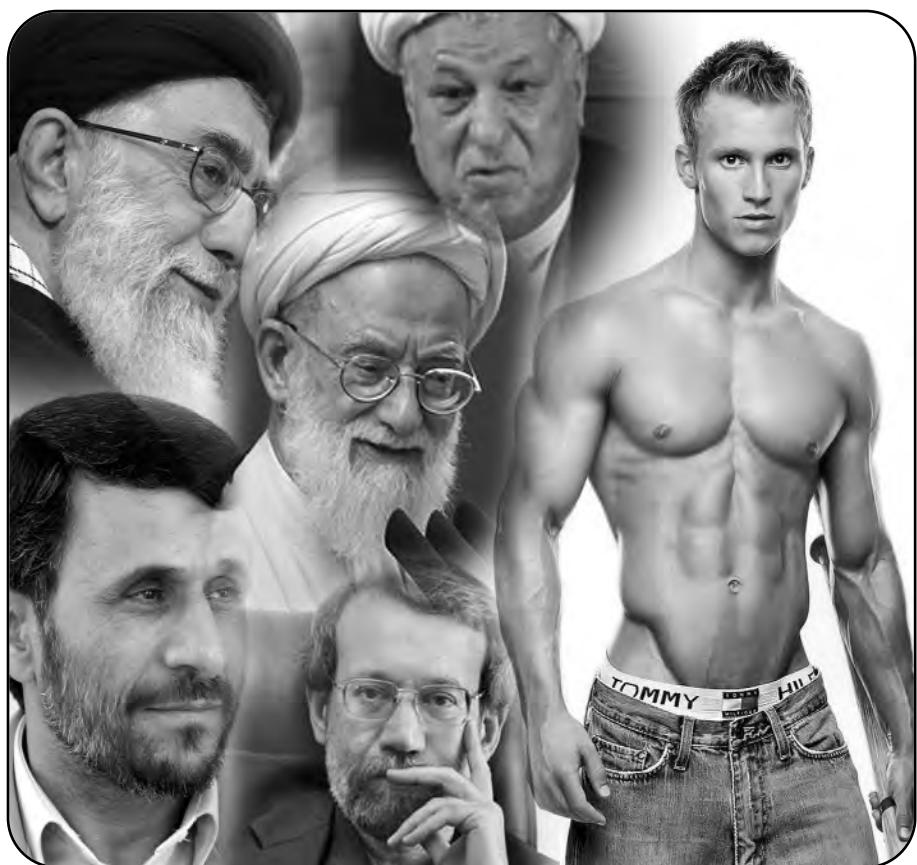
وظیفه‌ی این شورا این بود که – از ورود کسانی که امروزی فکر می‌کنند و خواسته‌های مدنی مطابق با شرایط امروزی جامعه‌ی بشری دارند را به ارگانهای دولتی جلوگیری کند. شورای نگهبان (با عضویت چند تن آخوند قشری و چند حقوقدان عقب مانده) به راحتی توانست نقش خود را ایفا کند. با این ترفند آقایان توانستند سی سال مهره‌های دست چین شده‌ی خود را به عنوان «نمایندگان مردم» در مجلس و در پست نخست وزیری و یا ریسیس جمهوری و سایر مقامات حساس بگمارند. از تجربیات تاریخی خود نیز استفاده کردن دو سهم بزرگی از بودجه دولت را (که باید خرج امور زیرینایی کشور شود) به گروههای طرفدار خود پرداختند و حتی برای شرکت در اجتماعات دولتی مانند نماز جمعه زیارت قبر امام و بالاخره سرکوب معتبرین به این اجتماعات دست مزد پرداختند (همانطور که در صدر اسلام مسلمین با شرکت در غزوات، از محل غارت دیگران سهم می‌برند).

به این ترتیب توانستند سی سال بر تمام جامعه

این روزها گویانشانه‌هایی از آغاز پایان کار رژیم جمهوری اسلامی مشاهده می‌شود! عجب‌آکه علامات و نشانه‌های فروریزی همیشه و در همه جاده‌یک شکل و یک قالب هستند. عموماً حکومت‌های دیکتاتوری و تمامیت خواه به منظور تسلط بی‌چون و چرا بر جامعه و مردم به دو وسیله‌ی ایدئولوژیک و نهادهای کنترل قدرت متولّ می‌شوند.

در جمهوری اسلامی اسلام به عنوان دینی – که با خود رحمت و بازگرداندن مقام و شأن والای انسانی را به مردم و عده کرده است – وسیله‌ی ایدئولوژیک قرار گرفت، و چون حوزه‌های علمیه قرن‌های متوالی در «تطبیق تئوری اسلام» که دینی این دینی‌ای بود با تحولات جامعه‌ی بشری درمانده شد (این خود بحث مفصلی است که چگونه «فقه شیعه» بنا به خواسته‌ی جلوگیری از «تکثیرگرایی» در سیاه چال عقب ماندگی سقوط کرده بود و حوزه‌های دینی قرن‌ها بود که جز آداب طهارت و احکام نه چندان جهان شمول و مکان شمول ۱۴ قرن پیش در جامی زند) اما وقتی به قدرت رسیدند در مقابل هیچ پرسشی جواب در خور جامعه امروز نداشتند.

به عنوان مثال آقای خمینی راست و پوست کنده اعلام کرد که: ما برای خوبیه اتفاق نکردند ده‌ایم! چون او پاسخی برای بسیاری از پرسشها نداشت. او بارها گفت دشمنان ما خرند! ایشان به این سادگی می‌خواست به

رویه مرفته یاروی هم نرفته، همین مهم را هم مقام معظم رهبری باید تعیین و مشخص و ابلاغ و اعاده‌ی حیثیت بفرمایند. حقوق بشر ماهم دست مقام معظم رهبری است.
حجت الاسلام کدبور: هم آمستردام، هم لندن/ میرن برای کنند!/-

آیت الله امامی کاشانی: الان در خارج، انگلیس نیرو فرستاده خیابان ردلایت استریت هلنند را اشغال کرده دختران خراب هلنندی دارند از جلوی این جوانک رژه میرن که بخوابانندش روی حقوق بشرش. آقای پرنس کامرون کلاه‌توبدار بالاتر پیلیز.
آیت الله جنتی: فرهنگ منحط غربی حد و مرز نمی‌شناسه. واقت از این بیشتر نمی‌شده. دروغ می‌گن. این کارسران فتنه است. این پسرک حتماً پهائیه. به جای هلنند هم حتماً میخوان ببرنش اسرائیل. اون مددکارش هم میره باهش لواط میکنه حقوق بشرشو میزاره کف دستش. البته اول میداره کف دستش....
آیت الله مصباح یزدی: های پیشته!... های پیشته!... مراسم تشيیع جنازه‌ی آن شهید سکته فردا ظهر از مقابل روزنامه‌ی کیهان معلوم منچستری با اون دختر مقبول هلنندی ازالله و ازالله راجعون!

همگون و فرایندنیست.
رهبر خامنه‌ای: امروز بند به یک جمع بندی رسیدم و استنتاج کردم (الله اکبر) که حقوق بشر غربی (مرگ بر آمریکا، مرگ بر اسرائیل) و این چیزهایی که دشمن می‌گوید (درود بر خامنه‌ای، مرگ بر ضد ولایت فقیه) که یک جوانی را به جای اینکه از پنجره‌ی خوابگاهش پرتش کنند به پائین، (خامنه‌ای میرزمد - دانشجو میلرزد) دارند می‌برندش که پشت ویترین‌های فریبند و اغواکننده‌ی خیابان‌های هلنند (مرگ بر آمریکا، مرگ بر اسرائیل - درود بر خامنه‌ای، مرگ بر ضد ولایت فقیه - مرگ بر کروپی - مرگ بر خواهرزاده موسوی - مرگ برالی آخر) والسلام علیکم و خمینی... مرگ برالی آخر) والسلام علیکم و رحمت الله و برکاته.

رفسنجانی: بسم الله الرحمن الرحيم. همانطور که قبل ام اعلام کردیم در رابطه با کشور هلنند که قراردادی که یاسر ما با اونها امضا کرده بود و مهدی ما هم از لندن پیاده رفت. (نمیدانم برای صرفه جوئی در هزینه‌ی ملت ایران بود یا پول نداشت) علیهذا اگر هلنندی‌ها بخواهند در زمان دریافت گفتگوی تمدن‌ها مهمن است و گزنه این جوان را که می‌خواهند به عنوان جایزه‌ی حقوق بشر به هلنند بفرستند و در خیابان چراغ قرمز به او نوبل بدهند اینها با روح افلاطون و ارسسطو و زنده یاد اسدالله لاجوردی خودمان هماورده حقوق بشر. هی هی هی.

یک خبر

روزنامه انگلیسی دیلی میل دوشنبه گذشته (۱۶ اوت) گزارش داد که یک آقای مددکار اجتماعی (سوشال ورکر) در منچستر تصمیم گرفته یکی از بیمارانش را که ناتوانی بدنی دارد برای ارضای سکسی به هلنند ببرد.

هزینه‌های مربوطه از محل اعتبار توابخشی و بازسازی معلولان پرداخت می‌شود. در پاسخ اینکه چرا این برنامه در انگلستان اجرانشود، مددکار اجتماعی می‌گوید دختران هلنندی مطمئن‌ترند و این پس از ۲۱ ساله دو دوره‌ی تئوری آموزش و اطلاعات سکسی را گذرانده و اکنون وقت است که از بکارت در بیاید.

آقای «سوشال ورکر» که نام خودش و بیمارش فاش نشده در مقابل نق‌زن‌ها و مخالفت بعضی مقامات ذیربیط و بی‌ربط (مثل همین روزنامه‌ی «دیلی میل») گفته است:

«محروم کردن او از این سرویس، تخلف از حقوق بشر او شمرده می‌شود.»

روزنامه با دلخوری می‌نویسد: بودجه‌های کمک به معلولین که از جیب مالیات دهنگان درمی‌آید پیش از این هم چند مورد صرف هموبابگی کسانی شده است که رعایت حقوق سکسی آنها لازم بوده و اگر ترتیب این کارداده نمی‌شده، حقوق بشرشان به خطر می‌افتد.

رسانی

در مانی!

علی لاریجانی: دولتهای غربی قوادی و پالندازی را در قالب حقوق بشر در خیابان‌های آمستردام و پاریس و لندن و نیویورک و سانفرانسیسکو به نمایشی گسترد و مفتخضانه ترتیب میدهند و فریاد اعتراض ملت ایران را به گوش جهانیان اعلام میدارند!
سردار پاسدار احمد رضا رادان: این پسره را بفرستند پیش ماتا سریازان گمنام امام زمان بکنندش حالت خوب می‌شه. حقوق بشرش هم پای من!

محمد خاتمی: اعوذ بالله من الشیطان الرجیم. حقوق بشر بخصوص جایزه‌ی نوبل حقوق بشر، بنده همانطور که در زمان دریافت خانم شیرین عبادی گفتمن ارزش ندارد بلکه گفتگوی تمدن‌ها مهمن است و گزنه این جوان را که می‌خواهند به عنوان جایزه‌ی حقوق بشر به هلنند بفرستند و در خیابان چراغ قرمز به او نوبل بدهند اینها با روح افلاطون و ارسسطو و زنده یاد اسدالله لاجوردی خودمان هماورده حقوق بشر. هی هی هی.

هادی خرسندي

عکس العمل مقامات حکومت اسلامی در تهران

احمدی نژاد: هی هی هی. (خنده‌ی لوس) بابا من چند دفعه بگم اینا جاکشن! بفرمایید. معلوم نیست اسم حقوق بشر و گذاشتن جاکشی یا اسم جاکشی رو گذاشتن حقوق بشر. هی هی هی.

سید علی خامنه‌ای که چند کتاب نوشته کرده بود ولی دفاتر بسیاری از اشعارش قفسه‌های کتابخانه اش را پرمی کرد نیز شاعری را کناری نهاده و به طور مخفیانه پایه‌های حزب جمهوری اسلامی را پی می‌ریخت و با نام مستعار «امین» (Tخلص) شعر می‌گفت.

می‌فروش می‌گفت کالایم می‌است / رونق بازار من سازو نی است.

من خمینی دوست می‌دارم که او / هم خم است و هم می‌است و هم نی است. / «امین» یعنی سید علی خامنه‌ای

سید علی خامنه‌ای این شعر را هم برای همسرش خجسته سروده است:

سرخوش ز سبوبی غم پنهانی خویشم / چون زلف توسرگرم پریشانی خویشم / در بزم وصال تو نگویم ز کم و بیش / چون آینه خو کرده به حیرانی خویشم /

یک چند پشیمان شدم از رندی و مستی / عمری است پشیمان ز پشیمانی خویشم /

هر چند «امین» بسته دنیانی ام اما / دلبسته باران

محامی یکبار توسط سواک دستگیر شده بود و از قرار معلوم (مثل همه ملاها با قول همکاری با سواک) لیست حقوق بگیران از صندوق خمینی را در اختیار سواک می‌گذاشته و آزادش کرده بودند.

اینها دعاها سید علی خامنه‌ای، عباس واعظ طبسی و هاشمی نژاد بودکه چندی پس از انقلاب طی اطلاعیه‌ای مشترک و وارد نمودن همین اتهامات به «محامی» وی را از گردونه قدرت خارج کردند.

اما من به یاد دارم که محامی و دامادش «رضوانی» به من می‌گفتند که کم و زیاد بودن شهریه‌های

پرداختی به این افراد توسط وی «محامی» اصلی ترین علت دشمنی آنها با او بوده است. آخوند «محامی» پس از اتهامات آن سه مجبور به ترک مشهد شد و در دفتر «پسندیده» در شهر قم مشغول به کارشد.

در همان سال ۱۳۵۶ در هنگامی که هنوز سید علی خامنه‌ای در ایرانشهر دوران تبعید خود را

می‌گذراند در «روز زن» — که همه ساله توسط دولت جشن گرفته می‌شد — همسر و خواهران سید علی خامنه‌ای تظاهراتی را از میدان شاه تا حرم امام رضا راه‌انداختند و علیه آزادی زن اعطاء شده توسط انقلاب شاه و ملت شاعر می‌دادند. این گروه که تعدادشان کمتر از ۴۰ نفر بود در پایان تظاهرات وارد محوطه بسته حرم شده و در لابلای زوار با چادرهای سیاهشان خود را گم کردند.

اما خانم خجسته همسر سید علی خامنه‌ای و خواهرش بدری خانم و سه زن دیگر در بازداشت شدند اما بیش از این که در اداره آگاهی مستقر در صحن جدید امام رضا حبس و به دادگاه فرستاده شوند و یا به سواک فرستاده شوند، آزاد گردیده و روانه خانه شد.

در همان روز خانم خجسته به من گفت که بربور در مأموران با آنها «بسیار محترمانه و مؤبدانه» بوده و طی تلفنی که از استانداری به اداره آگاهی شده دستور آزادی همه آنها صادر شده است.

پیش از این ماجراها روح الله خمینی در نقطه کوتاهی که در چهلم فوت فرزندش مصطفی کرده بود ریاست جمهوری «جیمی کارت» را یک فرجه (فرصت) برای اسلام خوانده بود و از روحانیون خواسته بودکه از این «فرجه» استفاده نمایند. مانند این فسانه می‌سازم /

به غمگساری باران چو شمع می‌سوزم / برای اشک دمادم بهانه می‌سازم /

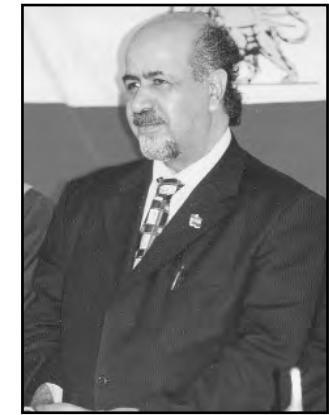
نمی‌کنم دل از این عرصه شفاقی خام / کنار لاله رخان آشیانه می‌سازم /

بعدها این سروده را کامل تر نموده و با اضافه نمودن قتل عام کردها در شلمچه آن را به رویدادهای بعد از انقلاب پیوندداد:

چو شمع بر سر هر کشته می‌گذارم جان / ز یک شراره هزاران زبانه می‌سازم /

ز پاره‌های دل من شلمچه رنگین است / سخن چو بلبل از آن عاشقانه می‌سازم /

سید علی خامنه‌ای که به علت نزدیکی ها و همکاری هایش با سازمان «مجاهدین خلق»، «چریک‌های فدایی خلق» و علی شريعی —

سیاوش اوستا - پاریس

ورود سید علی خامنه‌ای از «ایرانشهر» به شهر مشهد در سال ۱۳۵۶ برای حضور در دادگاه تجدید نظر موجب شدکه چند تن از ملاهای تهران نیز به مشهد بیایند و در همان هنگام دومین نشست ملاهای تندرو خواهان قدرت در جهت تشکیل یک حزب اسلامی تشکیل شد.

در این جلسه دکتر محمد بهشتی، عباس طبسی، سید علی خامنه‌ای، هاشمی نژاد و مولوی خراسانی و چند ملای دیگر حضور داشتند.

در بدوان نشست محمد بهشتی با مخالفت چند تن از حاضرین مواجه شد. آنها از وی به خاطر ارتباطش با دستگاههای دولتی نظام شاهنشاهی به شدت انتقاد کردند تا جایی که او در صدد خروج از جلسه بود اما با وساطت سید علی خامنه‌ای تا پایان جلسه ماند. آنها در این جلسه تقریباً روی اصول تشکیل حزب جمهوری اسلامی به توافق رسیدند.

«مرتضی مطهری» قبل مخالفت جدی خود را برای پیوستن به این جمع اعلام کرده بود و از سوی برخی از روحانیون از جمله سید علی خامنه‌ای «آخوند درباری» عنوان گرفت زیرا وی توسط دکتر «حسن نصر» دکتری افتخاری گرفته و در دانشگاه الهیات تدریس می‌کرد و ارتباطات هماهنگ و مدامی نیز با سواک داشت. مرتضی مطهری کمتر در جلساتی که تدارک می‌دیدند، شرکت می‌کرد.

یکی دیگر از چهره‌های اصلی ملاهای هوادار خمینی که در نشستهای تشکیل حزب جمهوری اسلامی بیش از انقلاب غایب بود «آخوند محامی» بود وی امام جماعت مسجدی در کوچه مخبرات مشهد و نماینده مالی خمینی در استان خراسان بود و مستقیماً بینظر پسندیده برادر خمینی کار می‌کرد، هرمه میلیون‌ها توان وجوهات خمینی را در استان خراسان دریافت می‌کرد و به همه ملاها و بچه طلبه‌های هوادار خمینی شهریه پرداخت می‌کرد.

یعنی افرادی مثل عباس واعظ طبسی، سید علی خامنه‌ای و هاشمی نژاد همه ماهه خرج و مخارج خود را از «محارمی» می‌گرفتند.

گفت: بله! گفتم: در این جان و شراب اشاره به یکی از آداب مذهبی مسیحیت است. بنابراین جای ایرادی نیست.

پرسید:

آداب مذهبی؟ گفتم: بله. کشیش یک تکه نان دردهن می‌گذارد به عنوان گوشت عیسی و یک جام شراب هم پشت آن می‌خورد به عنوان خون عیسی و تمام مومنین مسیحی باید به او تأسی کنند و این آداب مسیحی را به فرانسه می‌گویند «کومینون». این را گفتم و سکوت کردم تا عکس العمل اورابینیم.

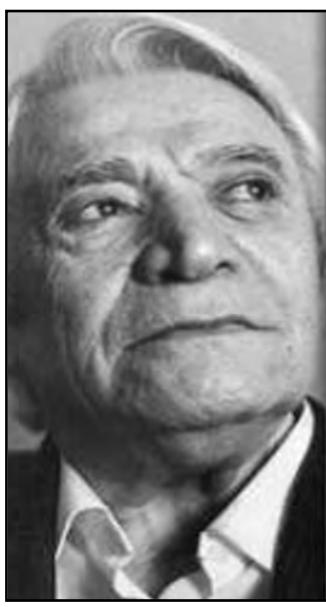
پس از چند دقیقه تأمل و سکوت گفت: – راستش را به شما بگوییم، من اختیار ندارم که حرف شما را قبول یا رد کنم. شما این مطالبی را که گفتید الان روی یک گاذب نبویسید، من پنجه شنبه به مدرسه فیضیه می‌روم در آن جانوشه و مطلب شما را عنوان خواهم کرد، اگر آن جا حرف شما را قبول کردن که بسیار خوب، کتاب شما را چاپ می‌کنیم، اگر قبول نکردن شما مجبورید اسم کتاب را عوض کنید!

گفتم: چشم، کجا باید بنویسم؟ گفت: بروید توی اتاق مقابل. وقتی رفتم توی اتاق مقابل با کمال تعجب دیدم معاون او از همان مؤسسه نشر امیرکبیر سابق است. آقای بود که مرا می‌شناخت. سلام و علیکی کردیم، پرسید: چه شده؟ ماجرا را برایش تعریف

کردم. پرسید: حالا چکار می‌کنی؟ گفتم: هیچ، می‌نویسم و می‌دهم به آقای مطلب به قم ببرد. ولی از شما یک خواهش دارم. من این را می‌نویسم. اگر موافقت نکردن، نام کتاب را بگذارید: «نان و سرکه». گفت: مگر می‌شود؟ گفت: چرانی شود، منتهای یک خواهش دارم، یک بیت شعر دارم آن را بالای صفحه اول بنویسید. آن شعر این است بگویه دُرکشان، ذکر انقلاب کنند / شراب، سرکه شده، سرکه را شراب کنند.

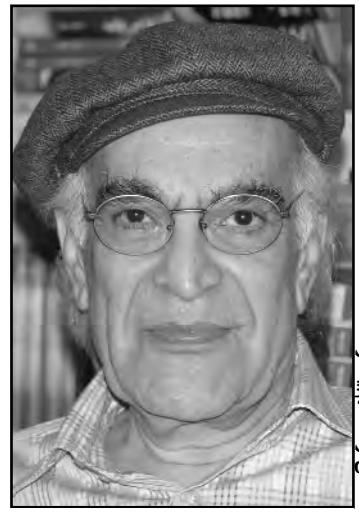
گفتم: ببخشید از چه نظر می‌فرمایید اسلامی نیست؟ گفت: نام کتاب نان و شراب است، شراب، اسلامی نیست.

بگو به درد کشان، ذکر انقلاب کنند شراب سرکه شده، سرکه را شراب کنند

آخرین دیدار با «محمد قاضی» مترجم و ادیب نامدار

از توهین به حضرت نوح تا تبدیل شراب به سرکه!

کیخرسرو بهروزی

صفحاتی از کتاب «حاطرات محمد قاضی را به خاطر طنزی با اسم پدر و مادرش «عبدالله و آمنه»، زیر تیغ سانسور رفت؟!

گردید. پرسید: حالا چکار می‌کنی؟ گفتم: هیچ، می‌نویسم و می‌دهم به آقای مطلب به خلاصه، مطلب را من نوشتم، دادم به آقای مطلب، ایشان هم بعد از دوهفته، تلفن کردند گفتند: مطلب شما آنچه مطرح شد. قبول کردن که نان و شراب را چاپ کنند! اما دولستان وقتی ماجراهی کتاب را شنیدند از این خبر متأسف بودند، می‌گفتند: ای کاش تصویب نمی‌شد؛ چون هم در این زمانه «نان و سرکه» بیشتر لذت می‌دهد و هم «نان و سرکه» یک نام تاریخی برای این کتاب می‌شد.

اسلامی شد امیرکبیر را ضبط کردند و تبدیل شد به امیرکبیر فرضیه قم. هشت کتاب از من که با امیرکبیر قرارداد داشتم به دست امیرکبیر جدید افتاد، از جمله همین «نان و شراب». پس از مدتی که انتظار کشیدم تا بینم این کتاب بالاخره تجدید چاپ می‌شود یانه؟ روزی تلفن زندگفتند: آقا، مدیر امیر کبیر جدید شمارا خواسته! بنده بلند شدم رفتم پرسیدم: خدمت چه کسی باید بروم؟ گفتند: آقا! «مطلوب» ریش سیاهی دارد و انگشت‌تر عقیق به دست پشت میز نشسته. سلام کردم، پرسید: شما؟ گفتم: من محمد قاضی مترجم کتاب «نان و شراب» هستم. گفت: مامی خواهیم این کتاب را تجدید چاپ کنیم، ولی چون اسم آن اسلامی نیست شما باید اسم کتاب را عوض کنید.

این کتاب به حضرت نوح توهین کرده‌اید! تعجب کردم، پرسیدم: من؟ در چه؟ گفتند: شمانو شته اید: «در ارمنستان تاکستان‌های فراوانی است که از آن انگوهرهای بسیار عالی و شراب‌های خوبی به عمل می‌آید، کما اینکه حضرت نوح هم از آن شراب‌ها خورده ولذت برده است». گفتم: خب، کجا این توهینه؟

گفتند: همین توهین به حضرت نوح است! گفتم: بابا این موضوع در تورات هم نوشته شده؟

گفتند: باشد، در تورات هم نوشته شده باشد ما قبول نداریم، این توهینه!

هرچه مأگفته قبول نکرند. بنابراین مجبور شدیم این جمله را برداریم و با پوزش از حضرت نوح، جام شراب را از دستش گرفتیم.

گفتم: پس گرفتاری‌های شما یکی دو تانیست. قاضی گفت: نه! سیار است. کتاب «حاطرات یک مترجم» را من بالاخره پس از سالیان دراز تمام کردم.

انتشار کتابهایش در جمهوری اسلامی گفت: و حال که درگذشته است اشکالی در انتشار آن نمی‌یابم.

(محمد قاضی، این انسان شریف و روش بین روز چهارشنبه ۲۴ فروردین ماه ۱۳۷۶ درگذشت و در مهاباد که زادگاهش بود به خاک سپرده شد.)

پرسیدم: تازه چه در دست ترجمه دارد؟ قاضی گفت: کتابی را تمام کرده‌ام به نام «سفر به ایکاری» که «اتین کابه» جامعه شناس فرانسوی آن را در ۱۸۲۵ نوشته است.

«ایکاری» جای موهومی است، منظور

همان «مدینه فاضله» است که می‌گوییم «جابلقا و جابلسا» یا «ناکجا آباد». نویسنده جامعه‌ای را فرض می‌کند که در آن خرید و فروش وجود ندارد، همه برای دولت کار می‌کنند و زندگی همه را دولت تأمین می‌کند. یک زندگی خیالی. کتاب قشنگ و جالبی است. در مدتی که این کتاب را ترجمه می‌کردم وقتی دولستان می‌پرسیدند چه می‌کنی؟ می‌گفتم از بیکاری سفرمی کنم به «ایکاری».

پرسیدم: چاپ آن تمام شده؟

قاضی گفت: نه هنوز چاپ نشده. (بعد این کتاب منتشرشد) نمی‌دانم می‌گذارند چاپ شود یا نه؟ چون موضوع برسر جامعه‌ی اشتراکی است. این‌ها ایرادهای عجیبی می‌گیرند. کتابی ترجمه کرده بودم امام‌نامی دانید چه داستانی داشتم سر «نان و شراب». پرسیدم: داستان چیست؟

قاضی گفت: کتاب «نان و شراب» اثر «اینیاتسیو سیلوونه» نویسنده ایتالیایی که چاپ ششم آن را امیر کبیر سبق قبول کرده بود و بعد که انقلاب

حاضر جانم را بدhem تاتو عقیده ات را آزادانه بیان کنی! چنین بود که در میثاق حقوق بشر سازمان ملل متعدد، اصول آزادی اندیشه، آزادی گفتار، آزادی انتشارات و آزادی اجتماعات گنجانده شده است ولی در رژیم جمهوری اسلامی که خود را تافته جدا بافت می داند و ادعای دارد که نماینده الله در روی زمین وابسته به خاندان عصمت و طهارت و ائمه اطهار و پیغمبر اسلام است! هم چنین بر اساس «قرآن مجید» حکومت می راند. خود به خود بسیاری از عقاید، مردود و به بعنه «حفظ شعائر و مبانی دینی» ممنوع است. هم چنین خرافات را هم به آن افزوده اند بسیاری از مواد قانون اساسی اشان مغایر با عهد نامه حقوق بشر است!

وجود رهبری و ولایت مطلقه فقیه با اختیارات بی حد و حساب آن، پایمال کننده بسیاری از آزادی های انسانی و اساسی و قوانین ساری و جاری در جوامع دموکراتیک است.

علاوه بر آن می بینیم که چه بسا سلیقه های خصوصی حکومتگران تازه دستشان به دُم گاوی بند شده (مانند احمدی نژاد و شرکا) از یاده بر اختیارات غیر قانونی خود آزادی های اساسی را در ایران محدود و محدودتر، فشار و زور و اختناق را علیه

حکومت پادگانی! ملکت گورستانی و نفس ها بریده! که اسلام عزیز در خطر است؟!

مطبوعات ایران زیادتر و شدیدتر کرده اند. حتی در خبر است که لایحه (طرحی) در کمیسیون اصل نود مجلس اسلامی در حال تهیه است که به موجب آن آزادی بیان و اعمال نمایندگان مجلس نیز توسط شورای نگهبان زیر کنترل می رود. بر اساس این طرح شورای نگهبان (که یکبار صلاحیت آنها را برای کاندیدای مجلس تصویب کرده است) این اختیار را خواهد داشت که در دوران نمایندگی مجلس نیز بر اعمال و گفتار آنها نیز نظرت داشته باشد و در صورت «عدم رعایت مصالح رژیم - یا سخنانی که به زعم آنان به دل رهبر و «در دانه حسن کبابی» او (احمدی نژاد) خوش نمی نشینند. عدم صلاحیت آنها را صادر و اعتبار نامه اشان را باطل کنند. در این طرح آمده است که هیئتی تشکیل می شود تا بر عملکرد نمایندگی مجلس نظارت داشته باشد. هم چنین دارایی و مکاتبات نمایندگان در طول دوره نیز ثبت خواهد شد.

با این دور خیزی که رهبر و کل رژیم - به بعنه تحریم و حمله نظامی برداشتند تازه این «اول عشق است، شتاب مکن! و به قول سینه زنها: الذین والذینه، فردا مون بدتر از این!؟ (پندار)»

همان سبک و سیاق، درباره «تقلب انتخاباتی ۲۲ خرداد ۱۳۳۸» و سایر مسائل و مشکلاتی که حکومت احمدی نژاد - بابت بی عرضگی - بوجود آورد، مطالبی چاپ کنند.

این در ادامه اختناق فزاینده ای است که رژیم، ۳۱ سال است که دایره آزادی های خدادادی و اساسی - حتی آن چه در قانون اساسی رژیم ذکر شده است و بخصوص در رسالهای اخیر روز به روز محدود تر کرده در حالی که این سه نفرات «خود» های سابق که در حلقة «سانسور» افتاده و گفته ها و تصاویر شان برای «حفظ امنیت جامعه» - در واقع بر پایی رژیم، ممنوع شده است - یکی از آنها ده سال نخست وزیر روح الله خمینی بوده و همیشه خود را «دولت خدمتگذار» معروف کرده و آیت الله خامنه ای به عنوان رئیس جمهور بر حضرت ایشان، زعامت داشته! دیگری هشت سال رئیس جمهور رژیم بوده و در فقدان امام، «انقلاب و رژیم» اوراجا اندخته و سومی آنها دوره ریس مجلس و پیش از آن سال ها مدیر حساس ترین دکان عوام فربی رژیم یعنی «بنیاد شهید» بوده است!

شاهزاده ظل السلطان قاجاریه حاکم اصفهان - که از اجحاف و زورگویی عمله و اکره بارگاه او، شاکی بود که مانع از کار مأموران حکومتی می شود. گفت: مأموران دیوانخانه مبارکه معافند که هر کجا بروند و هر کاری انجام دهند، فقط مراقب باشند که پاروی دم مانگذارند!

حاکم اصفهان پرسید: قربان شما حدود و ثبور و طول و اندازه دم خود را تعیین فرمائید تا هم تکلیف خود را بدانیم چون در این خطه هر کجا که پا می گذاریم، روی دم شماست!

حکومت جمهوری اسلامی از بابت استبداد - نه این که طول و عرض دم آن حد و اندازه ای ندارد. بلکه فقط یک دم و ده هم نیست که فقط یک دم «مصالح رژیم» همه جا پک و پهنه است و عرصه را در تمام زمینه ها بر مردم کشورمان تنگ کرده است و بیش از همه به مصدقه «سنگ به پای لنگ»، رسانه ها و بخصوص مطبوعات، دچار تحمیل سانسور و خفغان شده، روزنامه ها و نشریات متعددی توقيف و تعطیل گردیده. روزنامه نگاران بسیاری ممنوع القلم، دستگیر و زندانی و یا به

البته این ممنوعیت بخشنامه ای نیست فقط و به مطبوعات هم محدود نمی شود بلکه شامل برپایی مراسم و جلساتی از سوی آنها و دیگران منتنسب به آنها و حضور شان در اجتماعات مختلف هم، می شود.

اما این مورد دوم از وظایف وزارت کشور و نیروی انتظامی سپس سپاه پاسداران و بسیجی هاست. پس از آن اگر هم سروکله این گونه افرادی - که حکومت خامنه ای / احمدی نژاد، از عقیده و ریخت آنها خوش نمی آید (و می خواهد سر به تنشان هم نباشد) در جشن ها، مراسم ختم و خاکسپاری ها پیدا شود، آن وقت این بر عهده «برادران بسیجی و لباس شخصی» است که آنها را فی الحال به شدت ادب کنند تا هم آنها و هم بقیه از حضور در هر گونه مراسم های عزا و خاکسپاری و جشن ها خودداری کنند. به قول شاعر:

حساب خود نه کم گیر و نه افزون / منه پا از گلیم خویش بیرون!
زمانی معروف بود که می گفتند: من با عقیده تو مخالفم ولی

حبس های طولانی محکوم گردیده و عده ای از آنها هم به جمع کشیری از نویسندها و روزنامه نگارانی پیوسته اند که با انقلاب شکوهمندو با فرمان بشکنید این قلم ها را! از سوی امام، ایران را ترک کردند.

در اواخر هفته گذشته به دستور رئیس جمهور بخشنامه ای با «مهر» محرمانه از سوی مدیر کل امور مطبوعاتی و خبرگزاری های داخلی، وزارت ارشاد اسلامی به روزنامه و نشریات و خبرگزاری ها ارسال شد که در آن آمده بود: «برای حفظ فضای آرامش در جامعه و افکار عمومی که از وظایف ذاتی روزه ای هست و از آن جا که مراجع امنیتی نسبت به اثرات منفی انتشار و خبرها و تصاویر و سخنان آقایان میرحسین موسوی، مهری کروی و محمد خاتمی برای کشور دارای ملاحظاتی هستند، بنابراین از انعکاس خبر و تصویر و گزارش در مورد افراد فوق خودداری نمایید». ضمناً این را به در گفته اند تا دیوار هم گوش کند». یعنی مطبوعات نیز باید حساب کار خودشان را بگنند که نبایستی به

مود می فروش و امام مسجد! وقتی خدا عکس می گیرد!

داریوش باقری

دخترک رساند، شیشه پنجره را پایین کشید و از او پرسید: چکار می کنی؟ چرا همینطور بین راه می ایستی؟ دخترک گفت: من سعی می کنم صورتم قشنگ بنظر بیابد، چون خداوند دارد مرتب از من عکس می گیرد! باشد که خداوند همواره حامی شما بوده و هنگام رویارویی با توفان های زندگی کنارتان باشد. فقط در طوفان های زندگی لبخند زدن را فراموش نکنید.

اتومبیل به دنبال دخترش برود. با شنیدن صدای رعد و دیدن برقی که آسمان را مانند خنجری درید و باعجله سوار ماشینش شده و به طرف مدرسه دخترش حرکت کرد. او اوسط راه، ناگهان چشمش به دخترش افتاد که مثل همیشه پیاده به طرف منزل، در حرکت بود ولی با هر برقی که در آسمان زده می شد، او می ایستاد، به آسمان نگاه می کرد و لبخند می زد و این کار با هر دفعه رعد و برق تکرار می شد زمانی که مادر اtomبیل خود را به کنار

دختر کوچکی هر روز پیاده به مدرسه می رفت و برمی گشت با اینکه آن روز صبح هوا زیاد خوب نبود و آسمان نیز ابری بود، دختر بچه طبق معمول همیشه، پیاده به سوی مدرسه راه افتاد. بعد از ظهر که شد، هوا رو به وحامت گذاشت و طوفان و رعد و برق شدیدی در گرفت. مادر کودک که نگران شده بود میادا دخترش در راه بازگشت از طوفان بترسد، یا اینکه رعد و برق، بلایی بر سر او بیاورد، تصمیم گرفت که با

مرد پولداری در کابل، در نزدیکی مسجد قلعه فتح الله رستورانی ساخت که در آن موسیقی بود و رقص و به مشتریان مشروب هم سرویس می شد.

امام مسجد هر روز موعظه می کرد و در بیان موعظه اش دعای کرد تا خداوند صاحب رستوران را به قهر و غضب خود گرفتار کند و بالای آسمانی را بر این رستوران که اخلاق مردم را فاسد می سازد، وارد کند!

یک ماه از فعالیت رستوران نگذشته بود که رعد و برق و توفان شدید شد و یگانه جایی که خسارت دید، همین رستوران بود که دیگر به خاکستر تبدیل گردید.

امام مسجد یک روز بعد با غرور و افتخار نخست حمد خدا را بجا آورد و بعد خراب شدن آن «خانه فساد» را به مردم تبریک گفت و علاوه کرد: اگر مومن از ته دل از خداوند چیزی بخواهد، از درگاه خدانا میدنمی شود!

اما خوشحالی مومن و امام مسجد دیر دوام نکرد. صاحب رستوران به محکمه شکایت کرد و از امام مسجد توان خسارت خواست.

امام و مومنان البته چنین ادعایی را نپذیرفتند.

قاضی هردو طرف را به محکمه خواست و بعد از این که سخنان دو جانب دعوا راشنید، گلوصاف کرد و گفت:

نمی دانم چه حکمی بکنم. من هر دو طرف را شنیدم. از یک سو امام و مومنانی قرار دارند که به تأثیر دعا و ثنا باور ندارند از سوی دیگر مرد می فروشی که به تأثیر دعا باور دارد ...

نوشته خانم «بلقیس سلیمانی» یکی از نویسندهای معاصر

من کی هستم؟!

- من «مادر هستم، وقتی مورد بکند! من در ماه اول عروسی ام؛ «خانم کوچولو، عروسک»، ملوسک، خانمی، عزیزم، عشق من، پیشی، قشنگم، عسلیم، ویتامین و...» هستم!
- من در فریادهای شبانه شوهرم، وقتی دیر به خانه می آید و چندتار موی زنانه روی یقه کتش است و – دهانش بوی سگ مرده می دهد. «سلیطه» هستم!
- من در محاوره‌ی دیر پای این کهن بوم؛ «دلیله، محتاله، نفس محیله مکاره، مار، ابلیس، شجره مثمره، اثیری، لکاته، و...» هستم!
- دامادم به من «وروره جادو» می گوید.
- حاج آقا مرا «والده» آقا مصطفی صدا می زند!
- من «یک کدبانوی تمام عیار» هستم، وقتی شوهرم آروقهای بودار سر حقوقم با این و آن می جنگم!
- مادرم را به خان روتا «کنیز شما» معروفی می کند...
- این فرهنگ نکبتی زن ایرانی است!

- من «والده مکرمه» هستم وقتی اعضای هیئت مدیره شرکت پسرم برای خودشیرینی ۲۰ آگهی تسلیت در ۲۰ روزنامه معتبر چاپ می کنند!
- من «همسری مهربان و مادری فداکار» هستم وقتی شوهرم برای اثبات و فداری اش البته تا چهلم – آگهی وفات مرا در صفحه اول پر تیراز ترین روزنامه شهر به چاپ می رساند
- من «زوجه» هستم وقتی شوهرم پس از چهار سال دو ماه و سه روز به حکم قاضی دادگاه خانواده قبول می کند به من و دختر شش ساله ام ماهیانه فقط بیست و پنج هزار تومان، بدده!
- من «دوشیزه مکرمه» هستم وقتی زن ها روی سرم قند می سابند و هم زمان قند توی دلم آب می شود!
- من «مرحومه مغفوره» هستم وقتی زیر یک سنگ سیاه گرانیت قشنگ خوابیده ام و احتمالاً هیچ خوابی نمی بینم!

منصور اوچی

سکوت، هرگز!

بر پنهان این سکوت

افسرده تورا مدام می خواهند

افسرده مدام

تا آنکه به انتحار برخیزی

اما زنهار

زین راه مرو

تسليیم مشو

صيقل بن آفتتاب روح ترا

تابگذری از حريم اين سامان

از ورطه دامچالهاین شب

از اين ظلمات.

وراه گريز شاعران از مرگ

شعر است و شطح

شعر است ...

باید به سکوت، تن نباید داد

آیدا عمیدی

برگرد!

صدای پای سربازها

تشنگی

غوطه ور ماندن در امواج

...

برگرد

به من برگرد

به فرشته‌ای چپ دست

که تیرش همیشه خطای روود

سیبی روی سرم بگذار

چشم‌هایم را نشانه بگیر

نگذار آن فرشته که،

بر شاخه‌ی راست نشسته

سنگ آخر را به من بزنند

سنگی به پایم ببند

مرا به قعر دریا بینداز

جهانگیر صداقت فر

برای سه راب

اسطوره ایمان

سروغونه

تنديس قامتی،
از بلند استقامت است،

ريشه در رفرا و

سبز و سيراب و

طراوت سرشت!

سرسخت و استوار،

ايستاده در توالی فصل‌ها

در گزاره‌ی

خورشید خرمن سوز تموز!

در معرض،

زمهری بوران‌های بی امان،

مغورو و

دماؤند گونه به شکوه و گردن فراز:

یک قصیده حماسه

یک آبشار آمان

یک اسطوره ایمان:

تاریخ می‌آفریند همچنان و هنوز

این خردمند برومند،

فرزند خلف زاده‌ی ایران!

احمد شاملو

روز مهربانی

روزی ما دوباره کبوترهای مان را پیدا خواهیم کرد
و مهربانی دست زیبایی را خواهد گرفتروزی که کمترین سرود
بوسه استو هر انسان
برای هر انسان
برادری است.روزی که دیگر،
درهای خانه را نمی‌بندند
قفل افسانه‌ای است
وقلب

برای زندگی بس است

روزی که معنای هر سخن دوست داشتن است
تا توبه خاطر آخرین حرف دنبال سخن نگردی.روزی که آهنگ هر حرف
زنگی استتا من به خاطر آخرین شعر
رنج جست و جوی قافیه را نبرم.روزی که،
هر لب توانه‌ای است
تا کمترین سرود
بوسه باشدروزی که توبیایی،
برای همیشه بیایی
و مهربانی بازیبایی

یک سان شود

روزی که ما دوباره،

برای کبوترهای مان دانه بریزیم،

و من آن روز را انتظار می‌کشم
حتا روزی که دیگر نباشم.

علیرضا طبایی

سرپوش شب

شب را نمی‌شناسم!

***

گوگرد شعله وارهی خورشید،
بال سیاه حائل خفاشان
وقار قارشوم کلاغان را،
خواهد سوخت

شبکورها، حقیرتر از آنند
که طرح روشنارا
از ذهن من بشویند
اخم حباب‌های کف صابون
می‌گویند:
با کمترین تلنگر انگشت کودکی هم
سرپوش شب، دوام نمی‌آرد
***

روز تلاقی تبر و تاک
روز تلاقی تبر و سرو
خورشیدهای دیگری،
از قطره‌های ریخته بر خاک
در مذبح قدیمی این خانه
سرمی‌زند

شب، هرچه
هرچه بیشتر از تیرگی برآماسد
خورشید
شب را نمی‌شناسد!

تهران ۱۳۸۳

سیروس مشقی ای جنگل ...

تمام باستان

— پناهگاه من مهربان به باغ و نسیم —
در انجماد زمستان زودرس فرسود
— توای کبود وسیع!
— ای حمامه‌ی پایان ندیده:
— ای جنگل
بپاس حرمت اندوه جاودانی من
در آن عمیق‌ترین انزوای مطلق خویش
پناهگاه‌هم باش!

محمد رضا تاجدینی

خاکستر رویا

چراغ سبزرا
دیدی

وباسر دویدی

جهنمی از

چراغ‌های قرمز

و خاکستر رویا

شهرام پور رستم

آسمان

برایم دعا می‌خواند

حتی درخت پاپتی خرمالو

مرا می‌شناسد

وبوسه‌های داغ فنجان

جشن تولدم را

علف خوار کرد

احمد و ثوق احمدی

زمزمه زنجره

در افق سرد بی ترانه‌ی پاییز

سوسوی چشم چراغ پنجره‌ای نیست

در شب خاموش با غکوچه‌ی اندوه

زمزمه‌ای با صدای زنجره‌ای نیست

می‌رسد از پشت ابر گیر نگاهت

بوی نسیمی از خیسی باران

در شب پاییز عمر چه می‌بینم؟

شب‌نم گلبرگه‌ها، طلوع بهاران!

فتح الله شکیبایی

تسلي

كتاب درهم شط

برای خواندن نخلان پیر ساحل نیست

وقار قار کلاگی که

همچو قاری شهر

زیهر روزی خود،

تند تندمی خواند

پی تسلي نخل فریب هستی ماست

کیومرث منشی زاده

پرایی همیچ!

.... و مرگ تنها واقعه‌ی مسلم

زندگیست

مردن سخت است

وسخت است مردن

— بسختی سختی زندگی!

بودن چیست؟

حداده‌ای میان نبودن

زندگی انعکاس صدای پای،

یک رهگذر است،

در طول یک بن بست

— بن بست مرگ —

بعضی بر دیوار این بن بست،

صورتک می‌کشند با وسوس

وبرخی نام خود را می‌نویسند،

با اصرار

من برای رسیدن به انتهای این خط

شتاب بسیار کرده‌ام

تلاش کرده‌ام

دویده‌ام

و دویدن در تاریکی،

چه سخت و دردناک است

— بسختی سنگفرش پله‌های

افتخار

که بشکافد،

استخوان پیشانی یک دیکتاتور -

زندگی من تلخ ترین،

تجربه تاریخ است

من برای چیزی زندگی نکرده‌ام

نه برای خودم

نه به خاطر وطنم

نه برای دیگران

و به هنگام مرگ،

زیر لب خواهم گفت:

من برای هیچ چیز مرده‌ام

راز ناگفته صادق هدایت نوشته محمد علی جمال زاده

خدايا! راست گويم فتنه از توست / ولی از ترس
نتوانم چخیدن (دم زدن، ستیزه کردن).
نهال فتنه در دلها توکشتی / در آغاز خلائق
آفریدن/.
به آهو می‌کنی غوغاکه بگریز / به تازی می‌زنی
اندر دویدن/.
به ما فرمان دهی اندر عبادت / به شیطان در رگ
و جانها دویدن/.

بسیاری از شعرای دیگر هم در همین زمینه با خدا «چون و چرا» کرده و البته بسیاری هم در بیان از «فضولی» خود – که جمال زاده این حالت را به «صادق هدایت» هم نسبت داده است – استغفار کرده‌اند تا جائی که مرحوم «سرهنگ اخگر» که خود «ادیب» بود در مهندسی «اخگر» (که در دهه ۲۰ تا ۳۰ به در تهران منتشر شده) هرمه چند غزل و منثوی از «چون و چرانمه‌ها» چاپ می‌کرد که بعد از آن هارابه صورت یک مجموعه قطور منتشر کرد. البته در این زمینه شعرای معاصر نیز مانند تولى، نادر پور، نصرت رحمانی و... نیز اشعاری دارند. در این مقوله حتماً باید یادی از ایرج میرزا کرد با چند بیتی از او که می‌گوید: خدایا تا به کی ساكت نشینم / من اینها جمله از چشم تویینم /
همه ذات عالم منتر توست / تمام حقه‌ها زیر سر توست/.

سال‌ها پیش به همت «حسن طاهباز» یکی از دوستداران و فادار و صمیمی صادق هدایت با عنوان «یادبود نامه صادق هدایت» به مناسبت هشتادمین سال تولد او در آلمان توسط «انتشارات بامداد» انتشار یافت که در آن مقاله‌ای هم از زنده یاد محمد علی جمال‌زاده چاپ شده بود.

هفته گذشته یکی از دوستان ما که مجله «فردوسی امروز» را فرانکفورت مشترک شده است. این مقاله را «کپی» کرده و برای ما ارسال داشته با این چند سطر: «فکر کردم مناسبت و بی مناسبت، جای این نامه از بزرگی در عالم ادبیات ایران مانند «محمد علی جمال زاده» درباره یکی از چهره‌های جاودانه ادبیات ما (صادق هدایت) جای چاپ مجدد شد در «فردوسی». است که به حق از ایران مشهور به حمایت از قلم‌های محبوب و مشهور بوده است تا به این دیار غربت».

ما صمیمانه از تحفه «مهردی نصیری» دوست «فردوسی امروز» آن را، چه «بی مناسبت و یا با مناسبت» چاپ می‌کنیم.
توضیح این که مضمون نوشته مرحوم جمال‌زاده در واقع نوعی «چون و چرا» با خداست» که در ادبیات ایران به صورت منظوم ساقه‌ای قدیمی دارد. مانند اشعاری از «ناصر خسرو» که:

چرا مرا آفریدی؟ مرا به دنیا آوردی؟

ظلم نشده است؟ «سماور» می‌داند چرا می‌جوشد و «باد» می‌داند که چرا می‌وزد و «سیب» می‌داند که چرا رنگ می‌پذیرد و شیرین و معطر می‌شود. که آدمیان آن را بخورند و لذت ببرند. ولی من وجود من چه فایده‌ای دارد. در طبیعت و دنیا هر چیزی به درد چیز دیگری می‌خورد و مثلاً همین سیب، شکم آدمیان را سیر می‌کند و باران، زمین خاکی را باراًور می‌سازد و باد، ابر را به جاهای لازم که نیاز به آب دارند می‌برد، و سرگاو و گوسفندر ارمی بریم و می‌خوریم تا از گرسنگی تلف نشویم و از این قرار، هر چیزی به درد چیز دیگری می‌خورد که از خودش بالاتر و ممتاز‌تر است، ولی ما آدمیان به چه درد می‌خوریم و کدام درد دوران را درمان هستیم.

آیا نه اینکه طفل حتی در شکم مادرش مدام طلب خوراک می‌کند و هنوز به خاک نیفتاده، گرسنگی و عوالم تولد و به دنیا آمدن و زنده بودن و نشو و نما نمودن، فریادش را بلند

جان آنها انداختنی تا اسباب بیرون انداختن آنها را از آن بھشت، به هزار خدنه و نیرنگ، فراهم بسازند؟ و در روی کرهی خاکی، که تا جان کندن نباشد شکم را نمی‌توان سیر ساخت، حتی دو فرزند آنها هابیل و قabil را برای مسئله مربوط به زیر شکم به جان هم انداختنی تا برادرکشی مرسوم گردد.

شما آدمیان را راهنماباشند، دستت در دنکند، ولی پس ماکی در راه راست خواهیم افتاد؟ تاکنون و تا جایی که تاریخ نوع بشریه مانشان می‌دهد وضع اولاد آدم مدام بدتر و مشکل تر و و خیم تر و لایحل تر شده است.

به ما می‌گویند دنیا را به «منظوری آفریده ای» پس تیر توکی به هدف خواهد رسید و منظور مقدست کی جامه‌ی تحقیق خواهد پوشید؟ ضعیف و لاجانی، که فرد افتنتی هست و چنین می‌گویند دنیا اول و آخر ندارد و یا اگر دارد از دایره‌ی فهم چون من آدمیزد محدود الشعوری بیرون است. پس آیا در حق من و ما

صادق هدایت زیر بار بسیاری از کیفیات آفرینش نمی‌رفت و از آفریننده و پروردگار در باطن سؤال هایی داشت که به قول خودش مانند «خوره به جانش» افتاده بودند.

می‌برسید: «تو به چه حقی مرا آفریدی؟ چرا بدون رضایت قبلی من، مرا به دنیا آوردی؟ چرا به سؤال هایی جواب نمی‌دهی؟ من از تو می‌برسم اصلاً چرا عالم را آفریدی؟

توجواب می‌دهی: برای اینکه مرا ستایش و عبادت کنند. «خلقناکم لتعبدون». ولی تو خودت صریحاً گفته‌ای که «غنى عن العالمين» هستی و از روزه و نمازو این نوع کارها مستغنی می‌باشی. پس چرا مارا و مرا آفریدی؟ خوب می‌دانم که حرف به گوش ات نمی‌رسد و همین نیز مایه‌ی انججار خاطر و یأس و روزگار در دنک من است.

می‌دانم که چیزهای خوب و زیبا هم زیاد آفریده‌ای، و گل و درخت و دریا و آسمان پرتبیس را به

خطور می‌کند که:
حجاب چهره‌ی جان می‌شود
غبار تنم / خوشاد ممی که از
آن چهره پرده بر فکنم /
پس با کمک بی منت گاز
منزل و آشپزخانه و اتاقم، که
مانند آن همه نیروهای مرموز
و توانای این گردون گردند و
این چرخ و فلک دیوانه،
نامرئی ولی سخت فتنه گرو
اثربخش است، مزه‌ی آسایش

جاودانی رابی مخصوصه و بی چون و چرا و بی
اگر و مگر و بی دردسر، می‌چشم و به جایی
می‌روم (و شاید هرگز بدان نرسم) که باز حافظ
خدمان از آن سخن رانده و در لحظاتی که او
هم مانند من دچاروسوسه هایی بوده است،
که من به دلخواه خود و به صرافت طبع،
مغلوب و فرمانبردار آن شده‌ام، بدان جانب
روان‌گردیده و گفته است:

«روم به گلشن رضوان که مرغ آن چمنم»
با این تفاوت که چشم من گلشن و رضوانی را
نمی‌بینند و خودم را ابداً مرغ آن چمن
نمی‌دانم و از آن گلشن و آن رضوان و آن مرغ و
آن چمن، بی خبر می‌روم و همینقدر می‌دانم
که به جایی می‌روم که تمام مخلوق رهسپار آن
راهند.

باید عمر را بسربیری و فکر رفت و دور
شدن و نیست شدن، سرمستم
می‌کند و خوشحال می‌شوم که برای
رهایی راهی وجود دارد و «کل شیی
هالک الا و جمهه» برایم معنی روشنی
پیدامی کند و به خود می‌گوییم حالا که
باید رفت و رفتی هستیم چرا باید
معطل بمانم و بدون آنکه آخ و اوخی
راه بیندازم و فریاد بلند سازم که:

جهان پیر است و بی بنیاد،
ازین فرهادکش فریاد / که
گرد افسون و نیرنگش
ملول از جان شیرینم /
سرم را زیر نیندازم و راهم را
نکشم و نروم ...
هر چند که اهل شعر و
شاعری نیستم و بر عکس
یاران که با هر جمله، بیتی
می‌آورند تا حرف خود را به
کرسی بنشانند، مرا این
شیوه خوش نیاید و مرد این
کار نبوده و نیستم، باز
خواهی نخواهی این کلام
دلپذیر حافظ در خاطرم

چیزهای خوب و زیبا زیاد آفریدی پس چرا چیزهای هولناک و زشت و مضر مانند مار و قارچ سمی و صفات بد مانند تعصب و خباثت، جهل و حرص و طمع و حسادت، مرض و ظلم و مرگ و فنا خلق کردی؟

می‌سازد و تا آخر عمر مدام باید در طلب صدها
و هزارها چیز بذود و بکوشد تا گاهی به قیمت
عمر به دست بیاورد و بعد هم بطر قطع و یقین
شکرناپذیر بیفتند و بمیرد و زیر خاک بروند و
بپوسد و به گندد و نابود (ولو بظاهر باشد)
بگردید؟

و یا به قول حافظ خودمان:
بروکه رونق این کارخانه کم نشود / زهد همچو
تویی یا ز فسق همچو منی /
و می‌بینم که حافظ هم دنیا را همانا «کارخانه»
خوانده است، کارخانه‌ای که مانند قصابخانه،
گوسفندان بع کنان داخل آن می‌شوند و در
آنجا سرشان را می‌برند و گوشت و دنبه و
استخوان آنها را حیوانات دیگری به نیش
می‌کشند ...

یادم می‌آید که دنیا را، عالم آکل و مأکول
خوانده‌اند. حس می‌کنم که همین مردم دارند
شیره‌ی جان مرا هم می‌مکند و دلم بهم
می‌خورد و دنیا در نظرم تیره و تارمی‌گردد و دلم
به حال خودم می‌سوزد و به خود می‌گوییم
حیف از توکه در چنین دنیا و با چنین مخلوقی

مردم به این فکرها نیستند، یعنی از هر یک
میلیون نفر شاید تنها یک نفر (آن هم گاه به
گاهی) به این فکرها بیفتند و در مقام اعتراض و
پرخاش برآید و در سر به سر گذاشتند با تبرای
خود مایه‌ی کیف و حالی دست و پاکند، ولی
بدخختانه (یا واقعاً خوشبختانه) من از آن
عده‌ی بسیار بسیار قلیلی هستم که به این
فکرها می‌افتم و خودت به قدرت کامله‌ی
خودت، مرا فضول آفریده‌ای و هر چند سرتا به
پا در همه جا و در همه چیز غم و غصه و درد
نمی‌بینم و من هم مانند اکثریت کامل
مخلوقات خودت می‌خورم و می‌آشامم و
می‌خوابم و از عیش و نوش و وصل و بوس و
کنار هم لذت هم می‌برم، ولی چکنم که این
چیزهای هم عاقبت روح را خسته می‌سازد و باز
در همان دایره‌ی سرگردانی و نفهمی و غم و
حیرت می‌افتم و آن وقت است که حتی
چیزهای خوب و قشنگ و خوشمزه و پرمعنی
و دلپذیر هم هیجان و خلجان وجودم را، که
خودت سخت حساس و نکته سنج آفریده
ای، معدب می‌دارد و جانم را آزار می‌دهد و
حتی مرا به فکر انتشار و خودکشی می‌اندازد و
دیگر شعله‌ی رحم و مروت، چه برای خودم و
چه برای دنیا و مخلوق و هر آنچه تعلق به دنیا
دارد، در دلم خاموش می‌گردد و در اعماق
ذهن و خاطر، تفاوتی مابین زشت و زیبا باقی
نمی‌ماند و عطش نیستی و یا عدم همقدم در

وقتی «رسانه» بای حزب را می‌گیرد!

**رسانه‌های فارسی زبانی که از سوی کشورهای خارجی فعالیت می‌کند
نمی‌توانند جای «تلوزیون ملی ایران» را که در راه است، پر کنند!**

کنیدکه در دولت‌های پیشین، مقام حکومتی داشتند و پس از خلع قدرت، به مطبوعات و حتی وبلاگ‌نویسی روی آوردند.

این است که در سال‌های پس از انقلاب اسلامی و به ویژه در یک دهه گذشته، بار سنگین فعالیت حزبی بر شانه نحیف و سانسورشده مطبوعات گذاشته شد. مطبوعاتی که هر بار با هجوم دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی به تعطیلی کشانده شدند. افراد علاقمند به فعالیت سیاسی نیز بیش از آنکه در بند اصول کار روزنامه نگاری حرفة‌ای باشند، وارد دسته بندی‌های سیاسی و دفاع از این یا آن فرد شدند. فعالیت احزاب قانونی (اصلاح طلب) که عمدتاً احزاب اسلامی‌ای مرامنامه و برنامه شبیه هم بوده و هستند، و هم چنین فعالیت احزاب افراطی و (اصولگرا) که آنها نیز دارای مرامنامه و برنامه شبیه هم هستند، مانند بختک بر مطبوعات و روزنامه نگاری ایران سایه افکند. حکایت رسانه‌هایی که در انحصار حکومت هستند، خود ماجرا بی دیگر است. آنها نیز به اسم حزب الله فعالیت

ایران زیان می‌رساند. در جنگ رسانه‌ها تفنگ و سلاحی جز نقد وجود ندارد. با این سلاح، نه جسم و موجودیت یک پدیده سیاسی و اجتماعی، بلکه تفکر و مواضع آن مورد «حمله» قرار می‌گیرد.

این در همه دمکراسی‌های جهان و جوامع آزاد، امری پذیرفته است و ظرفیت و بنیه نقدپذیری عناصر فعل سیاسی و اجتماعی نیز بستگی به تجربه و عمق باور آنها به نقش مؤثر و پیشبرنده انتقاد و ضرورت برخورد اندیشه‌ها دارد.

ضرورتی که باور به آن رانه در حرف، بلکه در عمل باید اثبات نمود.

احزاب شبیه هم

در ایران امروز، به دلیل عدم آزادی فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی مخالف، بسیاری از افرادی که در یک شرایط آزاد می‌توانستند به فعالان حزبی و سیاستمدار تبدیل شوند، به روزنامه نگاری و کار رسانه‌ای روی آورده‌اند. کافیست به شمار وزرا و کلا و مسئولانی نگاه

«جنگ» واقعی را ندارد که در عرصه رسانه‌ها به راه افتاده است.

«جنگ»‌زامان‌باید با «تفنگ» باشد. یا «تفنگ» نباید الزاماً حضور مشخص و آشکار در یک جنگ داشته باشد.

در ایران، سالهای است یک جنگ تمام عیار و با خشونت عریان جریان دارد که حتی «تفنگ» هم در آن به کار برده می‌شود. ولی ظاهرا به کار گرفتن خشونت و تفنگ تنها از سوی یکی از طرفین درگیر این جنگ نابرابر مجاز است: حکومت!

نخست بگوییم که به راه افتادن هر رسانه‌ای که بتواند سد احصار خبری و تبلیغی صدای دروغگو و سیمایی رشت جمهوری اسلامی را بشکند، به سود آزادی و پیشبرد روند دمکراسی در ایران است.

انتقادی که نسبت به رسانه‌ها و یا احزاب مختلف صورت می‌گیرد، مطلقاً نسبت به موجودیت آنها نیست، بلکه نسبت به شیوه آنها و هم چنین به نکاتی در آنان است که وجودشان به جنبش سیاسی و اجتماعی در

الاهه بقراط

جنگ رسانه‌ها

امیدوارم با کلمه «جنگ» به احساسات ظریف و رقیق کسانی که جنگ خویش را بر ضد مخالفانشان پیش بردند - و اینک در برابر این حکومت سلطه جو «ضد جنگ» شده‌اند و خشونت خویش را در برابر مخالفان خویش ورزیده‌اند و اینک در برابر این حکومت آدمخوار «ضد خشونت» شده‌اند - برخورد. در مورد رسانه‌ها اما، راستش را بخواهید، هر چه کلماتی مانند «نبرد»، «مبازه»، «درگیری»، «رقابت» و مشابه اینها را سنجیده‌ام و دیده‌ام که دیدم هیچ‌کدام بار این

کسی است که این را نیز نداند که کافیست ایرانیان ژروتمندی که به میهن خود علاقه دارند، دست بالاکنند.

«ایران ندا» بر عکس «رسا» که بر «اسلام رحمانی» تکیه می‌کند، می‌خواهد یک «رسانه مردمی» باشد، می‌خواهد «مردم- نهاد»

مقتضیات زمان و مکان رانیک می‌شناسد، با مردم‌سالاری و حقوق بشر منافاتی ندارد و مخالف هرگونه حقوق ویژه برای اشخاص و اقشار خاص در سطح جامعه و حاکمیت است» مشکلی داشته باشد. پرسش فقط این است: این «اسلام رحمانی» کجاست و در این سی و یک سال و در آن هشت سال «اصلاح طلبی» کجا بود؟! و بعد، جای این «اسلام رحمانی»، پس از اینکه پیدا شد، کجاست؟ درون حکومت، کنار حکومت یا بیرون حکومت؟!

اصل هفت حزب رسالما روشن ترازان است که نیاز به تفسیر داشته باشد و جایی برای پرسش‌های بالا بگذارد: «رسا اجرای قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بر پایه قرائت دموکراتیک و حقوق بشری در جهت احیای آرمانهای اصیل انقلاب یعنی استقلال، آزادی، عدالت و اسلام رحمانی و نیز توسعه را مبنای فعالیت خود شمرده، طرح بحث اصلاح قانون اساسی و ساختار سیاسی را در یک فرایند مذاکره و گفتگوی ملی با مشارکت همه اقشار اجتماعی وظیفه خود می‌داند».

بر این اساس می‌توان تصور کرد برنامه‌های «رسا» در چه جهتی خواهد بود. اینکه آیا مردم در جنگ رسانه‌ای که به شدت جریان دارد، حال و حوصله نشستن پای سخنان «رسا» را خواهند داشت یانه، و حاضرند چند بار در روز به سخنان موسوی و کروبی و خاتمی گوش کنند، موضوعی است که آینده نشان خواهد داد. البته آن هم به شرطی که «رسا» اصلاح‌باشد با یک کادر حرفه‌ای و م Jury و ارائه برنامه‌های متنوع به رقابت با دیگر رسانه‌های فارسی پردازد. و گرنه داشتن مخاطبانی- که بدون «رسا» هم به هر حال از این خط مشی دفاع می‌کنند- نقشی در جامعه بازی نمی‌کند و تغییری در جایگاهی نیروهان خواهد داد.

قضاؤت دو رسانه

وضع رسانه «ایران ندا» که تقریباً با «رسا» اعلام موجودیت کرد، از نظر جبهه فکری ای که در بر می‌گیرد، از «حزب رسایی» بهتر است. در میان افرادی که برای راهاندازی «ایران ندا» پیشگام شده‌اند، وجود هنرمندانی چون آرش سبحانی و محسن نامجوکه از نسلی دیگر و تجربه‌ای دیگر هستند، و روزنامه‌نگاری به معنای فعل حزبی و مرید این و آن نبوده‌اند، این امید را بر می‌انگیزد که بتوانند تعادلی را بین اندیشه‌های متفاوتی به وجود آورند که متأسفانه در نسل‌های گذشته از نوعی بیماری فکری مزمن رنج می‌برد که مشخص ترین عارضه آن همانا در جازدن در گذشته است.

دو اصل متناقض!

با گسترش اینترنت و تلویزیون‌های ماهواره ای، کار حزبی مثله شده و در واقع مجازی و یا شاید بهتر باشد بگوییم «ناقص» دامنه دیگری یافت.

در شرایطی که حکومت تمامی فضای خبری و تبلیغی را به فاشیستی ترین شکل ممکن به خود اختصاص داده است، آن احزاب قانونی و فعالانش که حتی به عنوان «اپوزیسیون قانونی» نیز تحمل نشده و به خارج از دایره قدرت پرتاپ شدند، و حتی روزنامه‌های آنها نیز توقیف گشت، به فضای مجازی اینترنت و اخیراً به ماهواره روی آوردند.

باتوجه به محدودیت‌هایی که مردم ایران هم به لحاظ امکانات مادی و آموزشی و هم به لحاظ سرعت مخابراتی و سانسور و فیلترینگ حکومتی دارند، استفاده از اینترنت در محدوده کوچکی از لایه مرفه جامعه شهری باقی می‌ماند.

رادیو و ماهواره اما با وجود هزینه سراسام آوری که رژیم برای پخش پارازیت متحمل می‌شود، از مخاطبان بیشتری حتی در روستاهای خوردار است.

به راه افتادن «رسانه سبز ایران» یا «رسا» در اینترنت- که قرار است از ماهواره نیز پخش شود- در شرایطی است که بخشی از جنبش سبز (که طرفدار «راه سبز امید» و میرحسین موسوی است)، امکان فعالیت حزبی دموکراتیک در داخل کشور ندارد. از همین رو آنچه را این رسانه درباره خود می‌گوید، می‌توان یک مرامنامه گروهی به شمار آورد. گروهی که برای باورها و خط فکری معینی دست به راه‌انداختن این شبکه زده‌اند و از آنها باید انتظاری را داشت که در این مرامنامه یا «اصول کلی و خط مشی دهگانه شبکه» به آن اشاره شده است.

اینکه بین این اصول دهگانه، مثلاً بین اصل یک مبنی بر «کرامت انسانی، عدالت، آزادی و حقوق بشر» بالاصله با اصل دو «اسلام رحمانی و اخلاق» تناقض و ناروشنی وجود دارد، امریست که از یک سوگرداندگان «رسا» خود باید در آن تأمل کنند و از سوی دیگر، برنامه‌هایشان نشان خواهد داد تا چهاندازه برای وفاداری به اصل دو مجبور ندبر اصل یک پای بگذارند.

کسی نیازی به توضیح اصول حقوق بشر ندارد، چراکه روش آن دند. و به نظر نمی‌رسد که کسی بر سر «اسلام رحمانی» نیز «که عدالت شاکله آن است، خردورزی را پاس می‌دارد،

رسانه ملی

«اسلام رحمانی» در این سی و یک سال و در آن هشت سال «اصلاح طلبی» کجا بود؟!

ولی آیا باید به دلیل کمبود مالی از شروع کار چشم پوشید؟ قطعاً، نه! باید دست به عمل زد و دید تا کجا می‌توان پیش رفت. آیا «رسا» و «ایران ندا» نافی یکدیگرند؟ قطعاً، نه. هریک کار خود را می‌کنند و باز خود را می‌برند و در مسابقه‌ای که خواه ناخواه شکل می‌گیرد، مردم قدرت تشخیص دارند و خود انتخاب می‌کنند که به تماشای کدام یک بنشینند و گوش به کدام بسپارند.

آری، الان فکر می‌کنم «مسابقه» بیش از هر کلمه دیگری گویای مقصد است. مسابقه‌ای که در آن جنگ و رقابت و مبارزه و درگیری بین رسانه‌ها نیز، مانند همه جای جهان، وجود دارد و با همه اینها هیچ‌کدام، به راستی هیچ کدام شان نمی‌توانند جای «تلوزیون ملی ایران» را که خالیست، پرکنند. نه آن تلویزیون ملی، که بد هم نبود، بلکه آنکه در راه است...

باشد، می‌خواهد یک «رسانه مشارکتی» باشد، می‌خواهد «صدایی از صدایهای جنبش مردمی ایران» باشد، می‌خواهد «رسانه حزب و تشکیلات سیاسی معینی» نباشد. به این ترتیب، جبهه «ایران ندا» بسی فراگیرتر از حزب «رسا» است و کاری هم به دین و ایمان مردم ندارد که آیا «رحمانی» است یا غیر رحمانی، و این بزرگترین نقطه قوت «ایران ندا» به عنوان رسانه سرزمینی است که در آن تنوع اندیشه، از جمله قومی و مذهبی، یکی از ویژگی‌های مهم آن به شمار می‌رود.

ولی «ایران ندا» نیز باید از یک کادر حرفه‌ای و همه جانبی برخوردار باشد تا بتواند با رسانه‌های فارسی زبان مانند «بی‌سی» و «صدا امریکا» و حتی «فارسی وان» در جلب مخاطب رقابت کند. و چه کسی است که نداند این همه به منابع مالی عظیم نیاز دارد. و چه

را محرك خواند نه حقیقت را و در عین حال به پرآگماتیسم راغب بود. پرآگماتیسم علاوه بر جنبه‌های مادی و عینی حیات اجتماعی غرب به ویژه آمریکا، در عقاید سیاسی مردم آن سامان نیز آثار غیرقابل انکار داشته است.

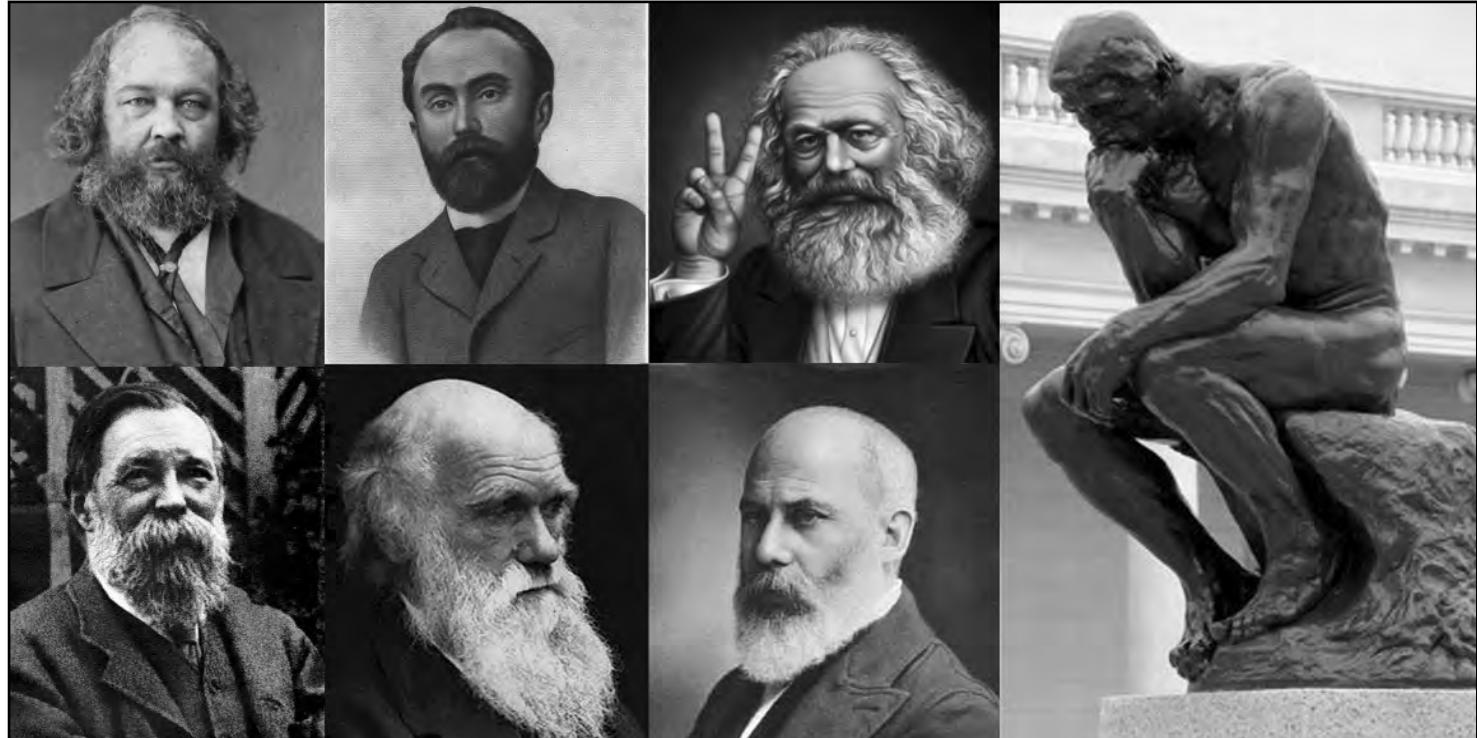
پرآگماتیسم عقل عملی را در برابر عقل نظری و متفاوتیکی قرار می‌دهد.

آوانگارد

Avant-garde

یک اصطلاح نظامی فرانسوی است که تا پیش از سال ۱۸۴۸ برای هرگروه سیاسی جمهوریخواه یا سوسیالیست پیشناز به کار برده می‌شد.

این اصطلاح پس از سال ۱۹۱۰ در

اصطلاحات فرهنگ سیاسی

آنچه درباره بعضی از اصطلاحات سیاسی از ما پرسیدید

بسیاری از کشورها به گروهی از نوآوران فرهنگی گفته می‌شد که سوای همبستگی‌های سیاسی شان، خارج از چارچوب درک عامه بودند.

آنارشیسم/سروریستیزی

Anarchism

مأخذ از ریشه یونانی (os) به معنای بدون رهبر. در اصطلاح سیاسی آنان را عنوان دکترین ویژه‌ای است که خواستار الغای هرگونه قدرت سازمان یافته و تشکل و تمکن قدرت سیاسی را عامل فساد و درنهایت به ضرر انسان‌ها می‌داند.

آنارشیست‌ها معتقدند که هر شکلی از حکومت منحوس و سرجشمه‌ی فساد و خودکامگی است و به نظر آنان حکومت بزرگترین و بدترین نمونه و الگوی تجمع و تمرکز قدرت سازمان یافته سیاسی است و به همین جهت همیشه هدف اصلی آنها از بین بردن هر نوع حکومتی بوده است.

غلامرضا علی بابایی

عنوان «فایده بینی و گرایش به سودجویی»، که اول بار جان استوارت میل (۱۸۷۳-۱۸۰۶ م. م.) فیلسوف و

این فلسفه و نگرش مربوط به آن، در اقتصاد دان انگلیسی، در بحث اقتصاد سیاسی به طور ضمنی مطرح کرد، و توسط ویلیام جیمز (۱۸۹۱-۱۹۱۰ م. م.) فیلسوف آمریکایی به عنوان یک نگرش کلی و اساسی ارائه گردید، سپس جان دیوی (۱۸۵۹-۱۹۵۲ م. م.) آمریکایی آن را پی گرفت ولی افزود: نمی‌توان از جمیع مباحثی که فایده‌ی عملی ندارند، نداشته باشد، چشم پوشید. گاهی نیز لازم است که نظر با عمل همراه شود.

ژرژ سورل (۱۸۴۷-۱۹۲۲ م. م.) جامعه شناس افراطی فرانسوی (متاثر از دورکیم)، (۱۸۵۸-۱۹۱۷ م. م.) و رهبر انقلابی سندیکالیسم در سال ۱۹۲۱ مطالبی تحت عنوان «فایده‌ی پرآگماتیسم» منتشر کرد که در ایتالیا

پرآگماتیسم در اوضاع و احوال سیاسی، اقتصادی و فرهنگی ایالات متحده‌ی آمریکا اثرات انکار ناپذیر داشته است. می‌گوید: بینیم در این در درون پرآگماتیسم، نوعی بینش و نگرش انگلیسی جای دارد، تحت

غیرجغرافیایی نظیر تفوق نژادی

نژادی‌ها شدو به این ترتیب از صورت او لیه خود خارج گردید و با سوء استفاده‌ای که از این علم در جنگ جهانی دوم برای تحقیق بخشیدن به آرمان‌های سیاسی آلمان‌ها شد، اصطلاح ژئوپولیتیک اهمیت پیشین خود را از دست داد و جای خود را به مطالعه جغرافیای سیاسی بخشید.

امروزه منظور از ژئوپولیتیک بیشتر سنجش قدرت ملی براساس عوامل جغرافیایی است با تأکید خاص بر روی سیاست‌هایی که در کشورها اعمال می‌گردند. در جغرافیای سیاسی، کشور را از چند نظر مورد مطالعه قرارداده و تقسیمات زیر را به وجود آورده است:

۱- ژئوپولیتیک (Geopolitik) یا مطالعه جغرافیای کشور.

۲- دموپولیتیک (Demopolitik) یا مطالعه جمعیت یک کشور.

۳- اوکوپولیتیک (Oecopolitik) یا مطالعه منابع اقتصادی کشور.

۴- سوسیوپولیتیک (Sociopolitik) یا مطالعه وضع اجتماعی کشور.

۵- کراتوپولیتیک (Kratopilitik) یا مطالعه وضع حکومتی یک کشور. بعدها آلمانی‌ها، افکارکلین را مورد توجه خاص قرارداده و در زمان هیتلر ژئوپولیتیک شامل تعدادی مفاهیم

می خواستند ولی سال هایی که باید او را می ساخت به کتابخوانی، یا به عبارت دیگر به بعیدن کتاب، گذاشت!

هنوز دیرستان را تمام نکرده بودم که «بوف کور» را تکه تکه در روزنامه ایران می خواندم. هر بار که قسمتی از بوف کور چاپ می شد، دوباره بخش هایی که از قبل چاپ شده بود را هم می خواندم. همه عناصر بوف کور برایم تازگی داشت. هر چند هدایت از خانه های گلی توسری خورده و پیر مرد خنجر پنزری و... گفته و دق بزنید

می گفت: بارها از من درباره این رمان پرسیده اند، حقیقت ماجرا این است که این رمان حاصل آشنایی من با کتاب مقدس، به خصوص عهد عتیق بوده است و این شروع خوبی برای شخص من نبود، مدت ها طول کشید تا بتوانم خود را از شر آن قالب بیانی که در این رمان استفاده کرده بودم، خلاص کنم. حقیقتش را بخواهی، موفقیتی که «یکلیا...» پیدا کرد، روی من تأثیر خوبی نگذاشت. همه از من یکلیای دیگر

فکر به ستمی که مرگ به زندگی روا می دارد و چقدر ما باید در برابر مرگ تسليیم شویم؟ از «علی دهباشی» بنیانگذار و مدیر و سردبیر دو ماهنامه «کلک» و اکنون «بخارا»

داشتیم که بخشی از آنها در «ویژه نامه مدرسی» در ماهنامه «کلک» به چاپ رسید. ماقبی که مانده است را باید روزی به همراه مکاتبات مان به چاپ بسپارم.
شر «یکلیا»؟!
اولین کنگکاوی هاییم درباره رمان «یکلیا» و تنهایی او بود.

یک نویسنده یک رمان (نقی مدرسی) از نویسنده کانی بود که در دهه سی با انتشار رمان «یکلیا و تنهایی او» خوش درخشید، آن زمان بیست و سه ساله بود. یک سال بعد از انتشار آن رمان، در سال ۱۳۳۵، جایزه ادبی مجله سخن نصیب شد. سال ۱۳۳۶ سردبیر نشریه ادبی «صف» را بر عهده گرفت و برخی از داستان ها و مقالاتش در این نشریه منتشر می شد همزمان دانشجوی رشته پزشکی هم بود و در سال ۱۳۳۸ فارغ التحصیل شد و برای ادامه تحصیل به آمریکا رفت.

حاصل این سال های دوری رمان «شريف جان، شريف جان» بود که همزمان با تولد دخترش در سال ۱۳۴۴ منتشر شد. حالا دیگر استاد بخش تحقیقات نوزادان دانشگاه مریلند شده بود و با نویسنده سرشناس سال های بعدی در آمریکا، «آن تیلر» ازدواج کرده بود.

از سال ۱۴۴۶ دوره سکوت «مدرسی» است، پس از آن با رمان «آدم های غایب» باز هم وارد عرصه رمان نویسی شد.

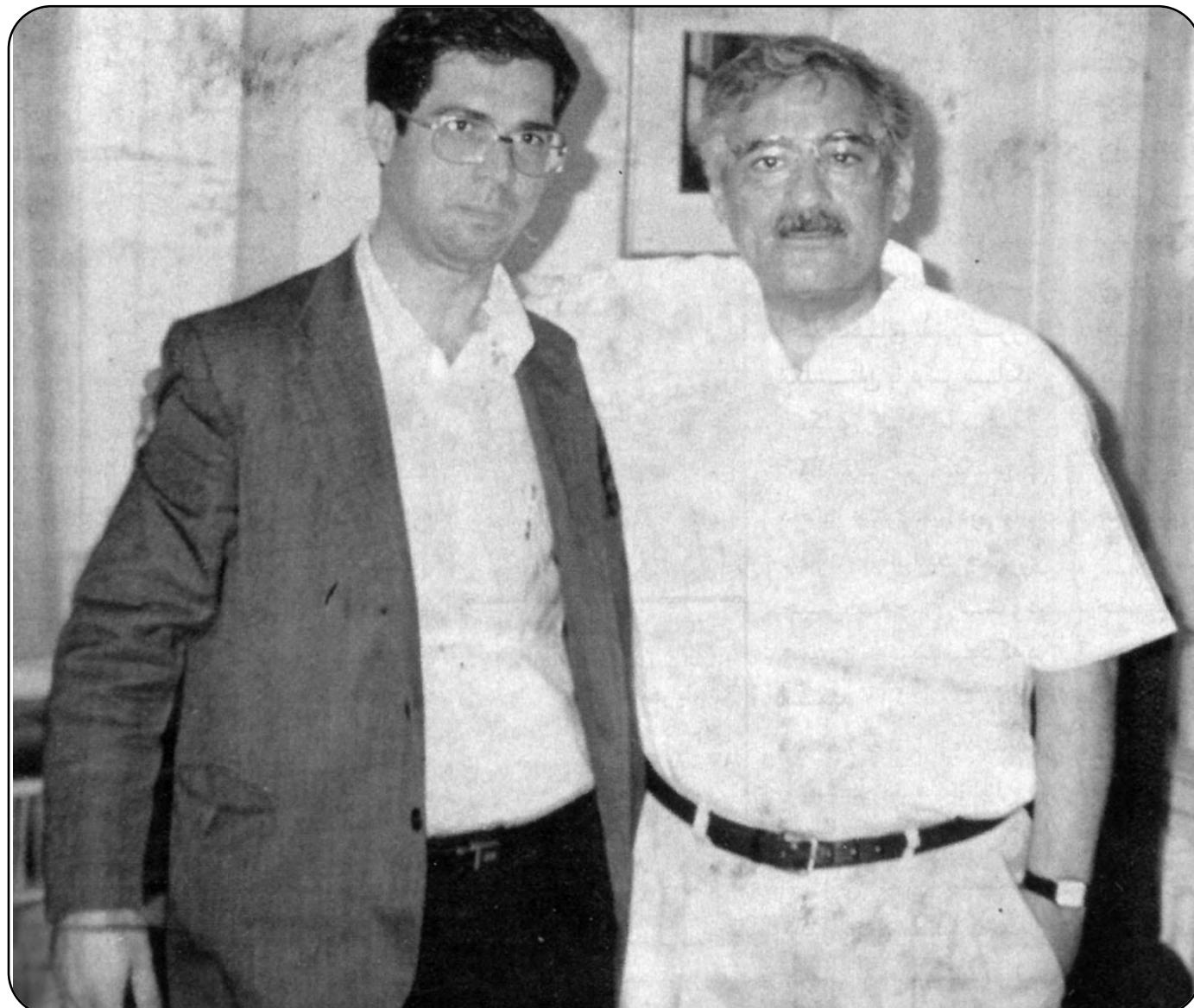
آشنایی با نویسنده

باتقی مدرسی از طریق علی اصغر خبره زاده آشنایی ای که با نامه نگاری شروع شد و بعد هم دیدارها و گفت و گوهایی که در سال های بعد در تهران و مریلند اتفاق افتاد.

اولین دیدار من با او در شهریور ۱۳۷۴ در «مریلند» بود، به اتفاق «بیژن اسدی پور» به خانه اش رفته بودیم. از محله «ایتن تاون» در نیوجرسی که خانه اسدی پور بود با اتومبیل به قصد دیدار مدرسی حرکت کردیم و برای من سیرو سیاحتی بود.

در آن دیدار و دیدارهای بعدی با مدرسی که در تهران صورت می گرفت، گفت و گوهایی

خالق رمان «یکلیا و تنهایی او» و ناپایداری زندگی!

جنون گاوی دارن!

... اقتصاد ایتالیایی: نمیدونین که اونهای کجا هستن ... پس بی خیال میشین و میرین سراغ ناهار و شراب واستراحتتون!

... اقتصاد سوییسی: ۵۰۰ تا گاو ماده دارین که هیچکدومشون مال خودتون نیستن ... از کشورهای دیگه پول میگیرین که دارین گواهشون رونگه میدارین!

... اقتصاد ژاپنی: اونها رو از نو طراحی ژنتیکی میکنین ... هیکل گواهاتون یکدهم اندازه طبیعی میشه و برابر معمول هم شیر تولید میکنن ... بعدش صد تا کارتون و عکس برگردون و آدامس با شخصیت گواهاتون با چشممهای درشت میسازین و اسمش رو میدارین Cowkemon و توی تمام جهان پخش میکنین و میفروشین!

... اقتصاد روسی: اونها رو میشمرین و متوجه میشین که ۵ تا گاو دارین ... اونها رو دوباره میشمرین و میفهمین که ۴۲ تا گواهاتون ... اونها رو دوباره میشمرین و متوجه میشین که ۱۷ تا گواهاتون ... یه بطري و دکای دیگه باز میکنین و به خوردن و شمردن ادامه میدین!

... اقتصاد چینی: دو تا گاو ماده دارین ۳۰۰ ... نفر آدم دارین که گواها رو میدوشن ... بعد ادعا میکنین که سیستم استخدامی و شغلی کاملی دارین و تولیدات گاویتون در سطح بالایی قرار داره و هر کس رو هم که آمار واقعی رو بیان کنه بازداشت میکنین!

... اقتصاد ایرانی: که هر دو تا شون از باتون به ارث رسیده ... یکیش رو دولت بابت عوارض و مالیات و خمس و زکات و سهم صدا و سیما و سهم بنیادهای مختلف و ... ضبط میکنه ... دومی رو هم قربونی میکنین و نذر قبولی آینده توی دانشگاه و ازدواج موفق آینده و شغل خوب آینده و بدنه سالم و عقل درست و حسابی و ... و غیره میکنین! و اقتصاد کماکان فلچ میمونه.

(توفیق - میم)

اقتصاد گاوی!

دو تا گاو ماده در:

... اقتصاد گاوی: یکیش رو میفروشین و یه گاو نر میخیرین ... به تعداد گواهای گلهای شما فروده میشه و اقتصاد رشد میکنه ... پول برآتون همینطور سازابر میشه و میتوانی به بازنیستگی و استراحت پردازین! .....

... اقتصاد هندی: اونها رو میپرستین و عبادت میکنین!

... اقتصاد پاکستانی: هیچ گاوی ندارین ... ادعای میکنین که گواهای هندی مال شما هستن ... از آمریکا طلب کمک مالی میکنین ... از چین طلب کمک نظامی میکنین ... از انگلیس هوای پامهای جنگی ... از ایتالیا توب و تانک ... از آلمان تکنولوژی ... از فرانسه زیر دیلی ... از سوییس و ام بانکی ... از روسیه دارو ... و از ژاپن تجهیزات ... با تمام این امکانات گواهار و میخرین و بعد ادعا میکنین که توسط جهان مورد استثمار قرار گرفتیں!

... اقتصاد آمریکایی: یکیش رو میفروشین و دومی رو تحت فشار مجبور میکنین که به اندازه ۴ تا گاو شیر تولید کنه ... وقتی گواهاتون افتاد و مرد اظهار تعجب و شگفتی میکنین ... تقصیر رو گردن یه گاور گاودار میاندازین و بعد طبیعتاً اون کشور یه خطر بزرگ برای بشریت به حساب میاد ... یه جنگ برای نجات جهان به راه میاندازین و گواهار و به چنگ میارین!

... اقتصاد فرانسوی: دست به اعتصاب میزینی! چون میخوابین سه تا گاو داشته باشین!

... اقتصاد آلمانی: اونها رو تحت مهندسی ژنتیک قرار میدین ... بعد گواهاتون ۱۰۰ سال عمر میکنن و ماهی یه و عده غذا میخورن و خودشون شیرشون رو میدوشن!

... اقتصاد انگلیسی: که هر دو تا شون

برگرداند. اما تصور او و آنچه او مینوشت مرا چاپ فارسی این رمان را من در تهران سرپرستی کردم که در سال ۶۸ منتشر شد و پس از چندین سال مدرسی به ایران آمد و مورد استقبال دوستدارانش قرار گرفت.

پیش از آنکه به ایران سفر کند در نامه‌ای به تاریخ بیست و چهارم آوریل ۱۹۸۹ برایم نوشته: نامه اخیر به دستم رسید و خیلی از دیدن دستخطت خوشحال شدم. الان که فکرش را می‌گشتم، مثل این است که سی سال از سفر اخیر به تهران گذشته همه چیز از دست و چشم دور است و به خاطر همین، دلتانگی واقعاً غوغایی می‌کند... سلام صمیمانه مرا به دوستان مشترک، علی اصغر خبره زاده، محمود دولت آبادی و جواد مجابی برسان، بهشان بگو که دلم برای دانه دانه شما تنگ است.

چشم زاویه نشینان

کار ماهنامه «کلک» را که آغاز کردم، نخستین شماره‌اش (فرویدین ۱۳۶۹) را برایش پست کردم. او در جواب برایم نوشته: «... فقط امیدوارم که شماره دوم هم به زودی از زیر چاپ در بیاید. چشم ما زاویه نشینان این دیدار از تجربه‌های گذشته، زخم دیده است. به این آسانی‌ها باورمن نمی‌شود که مجله‌ای بدون دست اندازه‌های سنتوتی به زیور چاپ آراسته بشود. از اینها گذشته، اصلاً دل مان شور می‌زند که مبادا خود دوستان اهل بخیه کلک را به کلک بزنند و دخلش را بیرون نموده.»

تقی مدرسی، پس از انتشار رمان «آدم‌های غایب» رمان «آداب زیارت» را نوشته که ابتدا به فرانسه و انگلیسی و بعد به فارسی منتشر شد. سر شوق آمده بود و طرح رمان تازه‌اش، «عذرای خلوت نشین» را هم برایم فرستاد و طی ماههای بعد، هر فصلی را که تمام می‌کرد، می‌فرستاد. مدتی بود که دیگر کمتر تلفنی در یک مورد مطلب با خودکشی یکی از نزدیکان ختم شد، بهرام صادقی از دکتر بودن خوش نمی‌آمد ولی ناچار بود برای رفع حواچ زندگی کار کند. تابستان ۱۳۵۳ که برای مدت کوتاهی به تهران آمد، خواستم بیینم و حتی قرارش را هم گذاشتیم، ولی رو پنهان کرد.

وسوسه نوشتن!

در سال هایی که تقی مدرسی از نوشتن دور شده بود، به کارهای پژوهشکی می‌پرداخت و در آمریکا به عنوان یکی از متخصصین درجه اول کودکان شناخته می‌شد، اما بالاخره وسوسه نوشتن بر او غالب آمد و پس از مدت هادر سال ۱۳۶۵ رمان «آدم‌های غایب» را به زبان انگلیسی در آمریکا منتشر کرد و بعد خودش به فارسی

سرانجام در روز چهارشنبه سوم اردیبهشت ۱۳۷۶ در بال تیمور برای همیشه خاموش شد. در آخرین نامه‌ای که از تقی مدرسی دریافت کرد نوشته بود:

— «این روزها به ناپایداری زندگی فکر می‌کنم و ستمی که مرگ بر زندگی روا می‌دارد و اینکه چقدر ماهما در برابر مرگ باید تسلیم شویم؟...»

تقدیر و سرنوشت فکر می‌کنم. تصور می‌کنم تقدیر من این بوده... و بعد به کمک عصا برخاست و دقایقی در پیرون خانه اش با ماقدم زد و آرام آرام از غزلیات شمس زمزمه کرد. یکدیگر را در آغوش گرفتیم و می‌دانستیم که آخرین دیدار است، پس هرسه با چشمان نمناک از یکدیگر جدا شدیم.

نایابداری زندگی
سه ماه آخر، ارتباط مان قطع شده بود، او دیگر نمی‌توانست حرف بزند، تا اینکه

بود. اما تصور او و آنچه او می‌نوشت مرا دگرگون کرد.

مکاتبات گمشده!

«مدرسی» از ابوالحسن نجفی و بهرام صادقی در هر دیدار به کرات یاد می‌کرد. می‌گفت: اگر نجفی نبود، انتشارات نیل، یکلیا را چاپ نمی‌کرد، او پشت من واپساد، بعد هم در «صفد» به من میدان داد!

او مدت‌ها دنبال مکاتباتش با بهرام صادقی می‌گشت تا آنها را به من بدهد که تادر «کلک» می‌گشت، اما باسته نامه‌ها گشده بود و در سالیان دوری از ایران معلوم نشد که چه برایم تعریف کردکه:

— بهرام صادقی را، ابوالحسن نجفی به من معرفی کرد و دوستی پایداری میان مان ایجاد شد. در ماهنامه «صفد» هم صادقی در این صفحات هست که بهرام صادقی مسؤول صفحات کار ماهنامه «کلک» را که آغاز کرد، نخستین شماره‌اش (فرویدین ۱۳۶۹) را برایش پست کرد. او در جواب برایم نوشته: «... فقط اواز اینکه نتوانسته بودنامه‌های صادقی را پیدا کند، ناراحت بود چون می‌گفت صادقی خیلی از حرف هایش را در آن نامه‌ها برایش نوشته بوده است و دوری از ایران از از ارتباط با «دوست دیرینش» بازداشتی بود.

در نامه‌ای به تاریخ سه شنبه بیستم دسامبر ۱۹۸۸ برایم نوشته: بهرام بعد از آمدنی به آمریکا، تا مدت‌ها برایم نامه می‌نوشت. در بیشتر این نامه‌ها زندگی شخصی اش (ونه از زندگی ادبیا) حرف می‌زد. مشکلات خانوادگی در دنیا کی برایش مطرح بود و حتی در یک مورد مطلب با خودکشی یکی از نزدیکان ختم شد، بهرام صادقی از دکتر بودن خوش نمی‌آمد ولی ناچار بود برای رفع حواچ زندگی کار کند. تابستان ۱۳۵۳ که برای مدت کوتاهی به تهران آمد، خواستم بیینم و حتی قرارش را هم گذاشتیم، ولی رو پنهان کرد.

آنکه بچشم نمی‌گیریم های فراخوشی کشیده‌اند

دوره‌های پیشکسوت‌های ورزش ایران

یکی از دوره‌های گرم و صمیمانه در این شهر مهمنانی پیشکسوت‌های ورزشی پیش از انقلاب است که هر بار در منزل یکی از آنها در لس آنجلس برگزار می‌شود که هر بار بعضی از چهره‌های هنری در رسانه‌های شهر نیز به این مهمانی دعوت می‌شوند.

از جمله این عکسی از همان جلسات قهرمانان ورزشکاران در منزل محمد بیاتی دروازه بان تیم فوتبال تاج و تیم ملی است. اودر ردیف جلو در پایین نشسته و در طرف راست او دوبلور معروف «نوری» (جمشید جم) و در آن طرفش کریم بختیار عکاس است. در همین ردیف دیگران عبارتنداز: محمود بیاتی کاپیتان و مرربی سابق تیم ملی فوتبال ایران – ساسان کمالی چهره سیاسی و مبارز و برنامه ساز پژوهشونده صحبت ۷ تا ۹ رادیو ۶۷۰ – محمد سعید حبیشی نویسنده و روزنامه نگار – احمد بیاتی (فوتبالیست). ایستاده از چپ به راست: نادر افشار فوتبالیست تیم تاج و تیم ملی – هاملت آصفیان بازیکن تیم تاج و آرارات – اردوان مفید هنرمند تأثیر بر نامه ساز تلویزیون و رادیو – حسین مجید برنامه ساز رادیوی ۶۷۰ – اندی خواننده همیشه محبوب – مجید زرین نام بازیکن تیم فوتبال دارایی – گورگن آوانسیان بازیکن تیم شرق – اصغر شرفی بازیکن و مرربی تیم ملی فوتبال پرویز کوزه کنانی بازیکن تیم تاج و تیم ملی – عباس اربابی – حسن حبیبی کاپیتان تیم پاس و مرربی تیم ملی – وازن قهرمان و کوچار قهرمان بوکس تیم تاج و ملی.

«پاتوق لندن» دوستان هنرمند!

آپارتمان و محل کار «توفیق ممتاز» در لندن، همیشه پاتوق نویسنده‌گان، شاعران و هنرمندان و چهره‌های آشنا در همه زمینه است چه آنان که از ایران و یا کشورهای دیگر می‌آیند که همیشه سفره‌اش گسترش و بساط «می» و پذیراییش رویاره!

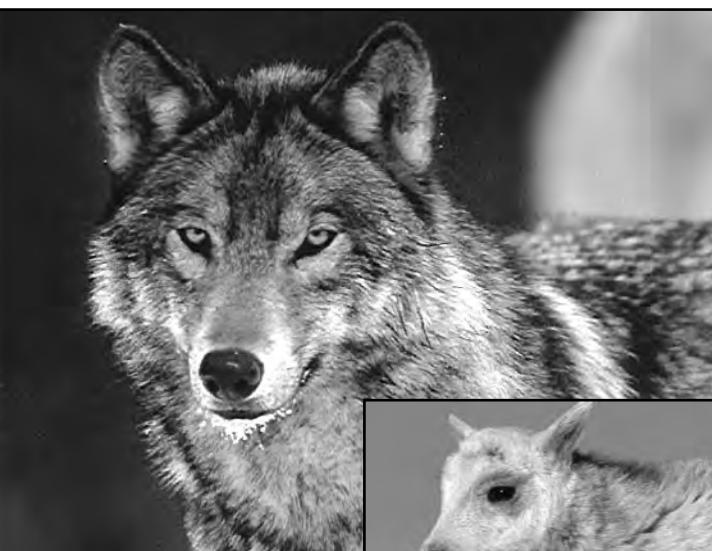
این یکی از آن شب‌های است که «حسن روشن» فوتبالیست نامدار تیم ملی و «علی تابش» کمدین برجسته از ایران آمده بودند و نفر آخر دست چپ خود «توفیق» است که سال‌ها در ایران و بعد انگلستان با نام «سیز» تبلیغات بازრگانی موفقی را ادامه می‌داد. زنده یاد علی تابش بعد از اعتراض خشمگینانه اش علیه صادق قطبزاده معدهوم – که منجر به ترک رادیو و کارهای هنری شد – همیشه دل شکسته بود ولی همچنان ترو تمیز و شاد بود و شادی آفرین و محفل آرا.

دوران پیری و در بازنشستگی اجباری!

شهرت مرحومه «ملوک ضرایی» خواننده قدیمی از قدیم‌الایام در خواندن ترانه بود و همیشه خود را نیز با «قمرالملوک وزیری»، «زن نامدار آواز ایران»، «دوبلبل گلستان موسیقی ایران» می‌نامید! بالا شک اگر اوزنده بود اجازه نمی‌داد که این عکس از در سنین سالم‌مندی چاپ شود که «ملوک» زیاد به ظاهر خود در عکس‌ها توجه داشت و همین طور زق جواهراش. اما دیگری استاد بزرگ تأثیر ایران زنده یاد گرمسیری است که در دوران او و سایر هنرمندان، اوج شکوفایی تأثیر ایران بود. این عکس در مجلسی است که چند سال پیش تعدادی از هنرمندان قدیمی با هم دیداری داشتند. یادشان گرامی.

.. راویان اخبار و طوطیان شکن شیرین گفتار

گرگمه

سلمانی محل که از کار «آقاگرگه» با خبر بود و از کلکی که زده بود خیلی ناراحت به نظر می‌رسید فی الفور اورا بی‌هوش کرد و دندان‌های نیشش را از ریشه درآورد و بجایش پنهان گذاشت.

ما بچه‌ها کلی ذوق می‌کردیم و برای آنکه سلمانی «حاله بزغاله» را

دوست دارد و به او احترام می‌گذارد، سرشاخ‌هایش را سوهان زده و تیز کرده! و ما می‌گفتیم: عینه‌توک شمشیر...!
مادر با همان آب و تاب ادامه می‌داد...

- حالا هنگامی که طبل جنگ به صدارت می‌آید و دو حرف جنگی در مقابل هم: یکی گرگ سیاه و گردن کلفت و خشمگین با چشم‌های سرخ شده از خون و شکمی برآمده....

آن طرف هم بزغاله ظریف با چشمانی معصوم و نگران ولی در این جنگ، مادری که چون شیربرای نجات بچه‌هایش توی شکم آقاگرگه هستند، به میدان آمده بود.

وصف این صحنه خود از مهارت ویژه‌ای برخوردار بود که مادرم استادش بود.

مادر قصه را با آب و تاب و حوصله ادامه می‌داد... گویی او می‌خواست که حکمت این قصه را بادقت و ریزه کاری به فرزندانش منتقل کند، با همان حالت قصه گویان قدیم

قهرمان قصه ما خاله بزغاله به محض آنکه از ماجرا با خبر دش اعلام جنگداد و بزویدی درگیری بزغاله لاجون باگرگ بدجنس تعیین شد!

منگول گفت: می‌گم دستتو نشون در این جای قصه ما بچه‌ها با ترس و لرزب آن که مادرمان دهه بار این قصه را برایمان گفته بود ولی ما همه اش خدا خدا می‌کردیم که بزغاله بچه هایش رانجات بدهد... آخه دوتا بزغاله توی دل آقاگرگه بودند...

خواهش رو واسه هر کی وانکنین!... هنوز خاله بزغاله بیچاره پاشواز در بیرون نگذاشته بود که سروکله آقا گرگه پیداشد، که دستاشو حناسته بود و پاهاشو با آرد سفید کرده بود و صدایش عینه‌خاله بزغاله کرده بود و تا بچه‌ها با خوشحالی و خوش باوری، در خونه رو باز کردن، آقاگرگه در یک چشم بهم زدن شنگول و منگول رو یک لقمه چپ کرد و جبه انگور (که بزغاله کوچیکه بود) پشت کاهها قایم شده و یواش بیوش گریه می‌کرد تا مادرش برگشت و با غض و صوف گریه، ماجرا بهش گفت.

ازش سئوال کنید که اون کیه؟ اگه گفت مثلاً مامانتونم! چی می‌پرسین؟! شنگول گفت: می‌گم دستتو نشون بده!

حبه انگور گفت: می‌گم واسمون حرف بزن صداتوبشنویم! مادر گفت: باریکلا بچه‌های خوبیم حالا من باید برم، یادتون نره‌ها در خونه رو واسه هر کی وانکنین!...

هنوز خاله بزغاله بعده مادر این سه تا بزغاله مامانی موقع رفتن به بازار برای خرید و وقتی بچه‌ها را تنها می‌گذاشت به آنها سفارش کرد: می‌باداد رابری آقاگرگه باز کنید! همیشه در این نوع قصه‌ها تأکید روی خاله بزغاله بود و آقاگرگه یعنی همیشه یک پای انسانی در این شخصیت‌ها قرار می‌دادند. سفارش‌های بعدی از این قرار بود:

اردوان مفید

تا آنجا که به یاد می‌آورم سرم در کتاب‌های قصه‌ای از قصه‌های کودکانه، قصه‌های عامیانه و بالآخره داستان‌های شاهنامه و مثنوی مولانا تا «منطق الطیر» عطار همه حکایت هایی بود که مراتا عمماً روح به طرف خود می‌کشید. قصه‌هایی که پر از حکمت است و ساده تر بگوییم دارای پیامی بود مرآ به خود جلب می‌کرد. داستان‌های پهلوانانی که با از خود

چکه!

چکه!

فان سفت و سخت!

در یک شهر کویری ایران به نامی که بد پخته شده و سفت و سیاه باشد می‌گویند: «مثل پاشنه شتر!»

در رودیه جهنم!

یکی از مشهورترین آثار قرون وسطی (قرن ۱۳ و ۱۴) تابه حال کتاب «کمدی الهی» دانته شاعر ایتالیایی است. کتاب او توصیفی از جهنم و بهشت است. او در سیر و سیاحت وقتی به جهنم می‌رسد این جمله را برسر در جهنم می‌بیند: «هر امیدی را کنار بگذار و وارد شو!»

پادشاه و فیلسوف!

پادشاه آلمان از «ولتر» فیلسف بزرگ دعوت کرد که با قایق به گردش بروند. به محض این که آنها توی قایق نشستند آب از چند سوراخ، قایق را داشت پُر می‌کرد که «ولتر» فوری بیرون پرید. پادشاه خندید و گفت: من اصلاً از مرگ نمی‌ترسم ولی تواز مرگ می‌ترسی! ولتر گفت: فرمایش اعلیحضرت بسیار صحیح است اما شما توجه داشته باشید پادشاه در دنیا (آن موقع) زیاد هست ولی «ولتر» توی دنیا فقط یکی است و آن هم منم!

هم منم!

عمر آدمیزاد

از عارف وارسته‌ی پرسیدند: عمر آدمی چگونه می‌گذرد؟ گفت: چگونه باشد که از عمرش می‌کاهند و برگناهانش می‌افزایند؟!

لر و کرد!

«لک»‌ها شعبه‌ای از قوم «لر» هستند وابسته به کردها. «لک» از ترکیب دو واژه «لر» و «کرد» تشکیل شده است. «لکها» در استان‌های ایلام، کرمانشاه، لرستان، همدان (هم چنین تهران و خراسان) ساکن هستند و گویش آنها لری است.

زمین می‌کشید و آماده جنگ می‌شد!

اما «آقاگرگه» انقدر از خودش اطمینان داشت که حتی نمی‌فهمید دندان هایش پنهانی است، سلمانی شب‌های سرد و طولانی زمستان را محل بایک دستمال وارد میدان شد... بایک حرکت اعلام جنگ کرد... خاله بزغاله سرش پایین و با شاخها نوک تیز خود به سوی آقاگرگه به سرعت پیش می‌رفت. «آقاگرگه» هم با خیال راحت پنجه‌ها را که سلمانی ناخن‌ها را قبلًا سمباده کشیده و گند و کوتاه کرده بود، به خیال خودش آماده درین شکم بزغاله بود که در همین حال بزغاله محکم، شاخش زد توی شکمش و «آقاگرگه» تا آمداورا گازبگیرد...

دندانش بیرون زد و چنگالش هم کلی نکرد... در این موقع شکمش دریده شد و شنگول و منگول، صحیح و سالم از توی شکم «آقاگرگه» بیرون پریدند و توی بغل مادرشان رفتند، آقاگرگه از خوشحالی مردم و جیغ و ویغ جبه انگور-که با دیدن شنگول و منگول بالا و پایین می‌پرید - فرست را مناسب دید و پا به فرار گذاشت و از قرار معلوم دیگر پایش به آن ده نرسید...

در پایان قصه، مادرمی‌گفت: بالا رفته‌یم ماست بود، قصه ما راست بود پایین اومدیم دوغ بود، قصه ما دروغ بود...

و من امروز می‌فهمم که از طرح کردن «دروع بود» شاید آن خط بین فانتزی (تخیل) و واقعیت باشد، اما پایام قصه، پیامی راست بود... و هر روز با خودم می‌گوییم اگر ما به قصه مادرهایمان گوش کرده بودیم و حکمت قصه‌های عامیانه را - که در واقع تجربه مردم عوام بود را قدری جدی‌تر می‌گرفتیم - هرگز در خانه خود را به روی گرگی که برای فریب و تجاوز، ادای آدمهای خوب را در می‌آورد، بازنمی‌کردیم... حکایت همچنان باقی...

حساب این قلدر بی همه چیز را که با کلک بچه‌های «خاله بزغاله» را دزدیده بود و خورده بود. بررسی...!

بدین ترتیب قصه‌های شیرین مادر، شب‌های سرد و طولانی زمستان را در زیر کرسی داغ برایمان کوتاه می‌کرد...

اما حالا زمان و لحظه حساس رسیده بود که قصه گو یعنی مادرم برای آنکه جلب توجه مارا بیشتر کند و بینندگی خواب است و کی بیدار می‌گفت:

- خب حالا بقیه قصه رو بگم یا نگم؟

همه ما بلند و با هیجان (در حالی که هر کدام توی خیالات خودمان بودیم، یکی وسط میدان جنگ، یکی نظرگر این درگیری، دیگری به فکر سلمانی محله بود و از کاری که با آقاگرگه کرده بود و دگری نگران بچه‌هادر دل آقاگرگه) که همه فریاد می‌زدیم:

- مامان بگو، بگو!... قصه رو بگو...!

مادرم حالا که تماسگران را کاملاً بیدار و سرحال و مشتاق می‌دید... لبی به استکان چای تازه می‌زد که «جهان خانم» لله ما باکلی تشریفات آورده بود و ادامه می‌داد:

- بعله... خاله بزغاله که قبلاً دست و پاش می‌لرزید حالا که می‌دید همه اهالی محل به نفع او دو طرف صفحه کشیدند و او را تشویق می‌کنند به قول معروف شیرشده بود و سُم روی

- خونه خاله کدوم وره - کدوم وره؟

بچه‌ها: از این وره، از اون وره! بچه‌ها: این ترتیب بچه‌ها همانطور دسته جمعی و قطارکشیده به قول امروزی‌ها آدرس غلط می‌دادند که حواس «آقاگرگه» را پرت کنند...

- خونه خاله از اینوره، از اون وره، از این وره، از اون وره...!

و به این ترتیب راه را برگرگ می‌ستند...

مادر ما این صحنه‌ی «آقاگرگه» و «خاله بزغاله» که ریتمیک و کودکانه بود یک نفره چنان اجرا می‌کرد که بازی معمول آن روزهای راه خوبی بیاد دارند که یکی از بچه‌های بزرگتر در نقش گرگ درمی‌آمد و بچه‌های انگار در محل واقعه هستی!

هم گرگی و هم بزغاله‌ای و هم دلت می‌خواست که زور داشتی و به اصطلاح دل داشتی و هم می‌خواستی در یک حمله جانانه

تعزیف می‌کرد، مکث می‌کرد، کمی چای سرمی کشید و حبه قندی رادر دهان می‌گذاشت و افسوس

می‌خورد و نگرانی‌های خود را از ضعف خاله بزغاله و البته بی توجهی بچه‌ها که به تذکرات مادرشان گوش نکردند... و از گرگ‌های بد جنسی می‌گفت که همیشه در انتظار فرستی برای دریدن بچه‌های معصوم هستند و با یک حالت رجز خوانی، وصف شخصیت و موضوع می‌کرد...

در اینجا باید توضیح بدهم که برو بچه‌های هم دوره‌ی ما حتماً بازی معمول آن روزهای راه خوبی بیاد دارند که یکی از بچه‌های بزرگتر در گوچکتر با یک سرکرده دست درکمر یکدیگر می‌گذاشتند و مانند یک قطار آدم می‌شد، که در این بازی آقا گرگه می‌گفت: «گرگ و گله می‌برم،

بچه‌های فریاد می‌زند:

- چوپون دارم نمی‌ذارم،

گرگه می‌گفت:

- دنون من تیزتره!

بچه‌های دسته جمعی:

- دنبه ما لذیدتره!

گرگه: من می‌برم خوب خوبشو!

بچه‌ها: مانمی دیم بدبدهشو!

که یکباره گرگه حمله می‌کرد به صف

بچه‌های فریاد می‌زد:

گل بنده شد،

مجله تهران مصور،

کافه نوبخت...!؟

یادها و خاطره‌ها

امیر هوشنگ گلشنی

محسن جوان سر بزر و خجالتی تازه از دانشکده افسری درآمده و ستوان دوم شده بود. او خیلی آرام و محجوب و خیلی هم با صداقت و با ایمان بود و همه فکر و ذکر شنیده بود که روزی ازدواج کند و صاحب بچه‌های قدونیم قدوخانه کاشانه‌ای شود.

دائمًا فکرش در این خیالات بود و حتی روزها در عالم بیداری هم خواب این چیزهارامی دید و اصلاً سرشن و حواسش به حرف‌های دوستان و همقطارانش بدھکار نبود که می‌گفتند: بابا حالا برای این حرف‌ها زود

است. بیا قدری تفريح و گردش و گفت و شنودی و رقص و آوازی و این طرف و آن طرفی، و بعد به فکرزن وزندگی باش! اما او همیشه جوابشان را باسکوت می‌داد و با غوغای درونی خود تنها و تنها در پادگان کوچکی که محسن به آنجا منتقل شده بود، هفته‌ای یک بار در روزهای غیر تعطیل و ماهی یک بار در روزهای تعطیل افسر نگهبان می‌شد و ۲۴ ساعت در پادگان می‌گذرانید. این شب‌های نگهبانی برای او اوقات خوشی بودند و او در تنها یکی در خیال خود تا دور دست‌های تصورات خود پرواز می‌کرد و برای خود قصرهای زیبای نامی کرد که فرشتگان عشق به دریانی اش می‌یستادند و خدایان مهر پرده دارش می‌کردند!

او روزها و شبها در عالم خیال و در خواب و بیداری تیشهای بدست گرفته بود و از مرمری شفاف اندام همسر آینده‌اش را می‌تراشید و از رنگ آبی آسمان‌ها و دریاها برای چشمانش قرض می‌گرفت و قرمزی گل‌ها را برای لب هایش و عطر نرگس‌ها را برای گیسوانش دزدانه می‌دزدید و به اعماق دریاها برای صید مرواریدهای غلطان نقب می‌زد که به گردن دلدارش بیاوبزد.

پدر و مادر محسن وقتی این همه شیفتگی و شوریده‌های اورادیدند هر کجا به سراغ دختر زیبایی می‌رفتند تا به خواستگاریش برسند ولی وقتی محسن آن دختر را می‌دید و تفاوت هایشان را با مجسمه مرمرین و خیالی خودش می‌سنجید، همه رشته‌های آنها پاره می‌کرد و به انزوای خودش می‌خزید.

در یکی از شب‌های نگهبانی که در همین خیالات غوطه وربود زنگ گوش خراش تلفن نگهبانی به صدا درآمد وقتی گوشی تلفن را برداشت صدای ظریف دخترانه‌ای از آطرف سیم سلام جانانه‌ای پر از غمze و عشوی به محسن سلام داد و احوالش را پرسید.

ساعتی از نیمه شب گذشته بود و آن صدای خودش را «سهیلا» معرفی کرد گفت که در منزل تنها است و شماره‌ای را همینطوری گرفته که باکسی صحبت کند که شماره اتفاق افسر نگهبان پادگان درآمده!

اتفاق خالی از اغیار و شب دراز و محسن خان قلندر بیدار که حرف‌ها گل انداختند و حال و احوال و بافت آسمان و ریسمان، تا طلوع سپیده که موقع خدا حافظی و این قول و قرار که در هفته دیگر در همین شب ساعت ۱۲ با با هم صحبت کنند و خدا حافظ!

سپیده زده بود که محسن از تلفن فارغ شد و در تمام مدت سه چهار ساعت صحبت تلفنی آنچه که از نظر محسن دور نمی‌شد همان مجسمه مرمرین خیالی اش بود که حالا داشت با او حرف می‌زد! آه می‌کشید! ناله می‌کرد و مثل کبک می‌خندید و مثل قناری چهچجه می‌زد! محسن جان تازه‌ای گرفته بود و این تغییر را همگی دوستان و آشنايان در او می‌دیدند. بعضی خوشحال نبودند و بعضی دلسوزی می‌کردند که جوان مردم به سرمش زده است.

با زنگهبانی محسن رسید و سر ساعت معینی تلفن بزرگ سیاه روی میز نگهبانی بصدار آمد و صدای آسمانی سهیلا سیم هارالرزاند.

با ز هم دنبال همان حرف‌های هفت پیش و گفتگو در همان روال افکار و خیال‌های محسن و شنیدن آن حرف‌ها با حوصله زیاد و از سوی سهیلا قول و قراری برای نوبت بعدی نگهبانی!

حالا دیگر یکی دو ماهی بود که از اولین تلفن سهیلا لگذشت و محسن هر چه در روزهای هفتنه فکر می‌کرد در شب نگهبانی تحويل سهیلا می‌داد و سهیلا هم با تمامی جان و وجودش حرف‌ها را می‌شنید تا بالآخره محسن به خودش جرأت داد و از سهیلا

چکه!

چکه!

قضاؤت زنانه!

خانمی به زنده یاد خانم دکتر منوچهریان اولین زن قاضی و حقوقدان گفت: شما باید کوششی بکنید که برای قضاؤت در مردم زنان، قاضی حتماً بایستی زن باشد.

خانم منوچهریان به شوخی گفت: نه فقط قاضی، بلکه جلادهایشان هم باید از میان زن‌ها باشد!

قرض و صرع

بزرگترین نویسنده قرن نوزدهم «فندور داستایوفسکی» خالق رمان «جنایت و مکافات» از یماری صرع رنج می‌بردو به شدت معرض بود. در پایان عمر مشهور شد و از قرض رهایی پیدا کرد ولی حالات صرع تادم مرگ باوبود.

نقاشی رویا و تخیل

«سالادرور دالی» نقاش اسپانیایی که در فرانسه به اوج شهرت رسید مشهورترین نقاش سورئالیست دنیاست که در اوائل قرن بیست در خشید. او آثار خود را «تصویرهایی از تخیل و رویای» خود می‌نامید. او رفتاری عجیب حرکاتی خارق از عادات جامعه داشت. از جمله در یک سخنرانی بزرگ رسمی بالباس شناوکلاه خود شرکت کرد.

چراغ قرمز قلب!

از لابلای یک نامه‌ی عاشقانه بواشکی این نکته را یادداشت کردیم: «از چراغ قرمز قلبم رد شدی، جریمه ات این که تا آخر عمر باید در پارکینگ قلبم توقف کنی!»

حروف نیشدار!

حروف یک پزشک معروف تغذیه در میان پزشکان غوغایه پاکرده است اومی‌گوید: برای مردم اینجا یک سوم غذایی که می‌خورند کافی است ولی دو سوم بقیه جهت رونق کار پزشکان مصرف می‌شود تا آنها بتوانند راحت زندگی کنند!

تعريف «استعداد»

در مقاله‌ای یک روانپژوهیک در مورد استعدادهای پسر نوجوانی نوشت: بود این نوجوان جلوتر از سن اش راه می‌رود!

نشست و قهوه‌ای سفارش داد. محسن دوباره چشم به درد و خست حالا پنج دقیقه از ساعت ۵ می‌گذشت که در کافه باز شد و بانوی پا به سنی با قدی متوجه و کمی چاق بالباس سبز پا بدروں گذاشت و در یک چشم به هم زدن محسن یک دسته‌گل بنفسه صحرایی را روی یقه آن خانم دید و مجله تهران مصور در دستش. زن به راحتی می‌توانست جای مادر محسن باشد. این دفعه دیگر صدای فرو ریختن کاخهای آمال و آزوهای او را نه تنها گرسن‌هابکه همه مشتری‌های کافه شنیدند و محسن چشمانش سیاهی رفت و نفهمید کی دست این خانم روی شانه‌های او قرار گرفت و شنید که خانم گفت: محسن جان این تویی؟!

محسن ناگهان متوجه قرارها و قول‌ها و حرف‌های مردانه اش افتاد و چشم از صورت زن برداشت و پلک هایش را بهم گذاشت و سهیلا خودش را در خیالاتش جستجو کرد. و همان زمان آن خانم را تعارف به نشستن کرد. دستهای زن را در دست گرفت و غرق در بوسه و اشک و گفت: توهیر چه باشی سهیلا منی و من هم عاشق تو و چه خوب شد آمدی و چقدر دیر آمدی. من که به تو گفته بودم ظاهرت برای من فرقی نمی‌کند حالا به تو ثابت شد و صدای حق هق گریه اش فضای سالان کافه را پر کرد که ناگهان سهیلا دستش را از تویی دستهای محسن کنار کشید و گفت: پسرم گریه نکن پریشانی بس است من سهیلا نیستم من مادر سهیلا هستم، سهیلا آن دختری است که با لباس سبز در میز مجاور نشسته و به ما خیره شده است. دوری شما به پایان رسید، آرزوهایت برآورده شدند. سهیلا می‌خواست ببیند آیا واقعاً تو وجودش را می‌خواهی یا مثل دهها عاشق دلخسته اش دنبال ظاهر زیبای او هستی! محسن چشمانش را بسته بود که دست سهیلا را در دستهای خیس شده از اشک خود حس کرد و در مقابل هم به پهنهای صورت شان می‌گریستند و تمام مشتریان کافه، مبهوت این صحنه شده بودند.

***

محسن و سهیلا چند وقت پیش چهل و پنجمین سالروز زندگی مشترکشان را جشن گرفته بودند.

نمی‌کرد و تمام فکر و ذکر شن این بود که منتظر شب نگهبانی باشد. در آخرین شب این تماس تلفنی باز اصرار محسن و برای دیدن سهیلا او مرتب می‌گفت: اگر مرا دیدی و نیسنده‌یدی چه کنم؟

محسن شجاعانه گفت: آرام جانم سهیلا نازنینم من این صدا و یکرنگی و صداقت روحی تو را می‌پرستم برای من چه فرق می‌کند که پیر باشی یا جوان! رشت باشی یا زیبا! بگذاری ترا المس کنم ترا بونم و دنیارا از چشمان تو ببینم!

وقتی سهیلا این گفته‌های صمیمانه را شنید به او گفت: قول می‌دهی؟ محسن دیگر طاقت نیاورد و اشک هایش پهنهای صورتش را پوشاند که سهیلا دیگر شکست و قرار دیدار را گذاشت که پنجه شنیه ساعت ۵ بعد از ظهر در کافه قنادی نوبخت در خیابان شاه آباد هم‌دیگر را بینند.

سه روز به پنجه شنیه مانده بود همه‌ی این شش ماه یک طرف، این سه روز یک طرف. زمان ثانیه‌ای می‌گذشت. محسن از سهیلا پرسیده بود: من که در انیفورم افسری هستم ترا چگونه تشخیص بدhem؟ سهیلا گفت: من لباس سبزی می‌پوشم که یک دسته گل بنفسه روی یقه آن است یک مجله تهران مصور هم دست می‌گیرم.

بالاخره پنجه شنیه رسید محسن از چند ساعت قبل از ساعت ۵ جلوی کافه نوبخت قدم می‌زد و هر دقیقه ساعتش رانگاه می‌کرد و هر دختری که از کنارش می‌گذشت نگاه می‌کرد و دنبال کسی می‌گشت که یک دسته گل بنفسه صحرایی روی یقه کت سبزش باشد و یک تهران مصور دستش.

بعد از مدتی، محسن به داخل کافه قنادی رفت و گوشش دنجی را انتخاب کرد که رو بروی در باشد. عقرهای ساعت روی ۵ بود که ناگهان در کافه باز شد و دختری نباشم که قامت که کت و دامنی سبز پوشیده بود پا به درون کافه گذاشت چشمانت رنگ آبی در یاها و موهایش پریشان دور و برش جلوه‌ای به چهره جذابش می‌داد. اندامش برازنده‌ی مجسمه خیالی محسن را داشت ولی

افسوس که او گل بنفسه‌ای روی یقه اش نبود و مجله‌ای در دستش و بجای آن کیف سبز بزرگی را روی دوشش انداخته بود. دختر آمدو از کنار میز محسن بی اعتمتگذشت و حتی نگاهی هم به محسن نکرد و در میز دیگری

پرسید: چطور می‌تواند او را ببیند؟ و سهیلا هم می‌گفت: هر وقت زمانش برسد خودش ترتیب کلراخواهد داد.

دلدادگی محسن بواش به آشتفتگی رسیده بود و می‌رفت که به دیوانگی برسد دیگر آن دسته از دوستانی که فکر می‌کرند به عقل محسن صدمه‌ای رسیده، حالا دیگر تردیدی نداشتند که درست فکر می‌کرده‌اند! پدر و مادر محسن هم نگران او بودند و مدام از او می‌پرسیدند: آخر این سهیلا کیست و کجاست؟ و اگر واقعیت دارد آگر سیش را به ما بدله که دستی بالکنیم و شماد و دلداده را به هم برسانیم؟

اما خود محسن هم جز آن صدای شبانه نه خبری از خانه و سایر خصوصیات سهیلا داشت و نه اثرب از او هر چقدر هم به پدر و مادرش قسم می‌خورد که آنچه می‌گوید خواب و خیال نیست و دختری به نام سهیلا هفت‌های چهار ساعت با او تلفنی صحبت می‌کند کسی حرف هایش را باور نمی‌کرد. این ناباوری همان قدر او را آزار می‌داد که کوشمه‌های تلفنی سهیلا.

چند وقت دیگر از این گفتگوها گذشت و هر چقدر محسن اصرار به دیدن سهیلا داشت او همچنان می‌گفت: صبر کن هنوز موقعش نرسیده!

وقتی محسن علت را می‌پرسید، پاسخی جز سکوت نمی‌شنید تا بالآخره شبی نزدیکهای صحیح به دنبال اصرار و اشک و آه محسن، سهیلا گفت: «محسن جانم! دلدار نازنینم، آرام جانم من هم یک هفت‌های از گار تمام سنگ‌های شده‌ام من هم یک هفت‌های از گار تمام سنگ‌های دنیارا به دلم می‌بنم که شب نگهبانی توبرسد و صدای تورا بشنوم! و سپس ناگهان اشک هایش جاری شدو باگریه گفت: «می‌ترسم اگر مرا ببینی نیسنده و من دختری نباشم که تصویرم می‌کنی آن وقت من با این عشق چه کنم چه خاکی به سر بریزم و چگونه بقیه عمرم با غم این عشق جانسوز بگذرانم پس بگذار در همین دنیا که ساخته ایم زندگی کنیم هر چند غم انگیز است ولی غم عشق با همه تلحی هایش، چه شیرین است؟!»

آن شب هر دو شانهای های شروع به گریستن کردند. حالات محسن دیگر رقت از گبزشده بود و به اقب «مجنون قرن» داده بودند ولی او اصلابه این نگاهها و به این گوشه و کنایه‌ها اعتنایی

هان ای دل عیرات بین، از دیده نظر کن هان!

مرکزی که روزی موجب افتخار و سریلنگی ایرانیان بود به صورت ویرانه‌ای در خیابان تماشایی و جهانی شانزه لیزه درآمده است

جمشید بدست آورده (بدست) تصاویری حکاکی شده که ثابت می‌کرد هزاران هنرمند صاحب نام در رشتلهای هنرهای دستی، تذهیب‌کاری، خطاطی، طلاکاری، که چگونه زنان و همسران کارگران و هنرمندان به هنگام بارداری از حقوق و مزایای ویژه‌ای برخوردار می‌شدند.

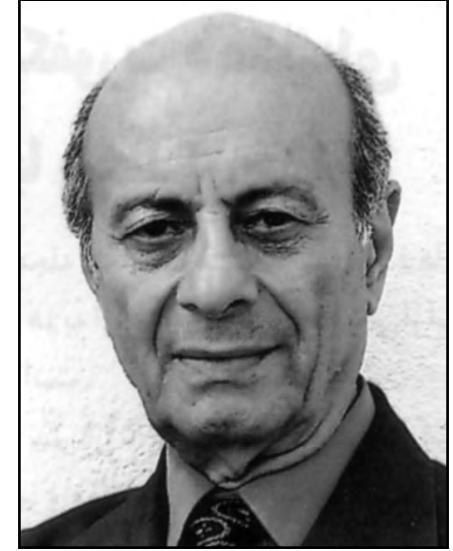
در مدخل نمایشگاه جهانی استوانه منشور حقوق بشر کورش کبیر که در بریتیش میوزیوم لندن نگاهداری می‌شود (یادگار ابدی اندیشه انسان دوستانه کورش و از

انجمن بنام «مجله مطالعات ایرانی» در اوایل سال ۱۹۷۱ با هزینه شرکت ملی نفت ایران منتشر شد.

نمایشگاه هفت هزار سال هنر ایران در سال ۱۹۶۱ نمایشگاه هفت هزار سال هنر ایران برگزار شد و هزاران نمونه سنگ نوشته و لوحه‌های گلین و سفالین که هر یک نموداری از گذشته پرشکوه ایران بود به نمایش گذاشته شد. در این لوحه‌های گلین (که در سال ۱۹۳۶ باستان شناسان آمریکایی و آلمانی در اکتشافات خود در کاخ آپادانا در تخت

ایران و معرفی آن به خارجی‌ها انجام شد. یک سال بعد در ژوئن ۱۹۷۰ انجمن ایران شناسان فرانسوی که حدود ۲۵ نفر از دانشمندان بزرگ ایران‌شناسی فرانسوی آن را تشکیل می‌دادند قدم بسیار مهمی برای ایران و شناختن آن در جهان برداشت. کافی است گفته شود که ریاست این انجمن را پروفسور کریشمن «به عهده داشت و پروفسور لازار» و پروفسور «کوربن» نواب رییس بودند.

اولین شماره نشریه فوق العاده جالب این

ناصر امینی
روزنامه نگار - دیپلمات

«خانه ایران» در پاریس و «رستوران گلستان» که تا قبل از انقلاب اسلامی در خیابان شانزه لیزه پاریس همچون ستاره‌ای می‌درخشید و توجه عابرین را به خود جلب می‌کرد، اکنون به صورت مخربه‌ای درآمده که، چندی قبل با جدا شدن قطعه سنگ بزرگی از طبقه بالای ساختمان و سقوط آن در خیابان شانزه لیزه نزدیک بود با مرگ عابرین «فاجعه‌ای» به وجود آورد.

خوشبختانه این سقوط در ساعتی پس از نیمه شب اتفاق افتاد که در باران شدیدکسی از آن منطقه عبور نمی‌کرد.

محل خانه ایران در پاریس ۱۱۴۵ متر وسعت دارد و تحت شماره‌های ۶۵ و ۶۷ درست در وسط خیابان شانزه لیزه با چهاردهانه مغازه و گالری بزرگ قرار دارد.

اولین رییس «خانه ایران» در پاریس — که در گذشته «گالری سیروس» نام داشت — یک Tapier de Seyleran نجیب‌زاده فرانسوی به نام Henri Toulouse Lutreoc بود که با نقاش بزرگ معاصر

نسبت خانوادگی داشت.

سپس اداره خانه ایران به مهدی بوشهری همسر شاهدخت اشرف پهلوی واگذار شد که مسیو Jean Desannois سمت معاونت اورا داشت و علی آبادی و علایی و همسرش روسای قسمت‌های مختلف گالری بودند.

درست در همین سال‌ها بود که خانه ایران با ضیافت‌های چشم‌گیر در معرفی هنر و فرهنگ ایران و جاذبه‌های توریستی، گویی سبقت را از سفارت ایران در پاریس ریوده بود.

در سال ۱۹۶۹ شهبانو فرح از خانه ایران بازدید کرد و فعالیت‌های چشم‌گیری برای فرهنگ

**در دفتر یادبود
نمایشگاه جهانی و به یاد
ماندنی «خانه ایران» ژنرال
دوگل رییس جمهور وقت
فرانسه نوشت: «ایران در
فراز و نشیب قرن‌ها از
تهاجمات بیگانگان در امان
نبوده ولی همواره در برخورد
با مهاجمان و ملل دیگر از
نفوذ بی مانند فرهنگ خود
بهره گرفته و عظمت گذشته
خود را حفظ کرده است»**

«آندره مالرو وزیر جنگ فرانسه که در این دیدار همراه مارشال دوگل بود، آن نمایشگاه را سند بر جستهای از تجلى اندیشه‌های بشر دوستانه در هنر ایران دانست»

تلash فرهنگی و شور و نشاط در دوران فعالیت خانه ایران بودم اکنون با مشاهده این وضع دچار تأثیری عمیق می‌شوم. تأثر از اینکه این مرکز پوینده و فعال که چه از لحاظ فرهنگی و معرفی کشور ما به جهانیان و چه از جهت اقتصادی فعالیتی درخشناد داشت، چرا به این صورت درآمده است. به راستی اگر تمامی باقیمانده عمرانیز با تأثیر به آنچه از دست داده ایم بگذرانیم به گمانم باز هم زمان کافی نخواهد بود.

در این عظمتی که ویران شد، در این آیندهای که هرگز شکل نگرفت دریغاً آفتاب عظمت ایران که غریبی دهشت زا وندوهناک داشت.

همیشه ایران باقی مانده واژ این طریق عظمت گذشته خود را حفظ کرده است. همان موقع آندره مالرو وزیر فرهنگ فرهیخته فرانسیسی که همراه شارل دوگل بود آن نمایشگاه را سند بر جستهای از تجلی اندیشه‌های بشر دوستانه در هنر ایران دانست.

آن همه شکوه و عظمت که روزانه در معرض دید هزاران تماشاگر فرانسوی و چندین هزار گردشگر از اقصی نقاط جهان قرار داشت و به منظره ویترین فرهنگ و کارنامه‌ای از سابقه درخشناد ایران بود امروز چلوگبابی است که برای فرانسوی‌های شرایخوار، «دوغ» سرو می‌کند.

خانه ایران پس از انقلاب مدتی به صورت فرش فروشی آن هم از نوع کاسپکارانه و سطح پایین درآمد و مدتی بعد رستوران مشهور آن بنام گلستان با دستور منع فروش مشروبات الکلی که جزء تفکیک ناپذیر پذیرایی در فرانسه است، ورشکسته و به تعطیل کشیده شد.

من که در سال‌های ۱۹۷۳ تا ۱۹۷۸ سرکنسول ایران در پاریس و شاهد آن همه جوشش و

دوستی و محبت کرد و با غم و اندوه فراوان آنچه را که حضور نیروهای بیگانه و تقاضای سه دولت بر سر کشور و خودشان آورده بود و رقابت میان آنها که وحدت ملی ایران را به از هم گسیختگی تهدید می‌کرد - برای من تشریح و علاوه کرد، ملاحظه می‌کنید ما در چه وضعی به سر می‌بریم؟ به نظر شما که در سخت‌ترین لحظات سرنوشت کشورتان را در دست گرفته اید ما چه سیاستی را باید در پیش بگیریم زیرا شما شایسته ترین شخصی هستید که می‌توانید مارا راهنمایی کنید.

من به اعلیحضرت محمد رضا شاه پهلوی پاسخ دادم:

«اگر همیشه داشتن پادشاه به عنوان مظہر وحدت ملی و استقلال در طول تاریخ لازم بوده، در اوضاع فعلی بیش از هر زمان دیگری به او احتیاج دارد بنابراین به هر قیمتی که شده باید تاج و تخت را محفوظ بدارید.

در مورد قوای خارجی اعلیحضرت می‌تواند مظہر مقاومت و استقلال ایران باشند، ممکن است آنها به شما فشار بیاورند و به حدود اختیارات شماتیک از جنگ اندیشه کنند ولی شما باید در برابر آنان ایستادگی کامل کرده وزیر باران نظرات آنان نزدیک و علناً آنها را محکوم کنید، اگر هر کدام از سه کشور اشغالگر بخواهند از وجود شما به نفع خود و علیه دیگری استفاده کنند باید اگر هم مشکل باشد باقدرت مقاومت کنید.

استقلال مانند شعله‌ای است که گاهی زیر سرپوش پنهان می‌شود ولی دیر یا زود شعله ور خواهد شد! شاه ایران از من تشکر کرده افزواد، نصایحی کرده‌ام به ایشان قوت قلب داده است.

در دفتر یادبود نمایشگاه جهانی و به یادماندنی ژنرال دوگل ریس جمهوری وقت فرانسه چنین نوشته است: «سرزمین ایران از نظر تاریخی برگذرگاه ارتباطات شرق و غرب قرار داشته و از این روی در فراز و نشیب قرون‌ها از تهاجمات بیگانگان در امان نبوده است ولی همواره در برخورد با مهاجمان و ملل دیگر از نفوذ بی‌مانند فرهنگ خود بهره گرفته است.

توانایی شکرفا ایرانیان در این است که بر هر چه بدست آورده‌اند رنگ ایرانی زده‌اند و هر چه را که به دیگران داده‌اند باز نقش ایرانی بر آن جاودانه مانده است.

از دوران‌های دور، از کورش تا داریوش و از خسرو انوشیروان تا شاه عباس، ایرانی شاهنشاه به حد امکان نسبت به من اظهار

مفاحمردم ایران است) قرارداده شده بود که توجه بازدید کنندگان را جلب می‌کرد.

در چند هفته‌ای که نمایشگاه هفت هزار سال هنر ایران ادامه داشت، نواهای موسیقی از بلندگوها پخش می‌شد که عابرین و بازدید کنندگان را به دنیای ناشناخته‌هایی برد.

زمانی که آهنگ‌های موسیقی در دستگاه‌های ماهور به گوش می‌رسید، شنوندگان حس می‌کردند هاله‌ای از احساس افتخار، شهامت و شادی، حرکتی به پیش و آینده تلاش و همت شوق آمیز در زندگی وجود دارد.

نصایح ژنرال دوگل به شاه فقید

در تمامی مدتی که خانه ایران فعال بود کلیه روسای جمهور، نخست وزیران و وزیران فرانسه به مناسبت‌های مختلف از آن بازدید کرددند ولی بازدید ژنرال دوگل همراه با وزیر فرهنگ فرانسه خاطرات به یاد ماندنی را به یادگار گذاشته است.

ژنرال دوگل که هر فرانسوی روزانه چند بار نام او را تکرار می‌کند (چون فروگاه، خیابان، مترو، راه آهن و کلیه شئون فرانسوی به نام دوگل نام‌گذاری شده است) در منزل شخصی خود که همان جا دارفانی را وداع کرد در اتاق کارش عکسی از شاه فقید در قاب خاتم کاری داشت.

در اینجا بی مناسبت نمی‌دانم صفحه ۷۴ خاطرات او را نقل کنم چون می‌تواند سند جالبی در مورد ایران باشد.

در دسامبر سال ۱۹۶۴ ژنرال دوگل عازم شوروی بود که بعد از آن به تهران آمد و برای اولین بار با محمد رضا شاه جوان ملاقات کرد. وی در باره این ملاقات در صفحه ۷۴ خاطرات جنگ چنین نوشته است:

تهران، مرحله مسافت ما بود، پایتخت ایران حال بحرانی شهری را که تحت اشغال نیروهای سه کشور باشد داشت، آمریکا و انگلیس و روس در میان یک مشت مردم فقیر با یکدیگر بودند در حالیکه طبقه روشنگر ایرانی خود را در عالم رویا غرق کرده بود. اما احترامی که محافل نشان می‌دادند به عالی ترین درجه به فرانسه نشان می‌دادند شوهاد موثی از این امکان بود، من توانستم شوهاد موثی از این احترامی که تریست شده ایرانی نسبت به سفیرمان را هنگام پذیرایی در سفارت فرانسه که سفیرمان (پیر لافون) ترتیب داده بود از جانب بسیاری از شخصیت‌های بر جسته ایرانی مشاهده کنم.

«هنگامی که به حضور شاه ایران رسیدم، شاهنشاه به حد امکان نسبت به من اظهار

هموطان عزیز با آبونه

«فر د و سی امروز»

با ما همراه شوید.

ویراستار: قاسم بیگزاده

ترحیم همگان میباشد و فسادی از ورود او مرتقب نمیشود، اختیار نمود که موجب بسما متنان خواهد گردید. مخصوصاًگاه داستان جگرگاذ عشق همین رحیم که از پرسوزترین واقعه‌ی عشقی زندگی او را تشکیل میدهد و سوزن‌نمی‌نی اواز همان منبع مایه گرفته است و خود فتح البابی برای شروع گفتگوی خدمتکار با بیمار خواهد گردید.

وقتی این تعديل نیز از جانب میرزا صادق مورد قبول واقع گردید، حاجی تقی قوت قلبی یافتہ، دستور تجدید چای و قلیان را داده، با احتیاط تمام درخواست نمود چنان‌چه جسارتی نباشد و می‌تواند کسب فیض بیشتری از مقام حکیم نموده باشد، تعریفی نیز راجع به ارتباط موسیقی با شفای مردی بیان فرمایند و این توقع گویا حاکی از آن بود آن چنان‌که باید و شاید دستور اخیر میرزا صادق دل نشین حاجی تقی نشده، راه فراری را جستجو می‌کند. میرزا صادق که بلا جواب گذاردن سئوال سائل را دور از ادب دانسته و از طرفی که مبادا خودداری از پاسخ سئوال حمل بربی اطلاعی او بشود، گفت: – اما در این باره حق را باید به جانب

بخار

چهل‌نهمین شهور

(۱۰)

تسکین بخشداشگ راسیلان دهد و هوس رافرو نشاند و دیگر آن که در هر فرصتی او را به وصال یار امیدوار نماید و هرگونه همراهی و مساعدت را به او برای رسیدن به معشوق نوید ببخشد و چون این کارها به پایان رسید، مرا مطلع نماید تا عیادت ثانوی را از وی به عمل آورده، دستورات بعد را به عرض برسانم.

حاج میرزا تقی گفت:

– جناب میرزا تمام دستورات جناب‌عالی به جا! اما آوردن ساز زن برای من که از بخت بد خانه ام درین‌الحرمین یعنی در جوار دو مسجد بزرگ مثل «مسجد شاه» و «مسجد جامع» و چندین مدرسه طلاب دینی مانند «مدرسه سپهسالار» و «مدرسه شمس» و «مدرسه خان مروی» و غیره واقع شده است که هر آینه‌اندک صدایی از این قبیل به خارج نفوذ کند، همان طلایی که در پشت کاغذ لق‌های حجرات با هم «مبادله» می‌کنند، در طرفه‌ی العینی خانمان را به بادداده، خود بیمار را با رختخواش به مدرسه‌ها خواهند کشید، مقدور نمی‌باشد!

برای نمونه باید عرض کنم همان امام جماعت معروفی که همیشه بیش از پنج شش پسر مزلف به اسم محروم نوکر حضور و فانوس کش و غیره در اندرون نگه داشته و به حالات حیث قوای اربعه کم مدخلیت و فقط گوناگون از آن‌ها متمع می‌شود و قمارهای کلان و شرب خمرهای ترکیبات برج و عدس که عصب را

خواندید که جوانی به نام میرزا باقر با عزت در غیاب شوهر او که به سفر رفته بود، روز تا شبی را به کام جویی می‌گذرانند. شب دیروقت میرزا باقر می‌خواهد نزد زن و فرزندش برگردد که گرفتار مأموران شبگرد می‌شود و اورا به حبس می‌اندازند. دو ماه بعد شوهر عزت از سفر برمی‌گردد و توسط زن همسایه مطلع می‌شود که زنش عاشق مرد جوانی شده و پس از وصل او، چون دیگر او را ندیده بیمار شده و تا به حال دوا درمان اثری نکرده و از میرزا باقر هم خبری نیست. حاج تقی به شدت عصبانی شده و میرزا صادق طبیب رامی‌آورد و او دستور مداوامی دهد و از جمله این که کسی را مأمور پرستاری زنش کند.

میرزا صادق ادامه داد که:

– بسیار خوب! حال که چنین است، به طوری که گفته شد، مهم‌ترین طریق معالجه‌ی عشق، وصال و یا ملاقاتِ محبوب می‌باشد و چنان‌که دریافته‌ام، معشوق رنجور شما فعلاً در زندان به سرمی برد و از این وسیله نمی‌توان استفاده نمود. اینست که از طریق دیگر ارائه دستور نموده، می‌گوییم ابتدا به خورانیدن دواها و غذای او پیرداده و دقت کند که برای او از خوردنی هایی ترتیب دهد که از حیث قوای اربعه کم مدخلیت و فقط رفع گرسنگی بوده باشد. مانند ترکیبات برج و عدس که عصب را

استقبال از پیش آمددها، آدمی را به سرمنزل آسایش نتواند رسانید! حاجی تقی که تایین وقت یک جهت مبهوت کمالات و اطلاعات میرزا صادق شده، تاکنون کمتر کسب چنین معلومات عمیقی از او کرده بود، نفس بلندی از سینه کشیده، بند و قیطان جلوی قبای برکش را انداخته، خودش را چون مال مسروقه‌ای که دزدی در پیراهن مخفی کند، میان عبا مچاله کرده، با زبانی که از لکنت دیگر یارای سخن گفتن نداشت، تشکری عبودانه به عمل آورده، قول داد که اندکی از فرامین و دستورات تخطی ننماید و به دنبال او که در این وقت خود را آماده ساخته، عزم رفتن کرده بود، به راه افتاد.

از ساعتی بعد، خانم باجی، همان زن همسایه که با شوهرش در خانه‌ی حاجی تقی اقامت داشتند، مأمور پرستاری عزت‌گردید و دوروز بعد هم رحیم نی زن، آن کور مشهور حرمان کشیده‌ی بلا دیده که قصه‌ی جانگذار عشق جوانی او زبانزد بیشتر اهل محل بود، در اتاق مجاور بیمار مشغول نواختن نی خود گردید و هنوز ربع ساعتی نگذشته، درست لیان بغض آلود لرزان و انگشتان لاغر استخوانی رحیم با بنددهای نی مائوس نگشته بود که پیش بینی میرزا صادق به تحقق پیوست، پلک‌های به هم فشرده‌ی عزت از هم باز شده، نگاهی به اطراف افکنده، به صورت خانم باجی که در این دوروزه کاملاً خود را به او نزدیک نموده بود، خیره شده، و های‌های شروع به گریستن نمود.

—نه گریه‌می کنی؟ بکن قربونت برم! بکن! حق داری ننه، گریه‌آدموس بک می‌کنی! گریه بیشتر دردها رو به درمون می‌رسونه، خدا هزار مرتبه چشم گریونو از لبِ خندون بیشتر دوس داره! —خانم باجی! فقط شومان تنها تو اتاق موندین؟ پس خاله‌ها و مادر بزرگم

غیرطبیعی هر یک مؤید غلبه‌ی طبیعی از چهار طبع مختلف آدمیانمی باشد، مانند سرخی رنگ چهره که خون و گرمی را حکم صادق شده، تاکنون کمتر کسب چنین معلومات عمیقی از او کرده بود، نفس بلندی از سینه کشیده، بند و قیطان جلوی قبای برکش را انداخته، خودش را چون مال مسروقه‌ای که دزدی در پیراهن مخفی کند، میان عبا مچاله کرده، با زبانی که از لکنت دیگر یارای سخن گفتن نداشت، تشکری عبودانه به عمل آورده، قول داد که اندکی از فرامین و دستورات تخطی ننماید و به دنبال او که در این وقت خود را آماده ساخته، عزم رفتن کرده بود، به راه افتاد.

از ساعتی بعد، خانم باجی، همان زن همسایه که با شوهرش در خانه‌ی حاجی تقی اقامت داشتند، مأمور پرستاری عزت‌گردید و دوروز بعد هم رحیم نی زن، آن کور مشهور حرمان کشیده‌ی بلا دیده که قصه‌ی جانگذار عشق جوانی او زبانزد بیشتر اهل محل بود، در اتاق مجاور بیمار مشغول نواختن نی خود گردید و هنوز ربع ساعتی نگذشته، درست لیان بغض آلود لرزان و انگشتان لاغر استخوانی رحیم با بنددهای نی مائوس نگشته بود که پیش بینی میرزا صادق به تتحقق پیوست، پلک‌های به هم فشرده‌ی عزت از هم باز شده، نگاهی به اطراف افکنده، به صورت خانم باجی که در این دوروزه کاملاً خود را به او نزدیک نموده بود، خیره شده، و های‌های شروع به گریستن نمود.

—نه گریه‌می کنی؟ بکن قربونت برم! بکن! حق داری ننه، گریه‌آدموس بک می‌کنی! گریه بیشتر دردها رو به درمون می‌رسونه، خدا هزار مرتبه چشم گریونو از لبِ خندون بیشتر دوس داره! —خانم باجی! فقط شومان تنها تو اتاق موندین؟ پس خاله‌ها و مادر بزرگم

استماع این گونه مطالب از چون منی استبعادی نخواهد داشت، چه بر هر طبیعی که به حکم وظیفه جان و نفس مردمان را در اختیار می‌گیرد، مجادله درهم و دینار و رواج و کساد وزن و ایراد کفشه و پیراهن و حرف خوردن و خفتن، مقامات جانش گردد. بعد از آن جنجال کسب و کار و همچنان که روح نفسانی موجب بقای جسم و توان می‌باشد، موسیقی را برای بدن به منزله‌ی غذای روح روان دانسته‌اند که از این تغذیه روحانی هیچ ذی‌حیاتی مستغنی نمی‌باشد. تا جایی که چهار پا و دواب و مرغ و ذباب از آن بی حاجت نبوده. خود این شریعت مأبان از آن بی نیاز نمی‌باشند!

اگر به دیده‌ی دقت نگریسته شود، آدمی از لحظه‌ی حیات تا روز مرگ را با نوای موسیقی گذرانیده، هیچ ساعتی از ساعات زندگی را از آن انفکاک نداشت، منتها برای هر ساعت و روز او آهنگ جداگانه‌ای سازکرده‌اند که خود این بحث و جدل‌ها و قهر و غضب‌ها و خوف و رجاها و عشق و امیدها، جزئی از کل آن موسیقی به شمار می‌آیند.

بدین صورت که هر مولودی که پا به جهان می‌گذارد، ابتدا گریه و شیون خود او، موسیقیش می‌باشد و چون چندی براو بگذرد، کیش کیش دایه و لای لای مادر ترانه‌ی وی می‌گردد و به نوباوگی که برسد، صدای بازیچه‌های گوناگون، نواهای او به شمار می‌ایند و به مرحله کودکی که پا بندهد، صدای جوش و خروش کودکان همسال و خنددها و گریه‌های خود و آنان او را آهنگ موسیقی باشد و این بابت نیز که دور شود صحبت معشوق و یار و نوای نسیم شاخسار و تزنم آبشار و لذت قاصد و پیام و امید بوس و کنار، نعمه‌ی جانش گردد. قدم که فراتر نهد، گفتگوی خواستگاری و عیال و شهوات و امیال او را گوش نواز بوده باشد و پس از آن شیون و شین فرزند

جوش تو باعچه می‌ریخت و هر روز
هم تا قاسم آقا اونواز پنجه تماشا
می‌کرد و بالاخره یک روز ازش پرسید:
فلانی چرا آب جوش توی باعچه
می‌پاشی؟ همشهری مأگفت: آخه
چایی کاشتم!
زولبیا و نماز؟

ماه رمضان، ماه زولبیا و بامیه هم
هست. همشهری ما زولبیا خریده و
روی میزگذاشتند بعد از افطار آن
را بخورند و مشغول نماز خواندن
شد. هنگام سجده کردن دید پسرش
دارد به زولبیا بامیه هانخنک می‌زندو
همانطور گفت: ربنا آتنا فی الدنيا
الحسنه، کسی به زولبیا دست نزن!

شاگرد خوب!
قزوینی یک شاگرد جوانی برای
مغازه‌آورد ولی همه‌اش از دست این
که، کارها را پشت‌گوش می‌انداخت
از او ناراضی بود و همین طور از
چیزهای دیگر و بالاخره یک روز گفت:
اگه شاگرد مغازه واقعاً شاگرد خوبی
باشه آدم مجبور نیست انقدر نازن
رو بکشه!؟

شنبه ششمی

اونوقت اون بالا بالا هاکه کوچک شد،
می‌دزدنش!

نسل راه راه!

علم که از دست شاگرد کودن و زبان
نفهمش، خسته شده بود گفت: شما
فamilی انقدر ساده‌اید؟! شاگردش
جواب داد: بایام می‌گه یه نسل‌مون که
تو آفریقاس راه راهه!

امشب و شب‌های دگر!

پیشک از اصغر آقا پرسید: خوب بعد
از اون سکته‌ای که کردی حالا دیگه
مشروب نمی‌خوری و تمام قرص
هایی که برای قلب و مغز و فشار
خونت دادم مرتب هر روز می‌خوری؟
اصغر آقا جواب داد: قرصام رو هر روز
می‌خورم به غیر از جمعه و شنبه
شب، که با رفقا قرار عرق خوری
داریم!

آب جوش و باعچه!
یکی از همشهری‌ها هر روز آب

- مامان، ایرج اسباب بازی‌هاشو (!! آورده که اینجا بازی کنیم!!

رانندگی در جاده!

خانم به شوهرش که در جاده با
سرعت سر پیچ‌ها رانندگی می‌کرد
گفت: چه خبرته مگه سر می‌بری؟
من دارم ازو حشت سکته می‌کنم؟
شوهره همان‌طور که پایش روی گاز بود
گفت: چته؟ اگر تو هم می‌ترسی
اینجور موقع مثل من، چشم هاتو،
روهه بذار!

مجازات آن دنیای!

کشیش در نصایح یکشنبه خود
می‌گفت: اگر کسی مال مردم را
بخورد در آن دنیا یکی یکی دندان
هایش کنده خواهد شد! پیرمردی از حاضران در کلیسا گفت:
اگه کسی مثل من دندان نداشت
چکارش می‌کنند؟ کشیش که از این
خرس بی موقع خوش‌نشانی می‌کند
بود گفت: اول می‌ذارند و بعد آنها را
می‌کشند!

عقل و هوش ارثی!

آقا بیژن می‌خواست: جلوی
مهمنانها پز بدده: گفت خوبیش
اینه که بچه هام همه اشون عقل و
هوش‌شون رواز من به ارت بردن!
یکی از مهمنان‌ها گفت: معلومه،
عقل و هوش خانم‌تون که سرجاشه!

نوعی ازدواج!

دوستان منیزه وقتی داماد رودیدند،
داشتند شاخ در می‌آوردن. بالاخره
یکی از آنها گفت: منیزه جون تو
می‌خوای تا آخر عمر با این پیرمرد لق
لقی بمونی؟! منیزه گفت: نه! تا آخر
عمر اون که ثروت هنگفتش به من
می‌رسه!

هوایپیما ربای!

مملی با پدرش توی فرودگاه
می‌خواستند سوار هوایپیما شوند و او
پرسید: آقا جون هوایپیما به این
بزرگی را چطور می‌دزند؟ بیوک آقا
گفت: باز سؤال‌های خرکی می‌کنی
های؟ دزدها صبر می‌کنند که اون پیره و

کجا هستن؟
- گفتن یه ساعت می‌ریم،

برمی‌گردیم. لابد رفتن سر به خونه
هاشون بزنن!

- خانم باجی این صداحاچیه از اون
اتفاق میاد؟ مثه این که یک داره نی
می‌زنه و یکی هم داره آوازمی خونه،
اما چه نی سوزناک و آواز محزونی
راه‌انداخته‌ان!

- هیچی عزت جون! حاجی تقی به
خوشحالی پس‌ریکی از دوستاش که
از زندون مرخص شده، مهمونی
کوچولویی ترتیب داده تا دل ببابا
پسره رو خوش بکنه! حالم رحیم‌نی
زن داره براشون نی می‌زنه و با
شعرایی که از شکوفه‌ی ناکوش تو
سینه اش قایم کرده، واسشون آواز
می‌خونه!

- چی گفتی؟ حبس گفتی؟ حرف
زندونی رو زدی؟ از حبس در اومده؟
اسمش چی بود؟ خونشون کجاست؟
مثل آن که در همان ذوق زدگی و
التهاب، وضع نامساعد خود را پی
برده باشد، دنباله‌ی مطلب را به هم
آورده، گفت:

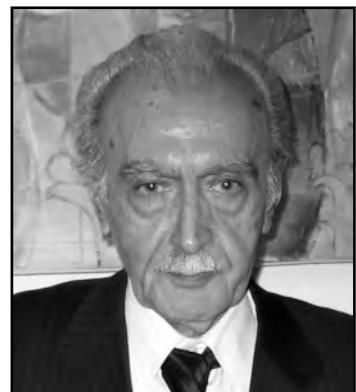
- راستی خانوم باجی! من اسم و
حرف این رحیم‌نی زنو خیلی شنفت
بودم، اما تا حالا نه خودشو دیده
اجاق پیش رسیده باشه، از مغز سرتا
کف پا دارم گرگر می‌کنم. می‌دونم
من عنم می‌کنم، اما اگه خودت ام جای
من بودی، همین الان هرچی صدا
داشتی از ته حنجره ات بیرون
می‌ریختی و هرچه آدم توکوچه بود،
دور خودت جمع می‌کردی! واکه
چقدر دلم می‌خواس پای آبرو در کار
نبود تا اون‌جایه نعره‌ام درمی‌اوهد، زار
می‌زدم و خودمو به در و دیوار
می‌کوبیدم و اگه از دسم می‌اوهد که
هرچی آب توکاسه‌ی چش ام بود

خالی می‌کردم بلکه این چیزی رو که
می‌توانی برواز پهلو اتفاق من یه طرف
دیگه ش ببرکه هرچی صداش بیشتر
به گوشم می‌خوره، بیشتر پریشونم
می‌کنم، واکه دل تو سینه‌ام قدیمه
دل گاب می‌شه و از توحلق و گلوم داره
بالا میاد و راه نفس مو داره بند

ادامه دارد ...

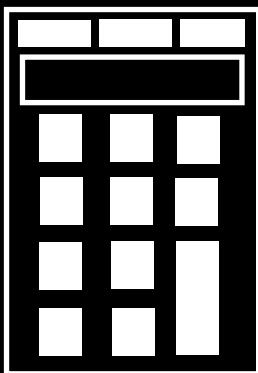
پیامی به هموطنان در غربت از: ادیب برومند شاعر ملی

اُل آن که رفتگ از ایران...!

وظیفه نیک شناساندن است ایران را
تو شهره پور وظیفت شناس ایران باش
به دستگیر هم میهنان حاجتمند
به هر کجا که روی پای بند احسان باش
دریغ باد که ایرانی اجنبی گردد
توبکنار ازین ننگ، محض عنوان باش
تهی شدن ز اصالت «ادیب»، عارضه ای است
که ساری است، خدا را به فکر درمان باش

ای آنکه رفتی از ایران به یاد ایران باش
به یادِ کشور دیرینه سالِ ساسان باش
گرت جلای وطن از در ضرورت بود
ممان هماره به غربت به سانِ مهمان باش
خجسته میههن ما بُنگهِ اصالتهاست
اصیل وار، هوادر اصل و بنیان باش
به هر کجا که نشانی زبرتری یابی
ز بهر بوم و بر خویش طالب آن باش
بسی مپای، به هر باغ و هر چمن گذری
بیا و بلبل خوشگوی این گلستان باش
حریم حرمت ملیّت و اصالت را
ز دستبردِ هوسکامگی نگهبان باش
ز هر کجا هنر و علم و حکمت اندوزی
بیا و معرفت آموز این دبستان باش
زمهر هموطنان هیچگه مبُر پیوند
درین زمینه وفادار عهد و پیمان باش
ستوده سنت و آیین باستانی را
عزیزدار و گراینده از دل و جان باش
ز دیر باز نیا کانت اهل دین بودند
تونیز مؤمن و مخلص به دین و ایمان باش
به زادگان خود آداب میهنه آموز
و گرنه شاهد بیگانگی در اینان باش!
بکوش تا به زبان دری سخن گویند
به جان مشوقشان با دلیل و برهان باش
به سوی میههن خود، فکر بازگشتن را
به مغزشان چونشاندی زکرده شادان باش
مَهْل که صَبغَهِ فَرَهْنَگِ خارجي گیرند
درین مجاهده کوشان به قدر امکان باش!
به شعر پارسی و خط و نقش موسیقی؛
علاقه در دلشان بشکفان و خندان باش
به بی هویتی آخر مده گریبان را
ازین مسیر حقارت کشیده دامان باش
ز شعر نَغَز دری هر کجا گلی رویید
به پای آن گل بoya هزار دستان باش
زبان پارسی از بهر ماست گنج مراد
به پاسداری آن سرفراز دوران باش

F.M. RAZAVI
ACCOUNTING & TAX SERVICES

TAX CONSULTATION · TAX SERVICES

خدمات حسابداری و مالیاتی رازی

عضو انجمن ملی حسابداران

آمریکا و کالیفرنیا

عضو انجمن حرفه‌ای مالیاتی آمریکا

- انجام کلیه امور حسابداری و دفترداری با استفاده از کامپیوتر
- ایجاد سیستم کامل حسابداری از طریق کامپیوتر
- تهییه و تنظیم گزارش‌های مالی جهت استفاده مدیریت، بانک‌ها و سایر مؤسسات اعتباری
- تهییه و تنظیم اظهارنامه مالیاتی مؤسسات و اشخاص
- محاسبه حقوق کارمندان Pay Roll Tax و
- ما مناسبترین قیمت ممکن را به شما ارائه خواهیم کرد

(818)301-8100

Fax:(818)301-8101

20501 Ventura Blvd., #160
Woodland Hills, CA 91364

Crown Valley Market Place

مواد غذایی سالم و مورد اطمینان شما اینجاست!

27771 Center Drive
Mission Viejo, CA 92692
Tel:(949) 340-1010

Royal Sunn

THE GLOBAL HOME OF RAW TALENT
WWW.ROYALSUNN.COM

آگهی و تبلیغات کسب و کار و
حرفه و شغل شما در هفته نامه
((فردوسی امروز))
اعتماد و اعتبار هموطنان ما را
به شما بیشتر جلب می‌کند.

پرد و نیزین

با کادر ماهر و قابل اطمینان:

دوخت و نصب جدیدترین مدل‌های اروپایی-
کلاسیک - انواع شیدها (بامبو - روبن و ...)

وروپی با قیمت مناسب

مشاوره در انتخاب مدل و رنگها - اندازه‌گیری رایگان می‌باشد.

پنجه هست و پنجه هست

TEL: 310-254-7474

818-518-7447

FAX: 866-709-2740

WWW.VENETIONDRAPERY.COM

شنبه خنده‌سی .. .!

زینب کماندوها و جبهه!

یکی از معلولین جنگ از جمله خاطراتش می‌گفت: یک دفعه یک دسته زینب کماندو آمدند به پشت جبهه جنگ و تقاضا کردند که بروند خط اول جبهه. اما بواسطه خطر آتش زیادی که بود فرمانده قبول نمی‌کرد. ولی بالآخره اجازه داد و آنها فرستند و یک روز بعد همه سالم برگشتند فرمانده از آنها پرسید: چکار کردید که سالم هم موندید؟ همه دست به شکمشان زدند: همه مون یکی یک بچه عراقی هم اسیر کردیم!

تصادف و مقصرا?

دوتاتومبیل تویک خیابان باریک شاخ تو شاخ شدن در برابر داغون. افسر پلیس سررسید و روکرد به راننده‌های هر دو اتومبیل و گفت: کدومتون خودشوم قصرمی دونه؟ یکی ساکت بود و دومی گفت: آقای جناب سروان والله من که خواب بودم از ایشون پرسید!

علاقة و اسكناس؟

آقا که می‌دید خانم خیلی او را نواش می‌کند گفت: قسم می‌خوری که منو و اسهی پولم دوست نداری؟ خانم گفت: وا، خیلی زرنگی دو اسكناس صد دلاری بده تا قسم بخوردم!

خوشحالی زیرکانه!

آقا و خانمی در کنار ساحل با هم قدم می‌زنند بعد قوه می‌نوشیدند، بستنی خریدند و بالاخره خانم پرسید: شما در گذشته کجا بودید؟ آقا خیلی صاف و صادق جواب داد: سال‌های توی زندان بودم؟ خانم پرسید: برای

- او مدم اینجا منو معاینه کنین
- نه از اندامم تعريف کنین !!

فرم اشتراک هفته نامه فردوسی امروز به وسیله پست از طریق دفتر مرکزی

اروپا و سایر کشورها: برای یک سال با پست سریع: \$ ۳۶۵

آمریکا: برای یک سال با پست سریع: \$ ۲۲۵

Visa & master card is accepted:

(if you pay by credit card, please provide us with a number to call you at)

Check & Money order are accepted

Payable to

Ferdosi Emrooz

ویزا و مستر کارت پذیرفته می شود

در صورت پرداخت با کارت، لطفاً شماره خود را گذاشته تا با شما تماس

حاصل نماییم و یا می توانید ایمیل کنید. Ferdosiemrooz@gmail.com

چک مورد قبول است

چک در وجه: Ferdosi Emrooz

Name:

نام

Last name:

نام خانوادگی

Address:

آدرس بسته

Country:

کشور

Telephone:

تلفن

هفته نامه فردوسی امروز

سردییر: عباس پهلوان
مدیر مسئول: عسل پهلوان
مسئول تدارکات: رضا پهلوان
گرافیست: آرتوور آزاریان
تایپ: حمیرا شمسیان
پخش و توزیع: واھیک آبکاریان
طرح روی جلد: بزرگ خضرائی
www.FerdosiEmrooz.com
E-mail: Ferdosiemrooz@gmail.com

19301 Ventura Blvd., #203,
Tarzana, CA 91356
Tel:(818)-578-5477
Fax:(818)-578-5678

دستنان را می فشاریم

امروز - به همت پدر و در راستای پرچم آزادی و مردم مسالاری هفته نامه فردوسی که حدود نیم قرنی پیش توسط روزنامه نگاری فرزانه نعمت الله جهان بانویی، بنیانگذاری شده است.
مسلم این که در این مهم به کمک شما نیازمندیم. آبونمان های شما ستون های پرتوانی خواهند بود برای استحکام این نشریه آزاد و مستقل.
امیدواریم که با همکاری هموطنان با هر نوع سبک و سلیقه و تفکر سیاسی و اعتقادات مذهبی، «فردوسی امروز» مکانی برای تمرین دموکراسی و روش نگری باشد و محلی برای تبادل عقاید و نظریات متفاوت برای ایرانیان در تمام دنیا.

برای بقا و رشد و ادامه تنها به شما تکیه داریم
عسل پهلوان - مدیر مسئول

VENTURE FARM

MEDIA

Angel funding

Technology

Social Web

Growth Capital

Investments

Management Advice

Internet

Business execution

Globalization

Educational Institute

Equity

Effective Organization

growth

Digital World

Acquisitions

سرمایه‌گذاری و کمک به شرکتهای تکنولوژی جوان

VentureFarm.com